

BIBLIOTECA PENTRU TOTI COPIII

BASME

Friedrich Wolf

Desenul copertei și planșa de
ROTH MAGDA

•
Ilustrații de
JOHAN UNTCH

BASME

PENTRU COPII MARI ȘI MICI

Friedrich Wolf

În românește de
EUGEN FRUNZĂ

EDITURA ION CREANGĂ BUCUREȘTI

1973

Friedrich Wolf
Märchen
für grosse und kleine Kinder
© Aufbau-Verlag
Berlin und Weimar
D. D. R.

CUVÎNT ÎNAINTE

Citite mai întâi din simplă curiozitate și cu o detașare comodă, reluate și transpuse apoi în limba română, frază cu frază, rînd cu rînd, atent și răbdător, aceste „Basmе pentru copii mari și mici” m-au cucerit de-a binelea. Mai că-mi vine, după ce am parcurs destule cărți ale maturității, să-l așez pe Tumbișor lîngă eroii mei preferați. Căci Tumbișor ăsta e un iepuraș formidabil...

Dar să ne oprim deocamdată la Friedrich Wolf, autorul basmelor. S-a născut în anul 1888, la Neuwied (Rhein) și a murit în 1953, ultima sa reședință fiind localitatea Lehnitz de lîngă Berlin. A studiat și a profesat medicina. În același timp, încă din perioada primului război mondial și pînă la finele vieții, a participat cu scrisul, cu talentul său de propagandist și organizator, la lupta forțelor progresiste ale Germaniei. Anul 1928 marchează intrarea sa în rîndurile partidului comunist german. Adversar neîmpăcat al fascismului, a cunoscut și închisoarea, și lagărul de concentrare. Nevoit să-și părăsească patria, scriitorul își continuă — ca refugiat politic — atît opera literară cît și activitatea obștească, puse în slujba crezului democratic și umanist, de la care

nu abdică nici un moment. Sfirșitul celui de al doilea război mondial îl readuce în țară unde, pînă la moarte, va fi unul dintre frunțașii noii literaturi germane, onorat de două ori cu premiul național.

Friedrich Wolf s-a afirmat îndeosebi ca dramaturg, unele lucrări din bogata sa creație în acest gen fiind reprezentate cu succes pe multe scene ale lumii. E destul să amintesc dramele „Cyankali” și „Vasul de pe Dunăre”, alături de capodopera sa „Profesorul Mamlock”, după care s-a turnat și un film cu același nume. De altfel, cinematografia modernă germană îi datorează lui Wolf (în calitate de scenarist) cîteva realizări din cele mai valoroase, între care filmul „Consiliul zeilor”, bine cunoscut și la noi.

Dar Wolf nu a fost numai un eminent dramaturg și autor de scenarii. A scris romane — cum ar fi „Doi oameni la frontieră”, „Întoarcerea fiilor” sau „Mene-tekel” — a scris și numeroase cărți de povestiri, fabule și basme, care au intrat în tezaurul literaturii germane pentru copii trecînd și peste hotare, în alte țări, unde cititorii (chiar și cei mai puțin copii) le-au primit cu încîntare. „Basmе pentru copii mari și mici” e una dintre aceste cărți.

Și acum, cîteva cuvinte despre Tumbișor iepurașul, despre celelalte personaje și, în general, despre basmele ce urmează.

Mai întii, tot ceea ce gîndesc și pățesc eroii basmelor, lumea în care se mișcă, aventurile, eșecurile, izbînzile lor nu au mai nimic din basmul tradițional. Aici nu intervin nici un fel de miracole sau fapte supranaturale; totul se petrece ca în viața cea adevărată, într-un cadru cît se poate de real. Foarte rar autorul apelează la cîte un joc straniu, vrăjito-

resc, dar și atunci numai pentru a sublinia un moment-cheie în destinul personajelor, după care lucrurile reintră, cum s-ar zice, în normal, în plină autenticitate și firesc. Și acest firesc merge pînă acolo încît (ca să luăm un exemplu), pentru a se deplasa de la un continent la altul, iepurașul Tumbișor, cîinele Lux și Azurca, pasărea canar, se îmbarcă, pasageri în toată regula, pe cel mai modern mijloc de transport: avionul. Nici tu covor fermecat, nici tu bidiviu înaripat, ci pur și simplu avionul.

Și totuși, cîtă fantezie în aceste basme! Cîtă imaginație în zugrăvirea diverselor animale, în modul de a li se atribui calități omenești, păstrîndu-li-se totodată condiția esențială, obiceiurile, instinctele, reacțiile specifice. Și cîtă virtuozitate în crearea de conflicte, de situații dramatice, de ciocniri sufletești!

Basmele lui Wolf îndeamnă la curaj, la inițiativă, la unire în lupta pentru libertate, la cinste, la înfrățire, la dragoste fără preget. Tumbișor, deși iepure, adică dintr-un neam înfățișat mai totdeauna drept fricos, apare aici ca un adevărat strateg plin de îndrăzneală; puiul de ghionoaie înfruntă cele mai mari greutăți pentru a-și apăra iubirea; micul viezure Drax e gata să se sacrifice în numele prieteniei.

Totodată, egoismul, risipa, lăcomia, lenea, superstițiile, trufia, neîncrederea în forțele proprii și multe alte rele sînt combătute în aceste basme, fără a se da nici o clipă impresia că asistăm la o lecție și că autorul ar avea intenții moralizatoare. Stilul este alert, modern. Limba e îndeobște a zilelor noastre — nici arhaică, nici voit copilărească, doar simplă, pe înțelesul tuturor — din care nu lipsesc, picurate cu măsură, fie un neologism, fie chiar un citat

în altă limbă. Și încă un lucru: acel amestec fericit de lirism, de duiosie și de umor care, mărturisesc, m-a făcut nu o dată să rîd cu cîte o lacrimă pitită sub gene.

Am credința că basmele lui Wolf vor constitui o lectură amuzantă și folositoare pentru copii, dar și pentru oamenii „mari” în care nu s-a stins copilăria.

EUGEN FRUNZĂ

FAMILIA BLANĂ-ALBĂ

PRIMĂVARA COBORÎSE PE PĂMÎNT, o primăvară dulce, străvezie, în fel și fel de culori. Cei mici așteptau sărbătorile. Iepurii în schimb trăiau zile împovărate: cădea în seama lor să facă rost de ouă, să le boiască și să le vîre prin tufișuri, pentru copii.

În familia Blană-albă era mare necaz. O parte sufereau de guturai din pricina ploilor de aprilie. Bătrînul Blană-albă, adică tatăl, bolea de reumatism, lucru cît se poate de neplăcut pentru un iepure. Doamna Blană-albă, adică mama, trebuia să-i pună prișnițe din frunze de podbal. Astfel toată angaraia cu ouăle rămase pe seama lui Tumbișor, mezinul.

La început mama fu împotrivă ca numai Tumbișor să ducă tot greul; că doar nu era treabă fără primejdie. Însemna să te streкори noaptea în ograda lui Berilă, bogătanul, să scoți ouăle din cuiabar — și asta în ciuda cîinelui care sta de pază — să le cari îndărăt pînă la lăcașul iepuresc, să le vopsești, și apoi, dis-de-dimineată, să le ascunzi într-o grădină, spre marea bucurie a copiilor.

Bătrînul Blană-albă, chircit în așternutul lui, gemea, să moaie pietrele nu alta. Iepurii tineri se smiorcăiau, tușeau, strănutau de ziceai că se clatină, seara, pînă și stelele de pe cer. De altfel și Tumbișor simțea că-l zgîrie amarnic în gît. Dar el ura boala. Nu-și îngăduia să fie bolnav. Și tocmai fiindcă lucrul se anunța greu, tocmai de aceea voia să-l facă de unul singur. Dorea să se avînte liber sub cerul înstelat ori în bătaia soarelui, să zburde printre flori și culori. Asta îi plăcea grozav. Și dacă-i plăcea, trebuia făcut. Doar nu era cine știe ce!

Cu două nopți înaintea sărbătorilor Tumbișor se furișă, hopa-hop, în curtea lui Berilă. Acolo, lîngă grajd, zăcea tolănit Lux, cîinele-lup, legat cu lanț mare de fier. Cum îl simți, acesta începu să mîrîie avan. Tocmai atunci răsări luna de după nori. Tumbișor se găsea față în față cu ditamai cîinele.

— Așa obrăznicie n-am pomenit în toată lunga-mi viață de zece ani! se oțărî Lux. Auzi, să-mi intre noaptea un ghemuleț alb de blană, roșogol, în curte! Ha, ha, te și așteptam la cină, pentru desert! Tocmai bine ți-oi găsi un loc în măseaua mea găunoasă din dreapta!

Zicînd acestea, cîinele-lup își roti ochii în cap ca pe niște pietre de moară și deschise botul cît un șopron, iar înlăuntru dinții sclipeau ca niște coase ascuțite.

— Hai, fă-ți rugăciunea de pe urmă și las-să te mănînc!

— Barem de-aș putea, domnul meu, să vă cunosc mai întâi cînstitul nume, spuse Tumbișor ca să mai cîştige timp, pe cînd inima îi bătea să-i iasă din piept. Asta, pentru că mă trag dintr-o familie bună și aș vrea să aflu de cine am onoarea să fiu mîncat.

— Numele meu e Lux. Meseria: cîine de lanț! Și acum gata!

— Pe mine mă cheamă Blană-albă, Tumbișor Blană-albă. Ca profesie, mă bizui pe cîte le știu: pot să alerg, să fac tumbe ori sluj, să joc în lumina Lunii, să ronțai trifoi, să beu roua florilor și mai cu osebite mă pricep să stau culcat la soare.

— Ho, ho, ho! Hau-hau-hau! izbucni în rîs bătrînul cîine. Ho, ho, ho, să te prăjești la soare, să bei rouă, să joci, să faci sluj — oare astea se cheamă profesie? Unde le-ai învățat?

— Învățat? se miră Tumbișor. Învățat?... Păi le cunosc așa...

— Dar știi să mîrii, să latrî?

— Poate, numai că nu vreau! Dacă mi-aș pune în gînd, ar merge.

— Ho, ho, ho! Hau-hau-hau! se scutură Lux de plăcere. Fudulache mucos, boț de zăpadă, scuipat de Lună, tu să te pricepi la lătrat?!

— Folosiți vorbe nedelicate, domnule Lux, îl muștră Tumbișor pe zdrahonul de cîine. Acasă n-am fost obișnuit cu asemenea grai! Și apoi, mă rog, ce fel arătați dumneavoastră? Zăceți aici ca o fiară cu limba scoasă de-un cot, cu labelle întinse — de parcă n-ar mai fi alții pe lume — cu spatele încovoiat, ca un străbunic de douăzeci de ani!

Cum auzi aceste cuvinte Lux închise botul, își trase pînă sub piept labelle de dinainte, grele și mari, și, îndreptîndu-se din spate, se lungi cît putu de mult, căci nu-i convenea deloc să arate ca un străbunic.

— Toți anii din urmă i-ați petrecut cu lanțul de gît, mai spuse Tumbișor. De altminteri, se și vede din felul cum vă purtați. Nu știți decît ograda și paza! Nici nu bănuiri ce înseamnă a trăi în lumea largă, ce slobod și ușor te miști dincolo de aceste ziduri și îngrădiri. Binevoiți a vă uita înapoi, numai o clipă, domnule Lux!

Și pînă să încheie vorba, iepurașul se și porni pe niște salturi gingașe, alergînd ba la dreapta, ba la stînga în ocol mlădiat, se propti iute pe labelle dinapoi și făcu slujuri din cele mai caraghioase, apoi sări ca glonțul în văzduh, unde se dădu peste cap — un adevărat

salto-mortale — după care căzu drept în codița lui ca un pământ. Grozavă tumbă! Că doar pentru asemenea haruri îl chema Tumbișor! Totul părea ca un joc al sălbăticiunii dezlănțuite, însă grațios, acrobatic; parcă o minge de argint ar fi luat-o razna zburînd la flacăra Lunii.

Pe Lux, cîinele-lup, jocul acesta zurliu îl ameți. Închise ochii de cîteva ori, ca și cînd n-ar fi avut tăria să mai privească. Totodată mormăi încet:

— Dar acuma trebuie să piei din ograda mea, că altfel...

— Ba nu trebuie nimic, domnule Lux, îi sîsîi la ureche Tumbișor. Eu fac numai ce-mi place, adică spre bucuria mea și, poate, a celorlalți. Cînd vin sărbătorile, asta-i legea sfîntă a iepurelui. Înțeles?

Însă cîinele cel mare nu mai înțelegea o boabă. Nu dădea nici un răspuns. Cu capul rezemat de labe, sforăia lin. Buza de sus, răsfrîntă, lăsa la vedere colții săi albi, puternici, lucitori. Totuși, chipul lui nu înfricoșa. Părea că suride în vis.

★

★

✱

Tumbișor duse acasă, vîrite într-un săculeț, cincisprezece ouă albe-albișoare de-ți furau ochii. Bătrînul Blană-albă și toți ai lui se uitară la pradă uimiți.

Dar mai era de lucru nu glumă. Ouăle trebuiau vopsite și ascunse la timpul cuvenit, ca să le găsească apoi copiii. Or, toate acestea cădeau în sarcina lui Tumbișor. Ceilalți se temeau ca nu cumva bogătanul Berilă și cîinele-lup să pornească abrași în căutarea ouălor. De aceea îl zoreau pe Tumbișor să plece cît mai curînd de acasă cu ouă cu tot.

Tumbișor își ridică săculețul în spinare și plecă din nou. De astă dată nu coti spre casa bogătanului, ci o luă pe alt drum. Merse tocmai în munți, unde trăia un țapinar, unul Lemnaru, cu cinci copilași pentru care nu-i ajungeau nici banii, nici fruptul. Familia Lemnaru locuia sus pe un povârniș, la care suia Poteca Peșterii.

Acolo domneau brazii cei verzi, creșteau ienuperi și tufe de buruieni. Acolo gîndea Tumbișor să ascundă cîteva ouă pentru copiii țapinarului.

Dar mai întîi trebuia să le boiască. Și de unde vopsea? Căci era hotărît să le facă minunate, scăldate în fel și fel de albastru, roșu, galben, verde, mă rog, ouă sărbătorești! Asta era dorința lui. Și dacă dorea el un lucru, atunci totul trebuia să iasă la țanc! Așa îi porunceă legea iepurească.

Tumbișor alergă, hopa-hop, peste cîmp. Era încă devreme în zori. Se propti apoi în sfîrcul de coadă și căzu pe gînduri.

— Ce ai, Tumbișor? vorbi în dreptul lui un clopoțel din cei bogheți, albaștri. Parcă te văd mîhnit.

— Am nevoie de un albastru cum e floarea ta, ca să vopsesc niște ouă, răspunse iepurașul.

— Uite, fiindcă ești Tumbișor, clătină din vîrf clopoțelul, bea din potirul meu! Dar să mă săruți bine pentru ca roua să se împle de culoare.

Tumbișor prinse ușurel floarea între lăbuțe și o sărută lung. Roua se coloră repede într-un albastru adînc, și astfel Tumbișor vopsi trei dintre ouă.

— Mulțumesc frumos, clopoțelule, rosti el. Dar de unde scot roșu?

— Vino-ncoace! Vino-ncoace! se auzi chemare din cîmp.

Acolo se prăjea la soare un mac tînăr, abia înflorit. Și macul dădu îndemn:

— Privește-mă adînc și cu stăruință. Din ochii tăi soarele se răsfrînge îndoit mai luminos și asta îmi place.

Tumbișor își aținti ochii asupra macului, aproape de tot, stînd nemișcat. Și deodată macul parcă prinse a sîngera. Și cu stropii ce căzură, Tumbișor vopsi alte cinci ouă.

Pe malul unui pîrîu creșteau calce pline, galbene-aurii. Musteau de-atîta suc. Tumbișor nu trebui decît să le strîngă nițel între labe și sucul galben-auriu țîșni din belșug. Astfel mai vopsi încă cinci ouă. Iar pe cele-

lalte, două la număr, le făcu verzi, mestecînd în gură podbal și vopsindu-le cu limba lui înverzită.

Dar iată ce pățanie avu: de fiecare dată cînd isprăvea de vopsit un rînd de ouă — fie cu roșu, fie cu albastru, fie cu galben — Tumbișor își ștergea labela de blăniță, iar la urmă, cînd văzu ce văzu, încercă să-și scoată petele cu limba. Și cum limba lui, după ce mestecase frunze de podbal, era încă verde, se pomeni pe blana-i albă ca neaua cu o mulțime de pete verzi, fără să mai vorbim de cele roșii, albastre și galbene. Arăta el însuși ca un ou boit, pestriț.

Privindu-se în oglinda apei, Tumbișor trăi cîteva clipe de mare amărăciune. Dar ce să-i faci? Ouăle trebuiau cărate sus, pînă pe marginea prăpastiei, pentru copiii țapinarului, și trebuiau ascunse în așa fel ca să poată fi găsite a doua zi.

Tumbișor se avîntă la drum. Și drumul ducea iarăși peste cîmp înflorit. Erau puzderie de clopoței albaștri, cu maci roșii printre ei. Margarete se șteau, albe, dintre ierburile verzi, alături de aurul calcelor, de brebenei și micșunele. Ca zugrăvit era cîmpul și lumea toată; iar Tumbișor, cu blana lui pestriță, cu sacul plin de ouă vopsite, zbura în zi de primăvară ca pe un chim vrăjit.

Sus, la Poteca Peșterii, în preajma casei țapinarului, Tumbișor se furișă încet printre tufe de ienu-păr și ascunse ouăle după o anume socoteală: trei sub niște bălării, unul în gura de tablă a burlanului, două lângă stupii de albine, altul într-un cărucior de păpușă uitat în prag de Liza, fetița cea mică; apoi, săltîn-

du-se pe un butuc, așează alte două, ușurel, pe pervazul ferestrei; încă trei le vîrî într-un castel de nisip închipuit cu lăbuțele și împodobit, ca să-l vadă și cei mai mărunți dintre copii, cu flori retezate anume și înfipse ca niște stelute jur împrejur. Iar ouăle ce mai rămăseseră le pitulă între rădăcinile unor brazi semeți, rădăcini vînjoase, acoperite cu mușchi.

Iepurașul lucră cu atîta patimă că nici nu auzi strigătul mînios al lui Berilă și lătratul lui Lux decît atunci cînd vrăjmașii se și aflau aproape sus, pe Poteca Peșterii. O zbughi iute spre prăpastie; dar aceasta era prea largă și se căsca dedesubt ca un gol cumplit, întunecos. Tumbișor porni într-o goană pe muchia ei, doar-doar va găsi undeva o trecere mai lină. Drept care Berilă și Lux îl văzură numaidecît. Și începu o vîna-toare sălbatică.

Lux, namila de cîine-lup, nu-l putea prinde căci Tumbișor, din plină fugă, se făcea ghem, iar cîinele, pînă să se oprească în loc, mai mătura cîteva metri. Între timp, iepurașul fugea înapoi. Totodată căuta să se tragă mai către marginea poienii și să ajungă la pîrîu. După o goană și tăvăleală nebună, preț de o jumătate de ceas, Tumbișor izbuti să-și atingă ținta, sări pîrîul dintr-un salt boltit, iar de pe malul celălalt se lăsă jos în apa mică, alergînd prin ea încă vreo cîteva sute de metri, ocrotit de frunza lată a bălăriilor, pînă ajunse iarăși în cîmpul știut, cu iarbă înaltă și cu puzderie de flori. Acolo mai fugi o bună bucată, hopa-hop, de-a curmezișul, prin vatra cîmpului, și se lungi apoi între clopoței albaștri și macii arzători și calcele aurii. De

departe se auzea lătratul lui Lux, furios că-i pierduse urma în apa pîrîului. Curînd tună și vocea turbată a lui Berilă, iar Lux schelălăi amar; pesemne că bogătanul îl snopea pentru nepriceperea lui. Cum adică, să nu-l poată prinde pe Tumbișor, un pui de iepure!...

Tumbișor se ridică atent dintre ierburi și flori. Văzu cum Berilă cercetează cîmpul și pajiștile cu ocheanul său lung. Se pitulă din nou. Însă după un timp, trecîndu-și ochii peste propria-i blăniță și peste crugul înflorit, se sculă de-a binelea în picioare. Doar blana lui parcă era bucățică ruptă din cîmp! Să fi avut ochean cît de tare, nimeni nu l-ar fi putut deosebi de pămîntul acela țesut în atîtea culori. Tumbișor ronțai cîteva fire de iarbă zemoasă și se culcă iar printre floricele. Stînd astfel, tot auzea cum se tînguie Lux, păruit de stăpînul său, care nu-l ierta că-i pierduse urma iepuraului.

O clipă, Tumbișor simți cum îl seacă la inimă durerea lui Lux, de parcă loviturile ar fi căzut pe propria lui blăniță. Chibzuia în sinea lui că totuși ciinele, în noaptea aceea minunată, cu Lună pe cer, privise foarte cuviincios la tumbele, la salturile și la dibăcia lui; mai mult, răbdase ca Tumbișor să-i sisîie în ureche vorbe înțelepte, asupra cărora mai și adormise zîmbind în somn și îngăduindu-i astfel să umble prin cotețul găinilor — fără să-și dea ifose de ciine păzitor. Însă Lux pesemne că a uitat totul: și noaptea cu Lună, și danțul, și înțelepciunea iepurească. Altminteri n-ar fi urmat porunca urîciosului de Berilă cînd acesta îl stîrnise împotriva lui, un biet pui de iepure; n-ar fi fugit să-l înhațe, pentru ca bogătanul să-l omoare mai apoi. Nu, Lux a fost și a rămas un ciine de lanț! Acuma trebuie să tragă ponoasele, să rabde bătaia. Și cînd te gîndești că de lapt Lux, cogeamite ciine-lup, e cu mult mai tare decît

stăpînul său. Dintr-o săritură ar putea să-l răstoarne și să-l rupă-n bucăți! Și să fie liber! Și-atunci Tumbișor ar juca înaintea lui și i-ar spune povești fermecate și vorbe cu tîlc din lumea iepurilor, din lumea cea plină de flori și culori, de soare cald și de tumbe în slobode zări, în poieni și în păduri tăcute, cu măcrișuri și cu anemone, în nemărginirea nopților cu stele viorii — unde poți alerga după pofta inimii pe întinderi pașnice și fără de sfîrșit.

Tot se mai tînguie bietul Lux. Las-să se tînguie! Tumbișor se lungește în iarbă și adoarme frumos, pe cînd soarele îi mîngîie ușurel blana pestriță, iar florile își spun în taină povestea lumii celei mari, lumea florilor și a libertății, pe care nici un Berilă și nici o sută ca el, cu o sută de cîini uriași, n-ar putea-o stăpîni vreodată.

TUMBIȘOR ȘI DRAX

ERAU CELE DIN URMĂ ZILE călduțe de toamnă. Soarele își strecura lumina ca printr-un vâl de argint. Frunzele, puține cîte mai rămăseseră pe crengi, frunze galbene și sîngerii, se frămîntau ca niște fluturi în pădure și în cîmpul golaș. Pe pajiști nu vedeai înălțîndu-se decît măciuliile ca de praf ale scaieților; semințele lor pufoase, cenușii, zburau ca niște mici avioane, cu miile, într-o lină boare de asfințit.

Da, zilele se scurtau văzînd cu ochii. Iar ceața se cățara tot mai sus dinspre pîrîu.

— Da-ți-i zor, copii! îndemna Blană-albă, tatăl. Trebuie să ne încropim un adăpost pentru iarnă! Aduceți

mușchi verde și fin, să ne țină loc de saltele! Umpleți cămarile cu foi de varză și cu napi! Dar mai ales aveți grijă de ieșirile dosnice, săpați de jur împrejur, nu care cumva să ne troienească zăpada! Asta-i sarcina ta, Tumbișor! hotărî bătrînul.

Iepurașul porni să scurme și să sape la marginea grohotișului o văgăună pentru lăcașul de iarnă al familiei. Lucra împreună cu frățiorii lui. Dar curînd lăbuțele începură să-l doară. Și tocmai atunci soarele tomnatic scăpără cele din urmă lumini. Se desprindeau frunzele una cîte una din vîrfurile unui fag semeț. Jucau în văzduh, mîinate de vînt peste întinderile negre-cafenii. Și Tumbișor simți o poftă nebună ca pînă la căderea iernii să mai danseze un rînd, să se mai dea peste cap cu neîntrecuta lui știință.

— Lasă astea, Tumbișor! zise Pepo, fratele mai vîrstnic. Nu mai e timp de dansuri și de tumbе. Acuma trebuie să lucrăm, după cum ne-a poruncit bătrînul.

Tumbișor se apucă iar de săpat la o ieșire dosnică. Lăbuțele îl dureau din ce în ce mai rău; se ajută cu botul. Nici așa nu era plăcut. Or, fără plăcere Tumbișor nu izbutea nimica bun. Asta era legea lui, cum ar fi mîriitul pentru Lux, ciinele-lup, sau ciocănitul în copac pentru ghionoaie.

— Eu o să car de aici pămîntul răsturnat de voi, grăi Tumbișor către Pepo. Atunci o să fie mai mult aer și spațiu.

Zis și făcut.

Într-un săculeț din foi de varză, pe care îl trăgea după el, Tumbișor începu să care pămîntul răscolit. Îl ducea în cîmp, pînă la marginea pădurii. Și de fiecare dată cînd golea săculețul, căta jur împrejur nu cumva să-l vadă frățiorii; apoi se sălta în joc, dîndu-se peste cap de-a mai mare dragul. „Căci fără tumbе, gîndea Tumbișor, viața n-ar mai fi viață“. Asta o adeverea și numele lui.

Dar într-un rînd — ceața tocmai se tîra lîngă pădurea întomnată — după ce goli săculețul, tot sărînd și dansînd cu voie bună, Tumbișor simți că-i fuge pămîntul dedesubt; dintr-o tumbă se făcură două și iată-l prăbușit într-un gol adînc, un fel de hrubă în care abia se vedea. Iar acolo ședea o făptură anapoda, cu barbă și cu obraz pămîntiu, negru-roșcat.

— Aha, te-ai scrîntit la cap, bulgăre de omăt! glăsui făptura cea de jos. Ce cauți în casa mea și-mi strici intrarea de iarnă, măi aiuritule, boț înghețat?!

— Nu sînt nici boț, nici aiurit! i-o întoarce iepurașul. Sînt Tumbișor Blană-albă!

— Asta poate s-o spună oricine, rosti bărbosul, întunecat. Eu, în orice caz, mă numesc Dagobert, viezure și stăpîn al acestei case. Dovadă ai?

— Dovadă, ce fel... ? se miră iepurașul.

— Cum că ești Tumbișor Blană-albă!

— Poftim, ca să te convingi, n-ai decît să-mi pipăi blana, că alta asemeni nu se află nicăieri.

— Vorbe de clacă! apăsă bătrînul Dagobert cu dispreț. Dar cînd atinse blănița lui Tumbișor, porni să mormăie ciudat și barba i se cîrlionța de plăcere. Pe barba mea și pe nobilii mei străbuni, făcu el bucuros, asta e blană! Vei rămîne peste iarnă aici, în lăcașul meu, să-mi încălzești spinarea, că sufăr grozav din pricina podagrei!

Zis și făcut.

Tumbișor ajunse la cheremul lui Dagobert, viezurele onorabil și bărbos, precum și al familiei sale. Pentru că acolo, în pămînt, viețuia și numeroasa familie a Dagobertilor. Mai întîi era Dașa, soția lui Dagobert, o viezuroaică rotundă, grasă, că abia de reușea să-și strecoare făptura prin strîmtele galerii. Apoi fiii lui Dagobert, trei la număr, adică Drox, Drix și Drax.

La început Dașa, doamna casei, nu se arătă deloc încîntată de noul musafir și mîncău; doar ea socotise în amănunt proviziile adunate pentru iarnă și le drămuise gospodărește pentru fiecare membru al familiei! În schimb Drix și Drax erau cît se poate de mulțumiți. Pentru ei Tumbișor însemna o ciudățenie, o schimbare înaintea somnului de iarnă, lung și plicticos.

Drax, fiul mezin, avea o fire dîrză și întreprinzătoare. Spera ca, împreună cu Tumbișor, sau chiar în folosul

acestuia, să săvîrșească ceva foarte mareț; de la răposata bunică-sa dînsul știa o istorie cu niște prințese de argint care trebuiau smulse din robie prin fapte vitejești. Drix, fratele său, era mai puțin temeinic; trăia vesel și fără griji, își făcuse rost de mere și de nuci și toată ziua bună-ziaua juca popice în galeriile vizuinei; era un popicar pătimaș, iar Tumbișor putea să-i fie tovarăș de joacă. Altfel se purta Drox, cel mai mare dintre frați; acesta era posomorît și leneș. Toate gîndurile lui duceau la mîncare și somn, adică nu avea decît un singur gînd; se uita chiorîș la Tumbișor cînd acesta stătea printre ceilalți la masă.

Doamna Dașa plănuia să facă din Tumbișor un fel de slujnică, să-l învețe dereticatul prin încăperi. Însă Dagobert, tatăl, își făurise — după cum se știe — un alt plan: să-l folosească de încălzitoare pentru reumatism.

— Unde-i Tumbișor? întreba mereu cîte unul.

— Tumbișor, ia mătura și curăță prin galerii! porunceă Dașa.

— Tumbișor, hai să ne jucăm! striga Drix.

— Măi bulgăre de omăt, vin'de mă încălzește! mormăia cu asprime Dagobert.

— Cum poate să încălzească un bulgăre de omăt? îl întepa Dașa pe sotul ei, jignită.

— Sînt și bulgări din ăștia calzi! lămurea Dagobert.

— De, parcă n-ași fi eu mai grasă și mai caldă ca un vierme slăbănog! scrișnea doamna legănîndu-se furios pe șoldurile-i grele de curgea țărîna din tavan și se cutremura toată casa.

— Bine, bine, căuta s-o îmblînzească Dagobert, care se temea să nu-i dărimе frumusețe de cămin. Tu culcă-te lîngă umărul meu, iar boțul de omăt la spate.

Zis și făcut.

După ce închiseră toate intrările în adăpost și se lăsă lungă noapte a somnului de iarnă, Dașa adormi lângă umărul soțului, iar Tumbișor se alipi de spatele acestuia. Și curînd vizuina se umplu de sforăituri, un adevărat concert, în vreme ce afară fulgii cădeau din ce în ce mai deși, iar pămîntul își trăgea pînă peste urechi pătura lui cea moale, netedă și albă.

Dar Tumbișor, iepurașul, nu putea dormi. El se gîndea la soarele auriu și la cîmpiile verzi, la gura-leului cea galbenă și la macii înfocați, la clopoțelii albaștri și la dediteii albi cu potirul lor gingaș, rozaliu, care se înalță dintre zăpezi către cerul primăvăratec. Și se mai gîndea la danțurile lui sub Lună plină, avîndu-l pe Lux ca privitor; precum și la tumbelile voioase alături de frații săi. Acum toate astea să fi apus? Trebuia oare să zacă aici, în întuneric, fără lumina zilei și pe deasupra nemișcat?

Și o lacrimă se prelinse din ochii lui Tumbișor, apoi încă una și încă una, și încă multe alte lacrimi.

Deodată Drax, băiatul mezin al lui Dagobert, își strînse în somn mai întîi piciorul drept din spate, apoi cel stîng; pe urmă, cu lăbuțele de dinainte își șterse pe rînd botul și ochii. Ce s-a întîmplat?

Lăbuța dreaptă dindărăt parcă-i luase foc și stînga la fel. Dădu să mîriie crunt, însă nu scoase decît un fornăit leneș. Un pîriu fierbinte îi curgea la picioare, iar în bezna din jur scînteia ca un șirag de safire. „Ce-o mai fi și asta?” gîndi Drax.

Se ridică încet și se trase mai către apa aceea cu licăr albastru, minunat.

— Cine-i? întrebă Tumbișor în șoaptă.

— Eu, Drax!

— Nici de tine nu se lipește somnul?

— M-ai trezit tu.

— Eu?...

Drax voi să-i arate lui Tumbișor pîriul acela scli-pitor și albastru, dar nu-l mai văzu. Iepurașul se opri-se din plîns. Atunci micul viezure își dădu seama că pîriul se adunase de fapt din lacrimile lui Tumbișor.

— De ce nu dormi, Tumbișor? întrebă Drax.

— Fiindcă...

Iepurașul nu termină vorba. Se codea.

— Hai, spune deschis!

— Fiindcă mi-e dor să dansez, să fac tumbe. Altmin-teri nici că-mi vine să trăiesc.

— Mă rog, dintr-asta poate că s-ar găsi o ieșire, chibzui Drax și îl duse încet prin galeriile subpămîn-tene pînă la o răsîntie unde locul era mai larg. Lui Tumbișor parcă i se luă o piatră de pe inimă. Se săltă în vîrfurile picioarelor, se răsuci nițel, apoi începu să joace cu băgare de seamă. Drax zărise un licurici într-o scobitură și îl luase cu el. Acuma îl ridică sus și, la lumina lui, Tumbișor se mlădie într-un vârtej fără seamăn, pe urmă sări și făcu o tumbă de zile mari. Galeria toată, care înainte zăcuse în beznă, acuma strălucea ca o sală de ospăț; sumedenie de licurici veniră curioși, plutind și scînteind roată ca niște facile albastre și verzi.

Tumbișor era fericit.

— Bunul meu Drax! își laudă el prietenul și îl mîngîie pe bot cu lăbuța-i moale.

Și lui Drax i se cîrlionță bărbuța de plăcere.

Asta țină cîtva timp. Dar într-o noapte micul Drax simți iar că-i curge la picioare pîrîul acela cald și albăstrui.

— De ce ai plîns, Tumbișor? întrebă el.

— Fiindcă...

Iepurașul se codea din nou.

— Hai, nu te sfii, spune!

— Fiindcă mi-e frig aici, de îngheț. Nu pot trăi fără soare.

Drax gîndi adînc; de atîta gîndire fruntea i se încreți, iar firele bărbii se îngroșară ca țepușele. În cele din urmă grăi:

— O să fac eu o deschizătură, ca să poți ieși la soarele de amiază și să poți dansa în voie. Dar cînd amurgește să te întorci numaidecît! Eu o să te aștept jos și o să astup din nou ieșirea, altfel murim cu toții de frig.

Zis și făcut.

Drax se apucă de lucru; fărîmița cu labele pămîntul înghețat; săpa ca în piatră; labele îi sîngerău ca mușcate de colți reci și ascuțiți. Tumbișor crezu de cuvîntă să-l ajute, însă Drax nu se învoi. El se și vedea eroul din basmul bunicii, care o eliberează pe frumoasa prințesă cu lacrimi de safir. În închipuirea lui, ar fi poftit-o apoi, din dragoste, să rămînă cu el, dacă n-ar fi fost prea mîndru și în același timp prea sfios ca să i-o spună.

Deodată, o rază de aur pătrunse în galerie.

— Acuma poți să ieși! zise Drax ridicîndu-se și stînd drept ca un uscior. Dar fii cu băgare de seamă: iarna, soarele nu întîrzie multă vreme pe cer!

— Da, știu, bunul meu Drax! se bucură Tumbișor și, mîngîindu-l pe bot cu lăbuța, o șterse afară.

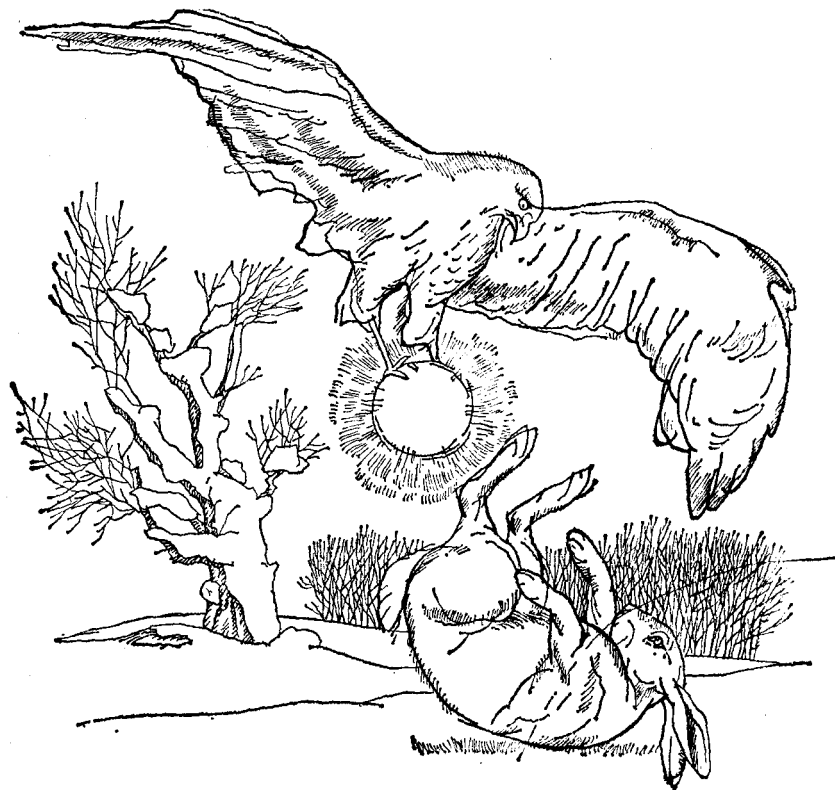
De jur împrejur, zăpada scînteia ca milioane de diamante. Soarele, ca o roată uriașă de aur, se învîrtea pe cerul albastru-verzui. Încolo, pace și liniște.

Tumbișor sări de cîteva ori pe zăpadă. Aoleu, ce rece! Ca să nu-i degere labele, trebuia să se miște mai repezător. De aceea Tumbișor porni într-o fugă, dînd ocol din ce în ce mai mare vizuinei pitite adînc sub stratul de omăt. Și din fugă trecu la dans — și cum dansa, la nimic nu mai gîndea. Nici nu simți vîntul care, lovind din spate, îl tot ducea și-l depărta de casa viezurilor; nici nu văzu cum, deodată, bolta se întunecă și se făcu cenușie, ca de plumb, iar fulgii dolofani zburau în vîrtej de parcă s-ar fi luat la întrecere cu el. În sfîrșit, iepurașul se opri ca să-și mai tragă sufletul. Viscolul parcă-i zvîrlea cuțite în obraz. Ei, acu-i acu, Tumbișor! Dacă te pierzi cu firea și te lași odihnei, va fi vai și amar de blana ta! Nu-i chip decît să joci întruna ca bezmetic, altminteri te acoperă zăpada și îngheți.

Tumbișor dansează pe viață și pe moarte!

Cînd, deodată, vede că bolta se întunecă și mai rău. O pasăre mare, neagră, filfiie în văzduh. Ea ține în gheare un bulgăr rotund, ca de foc. Și pasărea asta parcă-l urmărește în bătaia viscolului. Și Tumbișor dansează mereu, înfricoșat, prin spulberul zăpezii, bîntuit de frica morții.

Dar cînd pasărea se apleacă, atunci iepurașul — adunîndu-și toate puterile — sare cît colo și trage o tumbă nemaipomenită izbind cu labele dinapoi drept în capul vrășmașei arătări. Iar aceasta scapă din gheare bulgărul strălucitor.

O flacăra izbucnește pe zăpadă. Tumbișor se aruncă asupra ei, și cit ai clipi, se ridică iar cu o bilă de aur între lăbuțe.

Pasărea cea mare, neagră, plutește și se roagă:

— Aruncă bulgărul în sus ca să-l prind din zbor! Mie nu mi-e îngăduit să ating pământul. Eu sînt pasărea morții KORRO și în bulgărașul acela port viețile a o mie de milioane de făpturi!

— Adică și viața lui Drax care mă așteaptă? vru să afle Tumbișor.

— Zvirle bulgărele în sus! porunci pasărea.

— Mai întii să-mi arăți drumul pînă la Drax!

— Asta nu am dreptul s-o fac.

— De ce?

— Pentru că Drax trăiește încă. Dar nu peste mult va intra și el în împărăția morții. Atunci o să-ți arăt drumul.

Tumbișor pricepu de îndată că Drax e tare primejdut. Doar îi făgăduise ca, în ciuda frigului grozav, să-l aștepte la intrarea în vizuină. O să înghețe de bună seamă...

Și Tumbișor o ia la goană și fuge disperat, cu bulgăre cu tot. Dar în curînd se poticnește pe zăpadă și cade istovit. Pasărea cea mare încă mai zboară rotund deasupra lui. Strîngînd din răsputeri bulgărul de aur, Tumbișor coboară într-un somn adînc.

★

★ ★

După ce adoarme, Tumbișor îl vede pe tovarășul său Drax cum stă la intrarea în vizuină. A și înțepenit bietul de frig. Doar buzele lui șoptesc amar:

— Da, da, Tumbișor m-a uitat. Prea îi place să sară, să joace, să se dea peste cap și să facă totul numai după voia lui. Oare se va întoarce cîndva? Oricum, cu rămîn și-l aștept.

— Nu vezi că mi-e cu neputință, bunul meu Drax? vorbește iepurașul în somn.

— Văd, văd, răspunde Drax. Tu trebuie să te porți cum ți-e felul, să alergi de colo pînă colo; tu nu poți să întîrziezi într-un loc, lîngă o ființă, trebuie să-ți rămîi credincios numai ție însuți, asta-i legea ta...

— Vrei să zici că n-aș putea fi credincios și altminteri? întrebă Tumbișor supărat. Ești convins, Drax, că asta-i legea mea?

Însă Drax privește țintă la necurmata cădere a fulgilor; iar când Tumbișor dă să-l mîngîie cu lăbuța pe bot, micul viezure se destramă odată cu visul ca într-o ceață albă.

Tumbișor se trezește din somn, înfierbîntat. Bulgărul i-a alunecat dintre lăbuțe. Îl apucă din nou. Și deodată vede că de jur împrejur zăpada s-a topit, iar dedesupt ies la iveală niște urme... da, chiar urmele pașilor săi, rămase de pe cînd se depărta de vizuină și se rătăcea dansînd în urgia viscolului. Cîtă vreme să fi trecut de atunci? Oare să fi dormit mult? Lui Tumbișor i se pare că s-a scurs o veșnicie.

Și Drax, cît l-o fi așteptat bunul Drax? Nu mai e de pierdut nici o clipă!

Pe zăpada muiată la razele bulgărului, Tumbișor recunoaște una, două, trei, patru, cinci călcături întărite; așadar, direcția e clară. Și iepurașul o ia la fugă pe aceste urme și fuge înfricoșat de parcă moartea i-ar sufla în ceafă.

Iar pasărea cea neagră plutește îndărătul lui, în zbor încet și lin.

Astfel ajunse Tumbișor la casa familiei Dagobert. Aici mai că se prăvăli înlăuntru, căci intrarea era tot neastupată, iar în dreptul ei, țeapănă și mută ca o santinelă, sta o ființă roșcată-pămîntie.

— Drax! Draxule drag! strigă Tumbișor și îl strînse la piept pe tăcutul său prieten.

Și iarăși îi scăpă dintre lăbuțe bulgărul de aur pe care îl păstrase tot drumul în ciuda mersului atît de grăbit. Iarăși se rostogoli bulgărul și iarăși o flacăra mare, roșie-gălbuie, țîșni în sus, mereu mai sus.

Numai că de astă dată Tumbișor nu se putu hotări să prindă pe loc bulgărul învăpăiat, să se arunce asupra lui; doar îl strîngea la piept pe Drax, tovarășul său amorțit sau mort.

Focul se înalță din ce în ce mai mult. Și pasărea morții KORRO se leagănă iar, se învîrte în văzduh, caută să apuce globul arzător. Dar flacăra se schimbă la rîndul ei într-o pasăre uriașă, un vultur de aur, semeț. Și acesta își înfige pliscul fierbinte drept în inima zburătoarei celei negre.

Un strop de sînge roșu, gros și greu, cade la pămînt... și încă unul și o întreagă salbă de stropi, în timp ce amîndouă păsările, încăierate, se depărtează și pier. Și acolo unde cad stropii, acolo se topește zăpada și, din adîncul reavăn, cafeniu, izbucnesc anemone, dediței, brîndușe; iar dinspre coline bate întîia oară un vînt călduț.

— Tu? se miră Drax și oftează din adînc, pe cînd Tumbișor îl mîngîie cu lăbuța pe bot. Ești tu cu adevărat?

— Nu-ți vine să crezi? zîmbește Tumbișor.

— Am visat...

— Că n-o să mai vin...

— Nu. Se făcea că aveai o mie de lăbuțe și toate ardeau ca niște flăcări mici, de aur... Dar asta-i aiureală, mă rog! Acuma trebuie să intrăm. Ia te uită ce de-a flori pe cîmp! Cît oi fi dormit oare? Hai! Dacă ne prinde tata...

În vizuină mai e cald și întuneric; miroase a fîn și a mușchi. Concertul de sforăituri e în toi și împlie cu osebite sunete lăcașul viezuresc.

Tumbișor se culcă încet la spatele bătrînului Dago-bert, iar Drax lîngă Tumbișor.

Însă cei doi fîrtați parcă au adus cu ei o boare de primăvară. Dagobert, bătrînul, începe să se întindă, să-și dezmoștească mădularele; apoi, deodată, se întoarce pe partea cealaltă și simte blănița lui Tumbișor.

— Măi, măi, a cui o fi blănița asta moale? întrebă el bucuros. Mai ești aici, boț de zăpadă?

— Păi cum! răspunde Tumbișor.

Dagobert se saltă nițeluș: merge destul de bine.

— Minunat! spune el. Nu mai simt deloc podagra! Și asta mulțumită blăniței tale! Pari o făptură credincioasă, nimic de zis, măi boț de omăt! Așa să fie oare?

— Păi cum! întărește Tumbișor și își trece pe furiș lăbuța stîngă din față peste botul lui Drax a cărui barbă se cîrlionțează de plăcere, iar un fir de păr îi pătrunde într-o nară făcîndu-l să strănute zgomotos.

Drept care se trezesc și ceilalți. Și în timp ce Drax zguduie vizuina cu salve de strănuturi, doamna Dașa dă cuvînt grăbit:

— Unde-i Tumbișor? Haide, ia mătura și...

— Tumbișor, hai să ne jucăm! cheamă Drix.

— Da ceva de ale gurii nu se găsește? mîrîie Drox.

Așadar, e limpede: viezurimea s-a trezit din somnul ei. Și asta înseamnă că iarna s-a dus de-a binelea. După cum și povestea noastră cu Tumbișor aici se încheie... cel puțin pentru ziua de azi.

AVENTURĂ ÎN MEXIC

NIMIC NU E MAI GREU decît să fi văzut odată fericirea și frumusețea și pe urmă să fii smuls din mijlocul lor. Nici o dorință nu e mai mare decît aceea de a-ți recîștiga libertatea pierdută.

Lux, cîinele-lup al chiaburului Berilă, zace iarăși legat cu lanț gros de fier. E o noapte cu Lună plină; parcă seamănă leit cu noaptea aceea cînd Tumbișor Blănă-albă se furișase în curte ca să șterpelească ouă din coteț. Atunci, după cum se știe, Lux mîrîise crunt și Tumbișor, mai de frică mai din nesațul firii sale, croise niște tumbe de-a dreptul vitejești, închipuind și o seamă de dansuri din cele mai grațioase, încît Lux

își uitase de mîriit; iar cînd Tumbișor îi împărtăși iepureasca lui înțelepciune, șopită plăcut, gîdilîndu-l totodată cu lăbuța moale pe după urechile mari și păroase, atunci Lux — străjerul ogrăzii — adormise duios, cuprins de visuri dulci în care dănuia „stropul de lună argintiu“.

De aici însă i se trase toată nenorocirea: cotețul jefuit de ouă, apoi goana zadarnică după Tumbișor pînă peste pîrîu, peste cîmpul înflorit, și bătaia crîncenă cu care se alese din partea lui Berilă pentru faptul că el, cîinele Lux, nu izbutise să-l prindă pe iepuraș. Chiar și necazul lui de acuma, cînd trebuie să stea, mereu fie noapte, fie zi, cu lanțul lui de gît, fără a putea măcar o dată să se bucure de o plimbare — chiar și asta i se trage de la noaptea aceea de pomîină cu Lună plină și cu măiastra vrajă a lui Tumbișor.

★

★ ★

Da, întocmai ca atunci spînzură Luna pe cer. Seamănă cu o pafta uriașă de culoarea mierii. Și deodată Lux se ridică proptindu-și lăboaiele din față în pămînt, iar gîtul acoperit cu păr des țepos și sur și-l întinde spre bolta cerească. Astfel, începe să urle la Lună că plîng și pietrele. Ca strămoșii lui în nemărginirea stepei, așa urlă el, înfiorător de frumos, cu prelung suspin la capătul fiecărui strigăt de jale. Încît și aici, prin partea locului, acest urlet mișcă mari depărtări ale nopții, ca o sfișiere sălbatică, tristă, tînguitoare.

Dar, pe neașteptate, se deschide o fereastră din susul casei și o căldare plină cu apă rece se varsă în capul lui Lux.

Apoi răsare în pervaz Berilă; poartă cămașă de noapte și tichie cu ciucuri.

— Dacă mai scoți un urlet, netrebnicule, ființă spurcată, strigă el de sus, atunci cobor numaidecît la tine și îți rup os cu os!

Obidit, Lux își lasă capul ud pe labele de dinainte și oftează încet de două, de trei ori. De dormit nu poate dormi. Prea e luminoasă Luna. De altfel și lanțul de fier parcă-l apasă mai rău ca oricînd. Toată viața lui seamănă cu lanțul acesta. Și cum zace așa, pe jumătate ațipit, Lux scoate cînd și cînd niște vaiete înăbușite, parte a răsufletului său, căci asemenea jelanie urcă din cele mai adînci pătimiri ale unui cîine înlăntuit. După fiecare vaiet îl zguduie un fior pînă ce, în sfîrșit, săltîndu-se drept în sus și rezemat de labele din față, ascultă cîtva timp dacă nu cumva se mișcă făptura bogătanului; apoi își oprește ochii, nemișcat și tăcut, pe rotunjimea galbenă a Lunii.

În acea clipă Lux aude un ciripit și un fluierat ușurel venind dispre casă. E Azurca, pasărea-canar. Nu poate nici ea să doarmă de atîta lumină, după ce că vîntul noptatic i-a lăsat colivia fără pînza de pe acoperiș.

— Ce-mi urli aici, lunatico? mîrîie Lux.

— Eu nu urlu, eu cînt! răspunde semeață Azurca.

— Cînti... hau-hau-hau! Ba scîrțîi ca ușa mișcată din țițini! își dă cu părerea Lux. Dacă se trezește stăpînul, crede că-s eu și mă ia din nou la bătaie.

— Nu se trezește! fluieră Azurca. Vocea mea e atît de dulce și de gingașă încît îi farmecă pe oameni și îi leagă în somn. Dar asta n-o poate pricepe un cîine de lanț.

Ce-i drept, Lux nu poate pricepe asemenea lucru cînd e vorba de tragănul și ciripitul unui canar cu

pene galben-aurii. Și totuși a coborît și el cîndva în somn legănat de sunete dulci. Asta, cînd Tumbișor Blană-albă dansase atît de frumos în lumina Lunii și cînd îi șoptise la ureche înțelepciunea lui iepurească... Da, da, atunci...

— Ehei, multe ar pricepe dînsul de-ar avea tihnă și chef să asculte! răsună deodată un glas tainic lîngă el.

Lux se repede în toate părțile, de parcă ar fi auzit un strigoi. Nu-i vine să-și creadă ochilor.

Uite că șade în fața lui, sub raza Lunii, ceva scilpitor de alb: iepurașul Tumbișor.

— Tu ești? face Lux cam aspru.

— Încet! Nu așa de tare! sîsîie Tumbișor. Doar mă vezi cum te vād. Iar dacă n-ai încredere, poftim!

Și Tumbișor trage două tumbe din cele năstrușnice, zglobii, cum nimeni altul n-ar fi în stare să le tragă, tumbe de Tumbișor, ce mai vorbă! Deși noaptea asta toată, galbenă ca mierea, pare a fi un vis ciudat, totuși aici nu încape îndoială. Tumbișor nu e un vis.

— Las-că nu mă mai adormi tu, labă sprintenă! îi zice cu năduf cîinele.

— Asta se va vedea, răspunde scurt iepurașul. Bag seama că nici pînă acum n-ai învățat „legea Tumbișor“.

— Legea Tumbișor? Hau-hau-hau-hau-hau! Ia te uită, stropul de Lună, ghemotocul de lînă alb-verde-roșcat! Cică are legea lui!

— Ai s-o afli dumneata, nici o grijă, domnule bădăran!

— Dînsul nu crede nici că vocea mea îl adoarme pe Berilă și îl leagănă în somn, fluieră din nou Azurca, pasărea-canar.

— Și cum vrei, la urma urmei, să creadă mai mult decît îi îngăduie lanțul să vadă! spune de astă dată Tumbișor în apărarea lui Lux. Chiar și atunci cînd e

liber, nu aleargă decît la porunca stăpînului și caută să-i apuce de ceafă pe prieteni.

Lux, ciinele înlăntuit, chibzuiește cu capul aplecat. Îi vine în minte osteneala acelei dimineți cînd zadarnic s-a zbatut să-l prindă pe Tumbișor. Acuma îl măsoară dintr-o parte pe iepurașul care, sub vâlul tremurător al Lunii, șade pe ciotul lui de coadă.

Dar ce-i asta?

Rîndul trecut avusese blănița albă de tot, pe cînd asta e pătată cu stropi roșii, albaștri, verzi. Parcă ar fi un imaș presărat cu flori de primăvară.

— Ai, nichipercea viclean! mîriie Lux. Acuma înțeleg ce fel ai vrăjit lucrurile de nu te mai zăream nicăieri, ca și cînd ai fi căzut în gura iadului!

— Nu înțelegi nimic ! zîmbește iepurașul și se dă peste cap, voios. Cu greutatea ta, numai dintr-un salt ai fi putut să-l răstorni pe Berilă; atunci ți-aș fi făcut semn prietenesc și ne-am fi lungit în iarbă, printre flori, și ți-aș fi...

— Și pe urmă aș fi ajuns din nou în lanț, asta e legea mea, scîrnește Lux cu obidă.

— Legea ta? întreabă mirat Tumbișor. Ți-ai rînduit-o singur?

— Vorbești prostii! se mînie Lux. Bogătanul mi-a rînduit-o și mi-a pus lanțul de gît!

— Atunci e legea lui Berilă, nu a ta! stăruie Tumbișor. De altfel, eu nu vorbesc niciodată prostii, asta s-o ții minte!

Matahala de Lux ascultă neîncrezător și îl cîntărește pe iepuraș din coada ochiului. Apoi suspină încet și își reazemă capul pe labele din față. Vrea să judece temeinic spusa lui Tumbișor, plină de noutate și de cutezanță. Dacă poartă lanțul la gît, înseamnă că e al lui, așa crezuse. Și dacă nu se știe altcum decît

cu lanțul la gît, înseamnă că asta-i de la începutul începutului, adică e legea lui: așa s-a născut, așa trebuie să trăiască. Totuși lanțul, într-adevăr... e al lui Berilă, ca și casa, ograda... înseamnă că și legea poate că a fost... ei nu, toate astea sînt prea grele, mai grele chiar decît lanțul din jurul gîtului... Are vreun rost să-ți spargi capul cu asemenea întrebări?

— De fapt, ce nevoie ai tu de lanț? stăruie din nou iepurașul, dînd nerăbdător din ciotul lui de coadă.

— Păi da, nici asta n-o înțelegi! fluieră iar din casă Azurca, pasărea-canar. De pildă eu. Ce nevoie am eu de colivie? Visez întruna la patria mea neasemuită, la Insulele Canare, tocmai în oceanul de la miază-zi; de unde mă trag; visez la Mexico, unde o parte din frații și surorile mele slujeau la curte încă pe timpul străvechiului neam al lui Montezuma, regele aztec; pentru că stirpea mea, numită Aurora d'Oro Caballero Tremulo di Capriccio...

— E așa de nobilă că-i trebuie o săptămînă ca să-și spună numele, pe cînd eu sînt Lux și atît. Cu toate astea stă după gratii, galbenă, tremulo-tremurînd, cum stau și eu cu lanțul de gît...

— Da, stau aici ca într-un deșert, după gratii. O, ce dor mi-e de patria-mi aurită, plină de culori! Cum aș zbura cum aș mai zbura! ...

— Și eu, ce-aș mai fugi, ce-aș alerga ce-aș goni, oftează la rîndul său Lux.

— Destul cu văicăreala! Cine vrea libertate, acela să se miște pentru ea! zice Tumbișor și face un salt

hotărît, drept ca lumînarea. Ceea ce înseamnă că aici nu mai încapе cuvînt împotrivă. Lanţul trebuie rupt! porunceşte el.

— Trebuie rupt! urlă cu mînie Lux şi se trage repede înapoi ca să-şi ia avînt nimicitor.

— Ssst, nebunule, taci! îl opreşte iepuraşul. Vrei să se trezească din nou Berilă cînd va zornăi lanţul? Să lucrăm cît mai liniştit. Ia seama!

Tumbişor îl apucă pe Lux de ureche şi îl duce aşa pînă ce lanţul se întinde ca o coardă; pe urmă ocheste un lemn virtos şi îl îndeasă într-o verigă a lanţului; trage apoi de un capăt frînghia pentru rufe care atîrnă în ogradă, lîngă ei, o răsucesce cu mare meşteşug în jurul penei de lemn, iar cu celălalt capăt îşi înfăşoară pieptul.

— Te ţii iarăşi de şotii? mîriie Lux.

— Nu mai vorbi! Trage lanţul cît poţi de tare!

Lux face întocmai. Iar Tumbişor se şi apucă de tum-bărit, dar ce tumbe grozave, tot mai iuţi, tot mai

crîncene, încît nici nu mai vezi iepure, ci un fel de roată care se învîrte năucă și te orbește în lumina Lunii. Deodată s-aude un pocnet ascuțit și lanțul, rupt în două, cade la pămînt.

— Evviva nostro piccolo maestro! fluieră bucuroasă Azurca din colivia ei.

Lux însă privește lanțul rupt și cugetă mai mult pentru sine:

— Stropul ăsta de Lună are glagorie în cap. E un adevărat strateg.

Între timp, Tumbișor își freacă pieptul cu labele, căci îl arde cumplit. Dar nu se vaită, ci spune răspicat:

— Acuma trebuie s-o eliberăm pe Azurca!

Și fără să aștepte încuviințarea celorlalți, face un salt întreit prin văzduh, ajunge tocmai la etaj lîngă pasărea-canar, prinde repede colivia între lăbuțe și susură în jos către Lux:

— Atenție... prinde-o-n bot!

• Zdragonul de cîine urmează porunca; dar, în cădere, gratiile de fier ale coliviei îi rup colțul stîng; Lux urlă încet apăsîndu-și cu o labă falca rănită.

Tumbișor sare de la etaj. Își plimbă de trei ori pămîntul cozii peste falca lui Lux:

Un, doi, trei, noroc!

Taci, că nu e foc!

Vindecă pe loc!

— Așa, de-acuma durerea s-a dus! La lucru, prin urmare! Vîră o labă aici între gratiile coliviei și îndoaie-le bine de tot ca să poată ieși Azurca!

Lux face după cum i s-a poruncit.

Azurca se strecoară afară și, ațintindu-și un ochi asupra cîinelui, spune fluierînd:

— Scuzați, amici mei, că s-a potrivit să ne cunoaștem tocmai noaptea, la un ceas atît de tîrziu — am în vedere faptul că domniile voastre sînteți bărbați... Asta nu-mi prea intră în obicei. În cercurile mele...

— Ce-o fi avînd Tremulo-tremurata asta galbenă împotriva nopții? mîriie Lux. De dormit se doarme ziua, pe cînd noaptea toți cîinii de lanț cumsecade stau treji.

— Și apoi noaptea putem scăpa de aici și s-o luăm înaintea lui Berilă, judecă Tumbișor. De aceea, hai-deți repede!

— Scuzați vă rog, șovăie totuși Azurca, nu știu încotro vreți să mergem și dacă rochița de vară aurie pe care o port...

— Gata, s-o ștergem! stăruie Tumbișor.

— Hau-hau-hau, departe, în stepă! se alătură Lux.

— Asta înseamnă să trecem mai întîi prin Europa, domnii mei, prin civilizație, fluieră cu știință Azurca. Iertați-mă, dar în cazul acesta nu mă pot arăta îmbrăcată ca la tropice. Îmi trebuie urgent o pijama de mătase, culoarea porumbului, adică o pijama de Cairo, din mătase verde chinezească.

Lux, care n-a înțeles problema și nici multe vorbe străine, face supărat:

— Dumneaei a trăit aici ani la rînd numai cu boabe de grîu și de mei. Acuma, nu știu ce i-a venit că vrea să se îndoape cu porumb și pijama. Lasă că vînez eu pe drum niște găini. Carnea va fi a mea, iar dumi-

tale îți dau voie să ciugulești grăunțele muiate din pipotă.

— Se vede că ești un porc de cîine, Lux! îi taie vorba Tumbișor. De altfel nici nu pricepi nimic.

În cele din urmă, firtații au hotărît următorul plan: Lux primind asigurări că Mexicul are cîmpii întinse, numite pampas, unde mișună turme de vite și de oi și unde un cîine-lup poate vîna după pofta inimii, vor pleca tustrei, fără zăbavă, în Mexic, pentru a întîlni acolo neamul Azurcăi, pe nume d'Oro Caballero Tremulo di Capriccio, care neam nobil a fost alungat din Insulele Canare de ofițeri marinari, de cîntărețe deșucheate și dansatoare prin cîrciumi, de îngrijitoare și aviatori. Iar pijamaua de mătase, culoarea porumbului, care îi trebuie Azurcăi nu atît în Europa cît mai ales în Mexic, pentru a se arăta surorilor sălbatice ca europeană get-beget, îmbrăcată cu gust și fason — această pijama de Cairo aveau s-o agonisească pe drum între Marsilia și Lisabona.

— Și acum, copii, terminați cu discuția! poruncește scurt Tumbișor. După mine! Spre apus! Cerul se și îmbujorează în spatele nostru! Direcția Mexic!

★

★

★

Cu salturi repezi, hopa-hop, Tumbișor ieși din curtea bogătanului Berilă. Lux, cîinele de lanț, după el. Azurca însă, cu veșmîntu-i auriu, tropical, dîrdîia de frig în faptul dimineții; de aceea se viri iute în urechea stîngă a lui Lux, găsindu-și între perii moi și suri un prea plăcut adăpost; ba mai și trase vîrfurile urechii în jos, ca pe o perdea. Ziceai că se odihnește într-un mic budoar, sub o pătură moale, călduță.

Dedesubt, picioarele lui Lux mâneau de zor înghițind pământul. Azurca se simțea ca într-un vagon de dormit luxos al unui tren de mare viteză. Grozav! Minunat!

În schimb lui Tumbișor călătoria — sau mai bine zis goana asta laolaltă cu Lux, cogeamite ciine-lup — deloc nu-i priește. Căci Tumbișor nu e obișnuit să alerge drept înainte decît o mică bucată de drum și să se odihnească apoi, rezemat în ciotul de coadă. Iar cînd e urmărit, atunci nu fuge nicicînd fără oprire: odată se face ghem și se pitulează liniștit în iarbă.

Acum însă Lux gonește cu pașii lui de vlăjgan peste întinderile neguroase, iar Tumbișor rămîne tot mai mult în urmă. E prea mîndru ca să strige, să-i roage pe Lux și pe Azurca să-l aștepte, cînd amîndoi acești tovarăși nici măcar nu găsesc de cuvință să se uite o dată îndărăt.

Lux, purtînd în scoica urechii pe Azurca ușor ațipită, străbate astfel cale lungă pînă ce, deodată, cerul se face roșu foc. Apoi norii par tîviți cu aur și soarele urcă arzînd.

Lux se oprește din fugă și se întoarce cu fața la roata cea uriașă, purpurie-aurie, care se ridică din adîncul reavăn al pământului. Niciodată Lux n-a mai văzut un asemenea răsărit în marea liniște a dimineții, fără țipenie de om în depărtarea lumii. Multă vreme stă cu ochii țintă la minunea roșie de pe cer. Deodată tresare. Unde-i iepurașul? Unde-i Tumbișor?

Nici o clipă nu i-a trecut prin gînd să se uite înapoi la micul său tovarăș. Lux se sperie. Dacă Tumbișor s-a pierdut, atunci nu-și mai pot urma călătoria! Doar Tumbișor are totdeauna cele mai bune și mai curajoase idei! Dînsul e micul comandant, sufletul întregului!

Lux își filfăie urechile vînjoase ca s-o trezească pe Azurca. Aflînd că Tumbișor-iepurașul a dispărut, Azurca e și ea îngrijorată. Uită de răcoarea dimineții, își ia zborul îndărăt și fluieră și triluie peste tot. Lux aleargă după ea.

Tumbișor s-a strîns ca un ghem de lînă și zace într-o adîncitură, pe cîmp. Suferă de frig. Iată că l-a ajutat pe Lux să-și cîștige libertatea și cîinele a și uitat de micul său prieten. O fi pesemne legea lui: să vîneze, să alege, să uite. Acuma Tumbișor ar trebui de fapt să se întoarcă, hopa-hop, la părinții și la frații săi; dar nu se va întoarce niciodată. Nici în ruptul capului! A hotărît să plece în lumea largă și așa va fi. Asta-i legea lui Tumbișor.

Numai că deocamdată e grozav de frig. N-are rost să fugi aiurea prin dimineața nesfîrșită, sub cerul acesta de aur, orbitor.

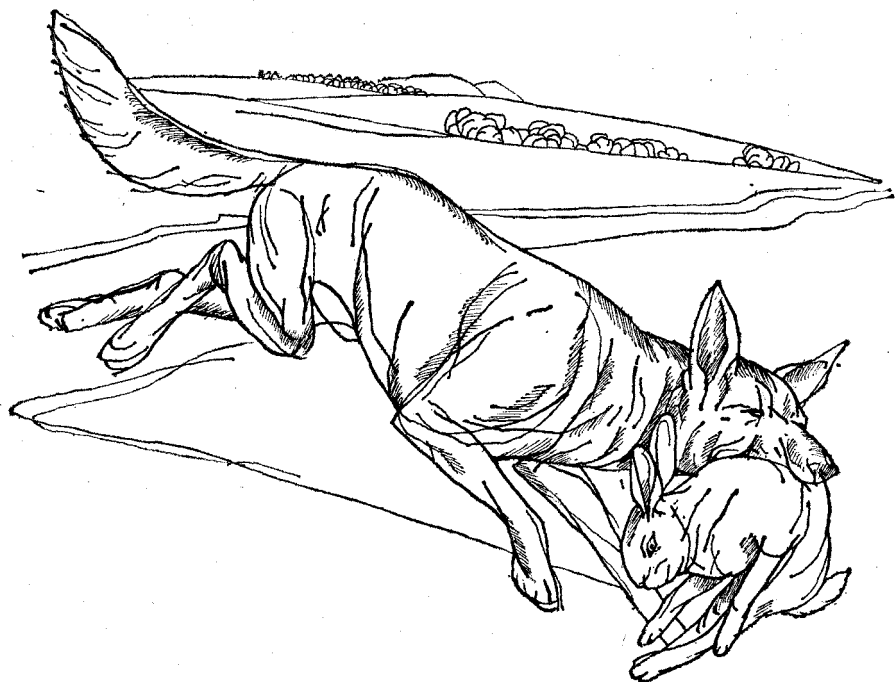
„O să dorm și o să mă gîndesc la ceilalți doi“ își zice iepurașul.

Dar nu aștepte bine că aude un tril subțire deasupra lui. Înfiorat, se așază iute pe ciotul lui de coadă și face sluj.

— Ura! Văd aici jos două urechi albe! fluieră Azurca.

Iar Lux, dintr-un salt uriaș, se și repede asupra locului cu pricina, îl prinde pe Tumbișor în botul lui mare și negru, sare cu el ca năuc, apoi o ia la goană înapoi.

Mai întîi, simțind pe blănița-i moale colții albi și primejdioși ai cîinelui, Tumbișor se înfricoșă cumplit. Însă Lux l-a prins în bot cu o gingășie de care nici n-ai fi bănuț că e în stare un hojma ca dînsul, un cîine de lanț; suflarea lui mîngiie lăbuțele iepurașului și îl învăluie într-o căldură plăcută. Doar că botul îi e negru pe

dinlăuntru, catran ; parcă ar fi un horn plin de funingine. De aceea Tumbișor îl mustră din plină goană :

— Se pare că a trecut cam mulțișor de cînd nu ți-ai clătit gura ! Iar eu n-am chef să stau aici, într-un bot murdar ! Lasă-mă numaidecît și spală-ți întii și întii botul, auzi ?

Însă de astă dată Lux nu ascultă.

— Hau-hau-hau ! Piciule, prostule ! Nici nu știi că negreața de pe bot și de pe cerul gurii e cel mai nobil semn al rasei noastre, a cîinilor-lup. Caraghios ce-mi ești, nas trandafiriu, hau-hau-hau !

Astfel rîde Lux stîrnind ecouri lungi în zarea dimineții. Și aleargă mai departe cu avînt.

Ce să-i faci, de vreme ce și Azurca, pasărea-canar, s-a virit iarăși în budoarul ei călduț, adică în scoica urechii lui Lux — și de acolo fluieră?

— Lasă-l să gonească, zice ea, doar vom ieși mai repede din Europa asta plicticoasă și cenușie, să dăm de albastrul mării la Marsilia și Lisabona, să mă văd și eu, în stîrșit, cu pijamaua de Cairo verde, culoarea porumbului. Pînă atunci n-o să mă simt fericită.

Tumbișor tace. De fapt, îi e bine și cald în botul încăpător al cîinelui. Încet-încet, îl fură somnul, pe cînd Lux, ca un tren rapid, înghite depărtările.

Trezit din somn, iepurașul se pomenește întins pe nisip moale, fierbinte, de un alb sclipitor. Se freacă pe ochi cu lăbuțele, privește mirat în jurul său și își strînge iarăși pleoapele.

Ce-a fost asta?

Mai cercetează o dată, prevăzător, numai cu un singur ochi. Peste tot vede niște coșuri mari de paie în care șed oameni pe jumătate goi și purtînd pe cap uriașe pălării de paie. Jur împrejur se joacă, zburdă o mulțime de copii goi și drăgălași; ei clădesc din nisip felurite castele, împodobindu-le cu flamuri viu colorate. Iar în față lucește marea cu adînc-albastre scînteieri.

Alături zace Lux, lungit pe burtă; limba îi spînzură afară de atîta arșiță. Clipește din ochi la Tumbișor, adică: taci! Azurca saltă urechea lui Lux ca pe o perdea și fluieră dinlăuntru, încet:

— Sîntem aici la marginea oceanului. Stați liniștiți! Lucrurile merg bine și o să meargă și mai bine de îndată ce voi avea pijamaua verde, culoarea porumbului!

Tumbișor însă nu se mai satură privind atîtea vrăjite culori, marea de azur cu tainice umbre de un verde adînc, stîncile roșii-cafenii tîșnite din valuri, apoi costumele pentru înot — albastre, galbene, stacojii,

verzi — pe care oamenii le îmbracă înainte de a intra în apă și care flutură acum, puse la uscat, între coșurile acelea mari; zici că ar fi niște flamuri în bătaia ușoară a vîntului.

Deodată Tumbișor îl vede pe Lux cum își saltă capul, își trage la loc limba lui cea lungă și roșie, iar cu ochii sticlind întunecat se uită țintă la ceva. Acolo, de pe o creangă joasă a unui arbore ciudat, se răsfireă pînă peste pămînt ceva de culoare verde, un verde luminos, deschis, culoarea porumbului! Iar Azurca piuie de zor în urechea lui Lux și îl înțeapă atît de tare cu ciocul ei micuț, încît două picături de sînge cad pe albeața nisipului. Lux îl prinde iarăși pe Tumbișor în bot și alene, fără zgomot, parcă visînd, se strecoară pînă la lucrul acela verde și, în cele din urmă, se culcă pe un capăt al lui. Își pleacă apoi capul vînjos între labelle de dinainte și înhață lucrul și îl ține cu atîta putere în bot încît iepurașul, strîmtorat, se teme că o să-și piardă răsufierea. În sfîrșit, Tumbișor simte că Lux a luat-o în goana mare din loc.

★

★

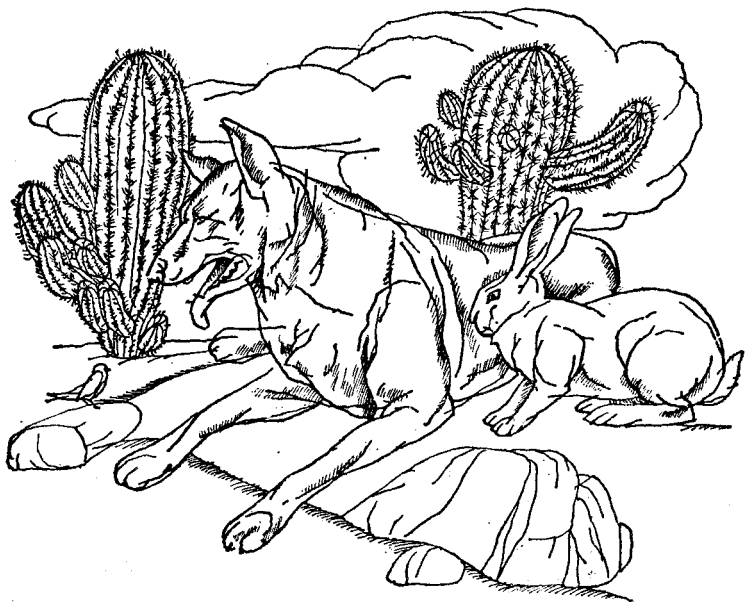
★

Cînd putu să tragă din nou aer, Tumbișor se văzu întins tocmai sus pe o stîncă, de-asupra mării, la umbra unor copaci verzi întunecați și semănînd cu pinii.

— Dar asta ce-o mai fi? întrebă Tumbișor.

— Asta-i o pădurice de coconari! se auzi fluierînd. Dar uită-te la mine, aici! De-acuma o să mă pot arăta surorilor mele din neamul d'Oro Caballero Tremulo di Capriccio!

Mai întîi Tumbișor nu o recunoscuse pe Azurca. Dumneaei purta o pijama nemaipomenit de frumoasă,

din mătase verde, culoarea porumbului; de fapt nu era decît jacheta pijamalei care, singură ea, îi depăşea cu mult măsura. Însă Azurca o tira după sine ca pe o lungă trenă de mireasă. Ochii ei scăpărau mîndri şi fericiţi. Numai să zboare nu putea într-un asemenea veşmînt.

Lîngă Lux, dungaţi cu verde, zăceau pantalonii de la pijama.

— Înbrăcaţi-i, vă rog! stăruie Azurca. În avion şi apoi în Mexic e imposibil să vă arătaţi cu asemenea labe păroase, ca un cîine de lanţ!

Vrînd-nevrînd, Lux îşi bagă picioarele de dinainte în pantalonii pijamalei. Fundul pantalonilor îi vine la piept. Totul în tot se leagă cu sfori în jurul gîtului.

— Un adevărat Caballero! Un gentleman desăvîrşit! spune cu încîntare Azurca.

Lux încearcă un salt din cele obișnuite; dar cît ai clipi cade în bot. La fiecare mișcare se împiedică de cracii lungi ai pantalonilor. Nu poate să meargă decît cu pași mărunți și țepăn ca un ciomag.

— A naibii treabă! Mai rău ca în lanț! mîriie Lux supărat. Jos cu porcăria!

Numai cu greu izbutește Tumbișor să-l domolească: avionul cere un costum elegant. El, Tumbișor, e gata să se vîre în mînele jachetei, că doar aceasta e mult prea mare pentru Azurca și o împiedică la zbor. În cele din urmă i se lăasă Azurcăi un petic rupt din partea de jos a jachetei, avînd și buzunar. Azurca își strecoară capul prin buzunar, scarmănă, potrivește cu ciocul; din cîteva fire verzi de mătase, la care adaugă ceva puf de-al ei galben-auriu, își împletește un cordon minunat și astfel apare cu o rochie strînsă pe talie, fără mîne, scurtă pînă la genunchi — o rochie de vară să te dea gata, nu alta — în timp ce Tumbișor în jacheta lui și Lux în pantalonii lui de mătase dungați arată de-a dreptul distinși.

Așa urcă ei, a doua zi dimineața, la Lisabona, într-un mare avion, ca niște călători exotici întîmpinați de toată lumea cu deosebită cinste. Și avionul îi duce peste Azore și Cuba drept în Mexic.

★

★ ★

Ah, ce țară vrăjită e acest Mexic! Jos, coasta și aerul cald, unduitor al mării Caraibilor. Ceva mai încolo, pe uscat, ținutul de stepă, care se întinde pînă la așezările plantate cu agave, magnolii, porumb și trestie de zahăr, asupra cărora domnesc din depărtare culmile înzăpezite ale unor munți semeți.

În timp ce Tumbișor și Azurca mai stau cufundați în această priveriște răpitoare, Lux mîrîie crunt:

— Eu unul am flămînzit după o călătorie atît de lungă.

— Stăpînește-te nițel și vezi ce frumos e aici!

Îl îndeamnă Tumbișor. Ție numai la mîncare îți umblă mintea!

Lux se lungeste pe burtă, jignit; își lasă capul pe labele de dinainte.

— Scoală, Lux! Îți murdărești pijama! face Tumbișor aspru.

Lux se ridică și cugetă: „De fapt, asta-i legea mea, să mă lungesc, lipit de pămînt, dacă-mi trebuie hodină“.

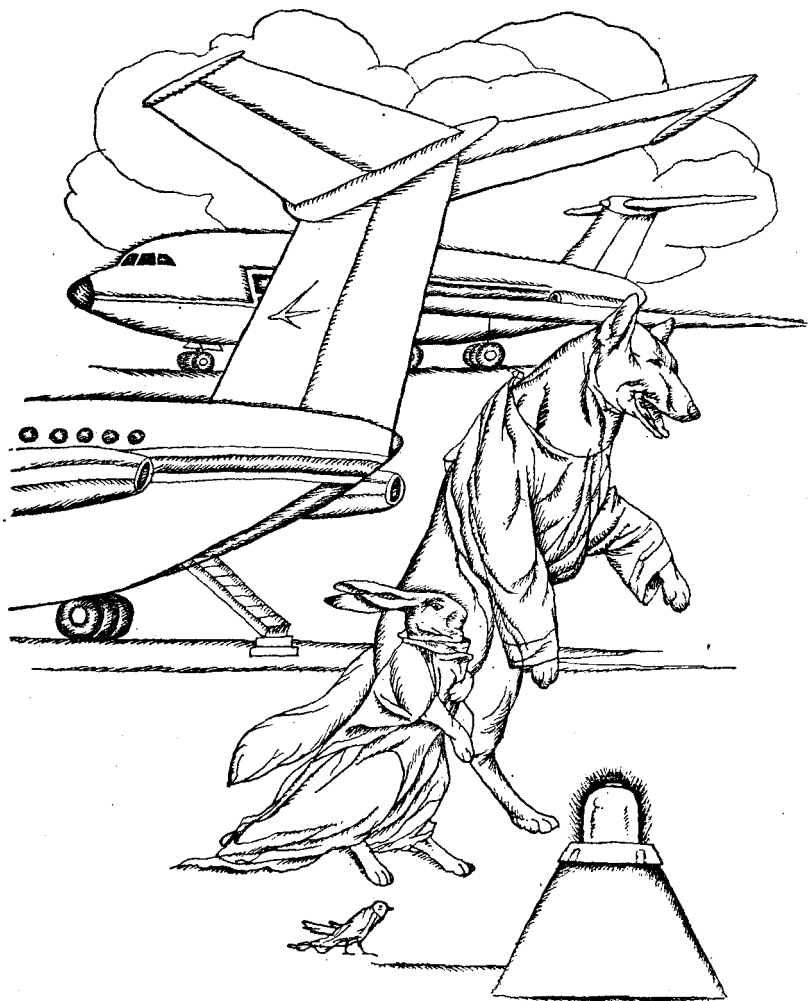
Dar și Azurca îi puiue de alături:

— Vi s-au adunat tocmai sus de tot cracii pantalonilor, domnule Lux! Așa mi-e imposibil să vă prezint nobilele mele rude care, încă pe vremea regilor azteci, îndeplineau aici rosturi de șambelani și doamne de onoare. Trageți, vă rog, pantalonii mai în jos ca să nu se vadă picioarele astea mari!

Lux suduie în sinea lui, dar își trage în jos cracii pantalonilor.

Chiar și lui Tumbișor îi găsește Azurca un cusur. Ciotul lui de coadă ridică mereu jacheta la spate. Așadar, trebuie tăiată o gaură în jachetă și atunci codița va sta frumos afară, ca un moț de pensulă. Și apoi Azurca mai vrea ca însemnul fabricii „CAIRO-CHINA - MĂTASE — BLACKWOOD SONS“ să fie cusut în rochița ei.

În sfîrșit, pleacă tustrei către pădurile de mangrove, unde nobilii din neamul d'Oro Caballero Tremulo di Capriccio — adică frații și surorile Azurcăi — și-au înălțat casele în văzduh. Cuprinsă de nerăbdare, Azurca zboară puțin înaintea lui Lux și Tumbișor.

Însă mereu se întoarce și se așază pe capul lui Lux pentru ca Tumbișor să-i îndrepte pijamaua răvășită de vînt. Ce uimite o să fie rudele, cum se vor zbîrli de ciudă verișoarele și prietenele cînd vor zări-o pe Azurca venind din străinătate cu asemenea găтели!

Dar pînă atunci călătorii trebuie să străbată mari și bogate lanuri de porumb; Tumbișor s-ar opri aici cu dragă inimă; vîrfurile știuleților îl înbie grozav cu sucii lor. Indienii care lucrează pe cîmp se uită curioși la cei trei străini îmbrăcați în mătase și îi salută cu respect fluturîndu-și pălăriile largi, așa-numitele sombreros. Lux, care se tot împiedică la mers, și-a suflecă iarăși, pe ascuns, cracii pantalonilor. Mai ales că pampa, stepa, îi și face semn de departe, netedă, bătînd în arămiu, întinsă ca un ocean.

Aici Lux e cuprins de o mare voieșie. Latră mereu, sălbatic, dezlănțuit, încît iepurii cei mici de stepă se ascund înfricoșați, iar Azurca își zmulge cu ciocul niște puf ca să-și astupe urechile:

— Vai, ce fals cîntați, domnule Lux! O să trebuiască să luați lecții de la surorile mele!

— Hau-hau-hauuu! face Lux, în nepotolita lui bucurie. Eu cînt aici cum îmi place! Asta-i legea mea! Zi și tu, nas trandafiriu, blană-albă, scuipat de Lună dacă n-am dreptate?

E vorba de Tumbișor. Dar acesta i-o întoarce:

— Lux, ești un bătăran! Iar eu n-am obiceiul să răspund bătăranilor.

— Mă rog fie și bătăran! zice vesel Lux, cîinele-lup. Cum adică să nu latru, măi ciot de coadă, cînd văd stepa asta grozavă, unde pot vîna de minune iepurii cei mici!

Tumbișor nu mai spune nici un cuvînt. Se uită la el dintr-o parte, cum fierbe de nerăbdare, gata s-o ia

din loc, și cum își lungește gîtul ca să scoată un urlet. „De, acuma e liber și o să se poarte după legea lui“, gîndește Tumbișor.

În schimb Azurca îl muștră pe Lux:

— Tăceți! Lăsați-vă de urletul ăsta nearmonic, domnule Lux! Dincolo de stepă vom atinge curînd țara codrilor, adică a neamului d'Oro Caballero Tremulo di Capriccio! Binevoiți, stimabile, și trăgeți-vă pantalonii iarăși în jos! Nici prințul de Wales nu poartă pantalonii mai sus de genunchi.

Lux n-are încotro. Trebuie să se supună. Cu pantalonii săi lungi și largi închipuie niște salturi foarte ciudate, se tot împiedică și cade în nas. La început Tumbișor nu mai poate de rîs. Dar cînd vede ce mînios și nefericit e Lux, îi întinde o lăbuță și trec amîndoi, hopa-hop, hotarul stepei arămii, luînd-o spre pădure, în timp ce Azurca zboară înaintea lor.

Astfel ajung în marile păduri de mangrove. Acolo totul pare scăldat într-o umbră verde-portocalie. Pretutindeni, între copac și copac, între creangă și creangă, spînzură lianele purtînd uriașe flori ca niște potire purpurii sau de un albastru adînc. E ca un sălbatic ocean de culori, cu mii de torțe arzînd și cu lampioane de tot felul. Și miresmele te învăluie dulci, pătrunzătoare. Și din rămuriș, de pretutindeni, răsună concertul păsărilor cu osebite sute de voci.

Lux și Tumbișor sînt marea surpriză a pădurii. Chiar șerpii veninoși se trag îndărăt cu teamă și supunere din fața celor două arătări ca doi semize, îmbrăcați în pijamalele lor de mătase, dungate, verzi,

culoarea porumbului. Să fie oare suflete omenești care s-au vîrit în trupuri de animal sau dimpotrivă animale care au luat chip de om?

Între timp, Azurca prinse de veste că una din spițele neamului d'Oro Caballero Tremulo di Capriccio s-a mutat mai către miazăzi, lîngă marele oraș, unde canarii viețuiesc într-un parc.

— Haidem la parcul acela minunat! triluie grăbită Azurca. Și pe urmă, două zile și două nopți, mergem prin codrii seculari.

La un moment dat, desișul umbros, verde-portocaliu, se rărește. Răsar alei presărate cu pietriș roșu și alb. Copacii stau rînduiți la depărtări mai mari unul de altul și poartă pe trunchiuri tăblițe de smalt din care se vede soiul și vîrsta lor. Jur împrejur se întind peluze frumoase, netede, cu magnolii și tufe de rhododendroni. Agavele pline de sevă, cu tulpini înalte cît un copac și cu flori ca niște umbrele albe, se leagănă sub cerul albastru-închis, răspîndind parfumuri dulci.

Și ca la un semn, mii de cîntece și triluri năvălesc de peste tot. Zici că răsună o orchestră uriașă, o întreagă armată de Azurci.

— Ei sînt! Frații și surorile mele! fluieră Azurca și se repede în zbor asupra unui desiș de rhododendroni și magnolii.

Tumbișor și Lux saltă pe urma ei.

Dar cum pătrund în desiș, aproape că-și pierd cumpătul de uimire. În zadar o caută pe Azurca. Ramurile sînt pline de canari, sute de păsări cu aripi galbene-aurii; și toate au pijamale bogat colorate, aduse pesemne din marele oraș învecinat. Abia tîrziu Lux și Tumbișor o descoperă și pe Azurca, prietena lor, în veșmîntul ei de mătase verde, culoarea porumbului. Stă cu aripile lăsate și cu căpșorul vîrit sub ele.

Tumbișor se apropie și o împunge cu botul său tran-
dafiriu:

— Ce-i, Azurca?

— Mai întrebi! Voi nu aveți ochi? Nu vedeți?

Toată lumea de aici are pijamale ca și a mea! Oare pentru asta mi-am pierdut ani de zile printre oameni ca pri-
zonieră? Pentru asta ne-am călătorit tustrei prin
groaznica Europă și peste marea cea mare? Oh, oh!

— Acum ești în patria ta cea frumoasă! dă s-o astîm-
pere Tumbișor.

— Dar ce fel de primire! se plînge Azurca. După ce
că am fost în turneu peste hotare, după ce că port o
adevărată pijama de Cairo, culoarea porumbului!
Ce primire, Doamne! Simt că voi muri.

Și Azurca varsă două lacrimi limpezi ca de cristal.

Tumbișor însă mai găsește o ieșire. Azurca a învă-
țat în Europa cîteva șlagăre moderne, precum:

*Il est dans mon pays
Une fille aux yeux gris,
Dont le regard este trouble et caressant,
Et qui s'était éprise
D'un bien joli p'tit gars,
Oui, et depuis lui répète tendrement:*

*Joseph, Joseph, ne me faites pas attendre,
Il est grand temps, que vous vous décidiez,
Mon petit coeur n'est pas vous d'vez le comprendre —
Un mecanisme, que l'on remonte à son grés...*

Sau acel tangou englezo-malaiez al dansatoarelor din
Singapore, cîntat de o italiancă și numit „Mailu“.

*Lenta sull'onda del mare
Passa una nave che va
Lasciar Singapore,*

*Terra di felicità.
Mentre lontano scampare
La misteriosa citta,
Solitario un cuor
Canta nell'oscurità:
Mailu!
Sotto il cielo di Singapor
In un sogno di stella d'or
È nato il nostro amore...*

Aceste cîntece o să le fluiere Azurca, iar Tumbișor va dansa. În plus, Tumbișor și Lux, care trebuie să se ridice pe etichete dîndărăt, vor executa împreună un dans acrobatic-grotesc pe melodia șlagărului german: „De ce suflă în trombon bunica?” Iar Azurca va lămuri cum că acesta e ansamblul ei „Steaua de-a tumba” — cîntece și dansuri de caracter — pe care l-a adus din Europa cu prețul unor mari cheltuieli.

Lux e împotrivă, cică a venit aici în calitate de vînător, nu ca să danseze. Dar Tumbișor îl pune la punct. Astea, declară el, sînt vorbe de egoist, nedemne de un bun tovarăș! Și pînă să ia Lux din nou cuvîntul, Azurca s-a și pus pe fluierat „Joseph, Joseph”, în timp ce Tumbișor îi trage un joc bătut, cu cele mai grațioase salturi și învîrtituri. La numărul acesta din program, sute de canari izbucnesc într-un ciripit entuziast și bat zgomotos din aripi.

Tango-ul „Mailu”, în schimb, Tumbișor îl dansează cu pijamaua larg desfăcută pe care, într-un vîrtej iscusit, o smulge de pe sine, o zvîrle în sus și o prinde iarăși pentru ca, la refrenul unduitor

*Mailu!
Sotto il cielo di Singapor
In un sogno di stella d'or
È nato il nostro amore...*

să o fluture în văzduh, cu lungi, fantastice mlădieri, ca pe un vâl subțire de mătase.

Și în timp ce aplauzele se dezlănțuie ca un uragan, Lux începe să urle cu cel mai jalnic glas; căci îl revoltă faptul că Tumbișor, aici, în văzul mulțimii, dansează la fel de sprinten și de frumos ca mai demult, când a dansat numai în fața lui, sub clar de Lună plină! Adică de ce s-ar veseli cu iepurașul său aceste vrăbii caraghioase, tăvălite prin gălbenuș! De ce să se poarte Tumbișor atît de flusturatic și fără perdea sub ochii unei gloate de străini!

— Hau-hau-hauu! face Lux înverșunat. Protestez! Dacă se mai repetă, mă voi folosi de colții mei! Hau-hau-hau!

Dar protestele lui se pierd în larma din jur, pe cînd Tumbișor îl ia de urechi și-l trage către o peluză unde, pe un ton nespus de gingaș, dar și poruncitor, îl îndeamnă să se ridice pe labele dindărăt.

— Patroană! Șlagărul grotesc! strigă Tumbișor către Azurca.

Dumneaei își dă drumul imediat: „De ce suflă în trombon bunica?”. Iar Tumbișor îl apucă pe Lux de labele de dinainte, pentru dansul acrobatic de caracter. Asta, ce-i drept, nu merge prea ușor. Degeaba încearcă iepurașul să-l învîrtească pe ditamai cîinele-lup în ritmul muzicii de flaut a Azurcăi. Lux sare și se avîntă aiurea în pantalonii lui verzi, dungați, de pijama, trăgîndu-l și pe Tumbișor în sus, încît acesta nici nu mai atinge pămîntul cu lăbuțele. Pe deasupra, Lux se mai și strîmbă la față, acru, turbat, mișcîndu-și capul mare și sur cu atîta jale încît s-ar zice că dansează pe cărbuni încinși, pe cînd Tumbișor, cu lăbuțele lui albe, se trudește să bată măsura în văzduh.

Dar spectatorii, multele sute de canari, își lovesc aripile de burți făcînd mare haz și umplînd aerul cu salve de ris trilit.

Spectacolul se încheie cu un succes grozav, iar Azurca se bucură de o primire strălucită.

Din vîrfurile unei agave de vreo patru metri înălțime, Azurca tocmai rostea un mic discurs despre turneul ei european cînd Lux, adînc jignit, se vîrî sub o tufă de rhododendron, privind cu tristețe înaintea lui.

— Ce ai, Lux? îl întreabă Tumbișor, îngrijorat.

— Am... că m-am săturat de călătoria asta! Sînt sătul pînă peste urechi! mîrîie Lux. Și mi-e foame! Eu unul scuipe pe asemenea țopăieli tîmpite! Am venit aici ca să vînez în largul stepei!

Și zicînd acestea, își înfinge ca turbat dinții în pantalonii săi de pijama, culoarea porumbului, și îi face bucăți de la un cap la celălalt.

— Doamne, ce crud și ce rău tovarăș îmi ești! spune Tumbișor a mustrare.

— Vreau să vînez, vreau să alerg, să vînez! Asta-i legea mea! îi răspunde Lux și sare în sus, gata s-o ia la goană.

Tumbișor se înalță la rîndul lui și îi trece lăbuța moale peste frunte și peste bot:

— Stai cuminte, Lux! Firește că trebuie să capeți de mîncare, asta se înțelege. Și trebuie să vînezi. Dar gîndește că sîntem aici abia în prima zi. Ai și tu puțină răbdare!

Lux se lungește iarăși gemînd înăbușit.

Tumbișor însă dă fuga prin mulțime ca să ceară de mâncare pentru tovarășul său flămînd. Canarul șef cu aprovizionarea se scuză mult și smerit pentru vina de a nu fi fost destul de grijuliu cu musafirii și ia imediat măsuri ca să li se aducă un coș plin cu boabe dulci de porumb.

Cînd vede coșul cu boabe de porumb, Lux e cuprins de groaza morții. Țsta să fie fructul lui? Adică vor ca el să piară de foame! Ceva mai rău nici că poate să pățească un cîine-lup.

— O să mor aici! urlă el ca pentru sine, disperat.

— Vai, sărmanul! îl plînge de data asta și Tumbișor. Bietul, sărmanul meu Lux!

Îngrijorat, aleargă spre peluză, hopa-hop, rupe un mănunchi de iarbă grasă, atîta cît poate duce între lăbuțe, și se întoarce la fîrtatul său.

— Hai scoală, dragă, mănîncă!

Dar Lux nu se mișcă defel. Zace cu capul întins pe labe. A închis ochii. Prin urmare, ăsta e sfîrșitul!

Tumbișor se așază lîngă el și își muncește mintea: ce-i de făcut?

Între timp Azurca fluieră cîntec după cîntec în fața mulțimii. Entuziasmul crește nemăsurat. Azurca e ridicată la rangul de Prim-trilistă. Se numește o comisie care va trebui să aleagă pe cele mai bune triliste-dansatoare și să formeze un ansamblu, cu Azurca drept stea, care să întreprindă un mare turneu pe continentul american. Azurca e fericită.

Ea zboară iute pînă la tufa de rhododendron și îi anunță pe Lux și pe Tumbișor că vor avea să prezinte

un număr de dans în acest turneu. Tumbișor vrea să discute cu ea despre Lux. Însă Azurca e chemată urgent la o ședință a comisiei care, între timp, s-a lărgit luîndu-și numele de „Comitet artistic pentru dansuri, melodii și ansambluri corale“.

— Ai auzit ce ne-a propus Azurca? întreabă Tumbișor mîngîindu-l pe Lux după urechi.

Lux înalță capul și se uită la el cu atîta tritețe încît, pentru o clipă, iepurașul însuși simte că i-a pierit orice poftă de viață, orice curaj. Dar pe urmă se îndîrjește iar.

— Așa nu merge! Nu, așa nu mai merge! spune Tumbișor apăsător. Ascultă, Lux: fugim în stepă, chiar în noaptea asta! Doar n-o să mori aici!

— În stepă? face Lux și își ascute urechile.

— Da. Noi amîndoi sîntem născuți pentru goană și alergătură. Asta ni-i legea!

— Goană, vînat, alergătură, hau-hau-hau! latră Lux și sare de bucurie peste tufa de rhododendron. Și zici că la noapte? Ba imediat! Pînă o veni iar Tremulo-tremurata ceea să ne cheme la dans!

Tumbișor nu mai are cînd să-i răspundă: Lux l-a și înșfăcat cu botul său negru și mîină, și mîină pe marginea pădurii, către stepă.

Departe, în zări, se stinge ca un clinchet de argint glasul canarilor d'Oro Caballero Tremulo di Capriccio.

Ah, ce minunat e în stepa tăcută, caldă, nemărginită! Nici tu casă, nici tu gard, nici zid, nici lanț!

Numai pămînt larg, unduitor, acoperit cu ierburi uscate, parfumate. Şi cerul înalt, şi soarele de aur, şi norii plutind ca nişte turnuri albe deasupra lumii verzi-cafenii!

Iar noaptea, cînd suie Luna din adînc, poţi să-i urli în faţă ore întregi, după pofta inimii, să-i alergi în întîmpinare, doar-doar o vei ajunge în sfîrşit pe surata asta cu ispite şi fiori, ca s-o prinzi în bot şi să-i simţi gustul.

Lui Tumbişor în schimb nopţile acestea singuratice, nălucitoare nu-i plac. Dintr-odată simţi că s-a lăsat frigul. Şi nu sînt nici lanuri de porumb, nici stoguri de fîn căldicele, sub care să te streкори. Întorcîndu-se după o raită noptatică şi văzîndu-l pe Tumbişor cum şade stingher şi dîrdîie de frig, Lux i-a săpat cu ghearele o groapă adîncă sub un bolovan, i-a căptuşit-o cu ierburi şi buruieni şi i-a promis că va sta culcat sus, lîngă bolovan, ca să nu-i fie frică.

Dar în noaptea următoare, pe cînd Luna se iveaua din fundul stepei, uriaşă, galbenă ca mierea, Lux îndrăzni mai întîi un urlet uşor, apoi înconjură de cîteva ori bolovanul sub care se afla tihnitul adăpost al iepuraşului; după aceea, îşi tot lungi paşii, făcînd ocoluri mai mari; în sfîrşit, o luă la goană, drept înainte, ca să-i iasă Lunii în drum.

Abia în zori, pînă a răsări soarele, Lux vine şi se întinde cu blana aburînd şi cu limba scoasă de-un cot, lîngă bolovan.

Atunci, Tumbişor, care auzise noaptea urletul şi nu mai aţipise deloc, se strecoară, hopa-hop, din mica lui vizuină. Aruncă o privire spre Lux şi înţelege

numaidecît ce s-a întîmplat. Dar, ca în totdeauna, se șterge pe ochi cu lăbuțele sale moi și zice:

— Bună dimineața, Lux! Cum ți-a mers? Ai dormit un piculeț?

— Firește! mîrîie Lux. Doar nu poți veghea noapte de noapte!

Iepurașul nu mai stăruie. Saltă primprejur, hopa-hop, ronțăie cîteva fire de iarbă și bea rouă. De altfel, i-a cam pierit pofta de mîncare în ultimul timp.

Între acestea, Lux a și adormit. Tumbișor se apropie de camaradul său; ar vrea să-l mîngîie încet pe cap cu lăbuțele. Dar uite ici, pe o parte a botului, sînge proaspăt încleiat! Lux a fost la vînătoare. De fapt, nici n-ar putea trăi cu iarbă. Asta-i legea lui. Îi trebuie hrană vie, găinușe de stepă, iepurași de stepă. Deci musai să vîneze noaptea —ca să trăiască. Legea lui! Și de

cînd s-a văzut slobod, legea asta iese la lumină ca soarele ce-și taie drum printre nori.

Cînd se deșteaptă Lux, afară e cald și e amiază. El își întinde mădularele și se lungește iarăși, alene, în iarba caldă.

— Să dansez ceva pentru tine? întreabă Tumbișor.

— N-ar fi rău, puștiulică! zice Lux, și acest răspuns îl rănește pe Tumbișor.

— Te porți ca un pașă! se supără el. Ca tovarăș, ai putea și tu, măcar o dată, să-mi faci o plăcere, să mă distrezi într-un fel, decît să hoinărești nopțile, iar ziua să zaci și să dormi!

— Aș putea să-ți prind noaptea un iepuraș de stepă, să te joci cu el pînă-l mănînc.

— Ah, necioplit ești, Lux! Nimic gingaș sau drăguț nu-ți trece prin cap.

— Hau-hau-hau, gingaș, drăguț? latră Lux cu voce bună. Eu îți macin un os din cele mari ca pe un firicel de iarbă; eu îi sar calului în grumaz și îl răstorn; eu știu să urlu de pălește și Luna, sus. Asta nu-i nimic?

— Ba e chiar foarte mult, aprobă iepurașul. Însă n-ai putea să-mi aduci niște flori? Aici totul e atît de cenușiu, ori brun, iar mie grozav îmi plac florile, roșii-albastre, galbene-aurii, cum arăta odată blănița mea vopsită în fel și chip.

— În stepă nu sînt flori, decît iarbă și buruieni mici. Asta-i legea stepei! mormăie Lux, și, lăsîndu-și capul pe labe, ațipește în căldura soarelui.

Tumbișor nu poate dormi. Coboară în groapa lui, scoate iarba la soare și-o vîntură. Înainte, se înfrupta de

cîteva ori pe zi cu căpețele de iarbă; de la o vreme însă nu mai simte nici un îndemn. A renunțat și la gimnastica de dimineață, cu sărituri în cruce și în curmeziș, cu jocuri și ridicături în două labe. Ar fi dorit măcar să danseze pentru Lux, ca să-l mai îmblînzească, poate ca să-i și placă nițel, ca odinioară, cînd tovarășul său era cu lanțul de gît și îngrozitor de trist, și cînd el, Tumbișor, îl vrăjea cu măiestria și cu înțelepciunea lui.

Dar acuma Lux e liber și nu mai suferă deloc.

Trăiește în stepă. Poate să sară, să alerge, să vîneze și să urle la Lună. Se conduce în totul după legea lui, după străvechea lege a lupilor de stepă. Și deodată, Tumbișor pricepe că această lege a lupilor nu e aceeași cu legea neamului său delicat, iepuresc.

Un gînd îl fulgeră: tustrei, adică el, Azurca, Lux, au părăsit Europa cea bătrînă și cenușie, s-au dus în Mexic, în libertate, ca să-și găsească legea lor. Azurca și-a găsit-o și trăiește printre surorile ei, în cîntec și în triluri fericite. Lux a găsit-o pe-a lui: vînează ca un lup în stepă, ca strămoșii săi de acum o mie de ani. În schimb el, Tumbișor, care i-a ajutat pe amîndoi să iasă la libertate, care a născocit pentru ei atîtea planuri istețe, nu s-a gîndit că legea lui e una și bună: să cutreiere, hopa-hop, cîmpul cu flori, alături de frații și de surorile sale, să ronțăie iarbă și varză, să ascundă ouă colorate prin tufișuri. Și iată-l acuma singur în stepa fără de sfîrșit, brună-cenușie, lîngă fîrtatul său Lux, cîinele-lup, care doarme nepăsător.

Poate că ar trebui să se întoarcă în patria sa, la pajiștile verzi, printre flori și pîraie limpezi, la frați și la surori? Dar pe lîngă legea asta, Tumbișor mai are o lege: niciodată nu-i pare rău de ce-a făcut și nici nu ia calea îndărăt. E prea mîndru pentru așa ceva. Inimă simțitoare, dar puternic și viteaz.

Astfel Tumbișor rămîne lîngă tovarășul său Lux.

Lux vede că Tumbișor nu mai seamănă cu iepurașul de odinioară, zglobiu și plin de viață. De aceea, caută să-l înveselească pe cît se pricepe mintea lui de cîine-lup. În loc de floricele, îi aduce într-o zi un ciulin înflorit. Tumbișor e foarte mișcat, ia ciulinul între lăbuțele sale moi, ca să-l ducă la piept, lîngă inimă. Dar o sută de spini nemiloși îl înțepă. Lăbuțele îl dor cumplit, ba și sîngerează. Lux îi linge sîngele. Însă spinii, cu ghearele lor răsucite, se înfig și mai adînc. Tumbișor cade bolnav pentru multă vreme.

Altă dată, Lux prinde un iepuraș de stepă și îl duce lui Tumbișor ca să aibă cu cine se juca. Tumbișor e cît se poate de bucuros și, rîzîndu-și de codița micului prieten, îl poreclește în glumă „Ciotuț“. Numai că, Ciotuț, iepurașul de stepă are o spaimă grozavă de Lux și tremură tot cînd îl aude prin preajmă. În cele din urmă Tumbișor, fiindu-i milă de micul fîrtat, îl îndeamnă s-o ia la sănătoasa și să se întoarcă în stepă la ai săi. Dar Ciotuț nu cutează. Dihania de cîine-lup o să-l urmărească, o să-l ajungă, o să-l rupă în bucăți. Și Ciotuț povestește cum îi vînează Lux pe iepurași, cum îi sfîșie înainte de a-i mânca. Va să zică Ciotuț rămîne pe loc, trăind într-o pururea întricoșare și neîndrăznind să evadeze. Din zi în zi e mai slab. Într-o dimineată Tumbișor îl vede alături, mort.

Noaptea, pe cînd Lux cutreieră stepa, Tumbișor îl trage pe bietul Ciotuț pînă hăt departe de vizină și îl îngroapă sub un pietroi.

Și Tumbișor e din nou singur.

Lux simte pînă în adîncul inimii tristețea lui Tumbișor, tovarășul său. Și suferă de suferința lui. Și această tristețe a lui Lux sporește la rîndul ei durerea iepurașului.

— Ascultă-mă pe mine, propune Lux, hai să plecăm la ai noștri — ai tăi sau ai mei!

— Eh tu, prostălan cumsecade, zice Tumbișor și zîmbește iarăși după mult timp. Ai tăi o să mă mănince, iar ai mei o să fugă de tine.

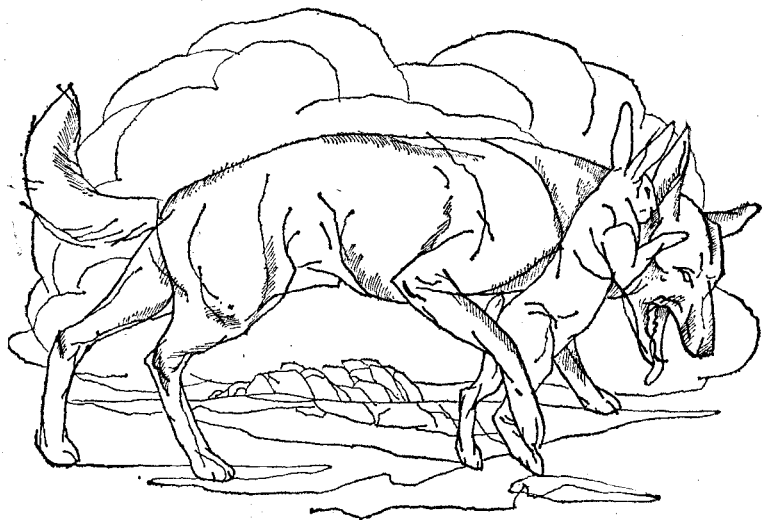
— Și dacă ne întoarcem la bogătanul Berilă și la poienița ta? întreabă Lux după ce a cugetat din greu.

Tumbișor vine aproape de tot, hopa-hop, și face un sluj dintre cele mai drăgălașe, ca în noaptea aceea de demult, cu Lună nouă; așază o lăbuță pe capul lui Lux și, cu botișorul umed, șoptește în urechea lui cea mare:

— Tumbișor nu face cale întoarsă. Asta-i legea lui. S-o ții minte, Lux. Rămînem aici! De altfel, orice s-ar spune, tot tu îmi ești prietenul cel mai drag și mai bun. Uite, nici n-o să mai fiu trist și n-o să te mai amărăsc.

Așa rămîn cei doi fîrtați — iepurașul Tumbișor și Lux, ciinele-lup — mai departe în stepa nesfîrșită, brună-cenușie, lipsită de flori, unde ziua curg razele soarelui ca plumbul topit, iar noaptea, sub o Lună rece de argint, urlă lupii și adulmecă prada.

De-acum înainte Lux își petrece nopțile culcat lîngă bolovanul sub care, în mica lui vizuină, se odihnește Tumbișor. Cînd îl ajung din depărtări urletele sălbatice ale lupilor, atunci sare în sus și labele puternice i se încordează, gata să o ia din loc; dar se gîndește imediat

la Tumbișor, care doarme dedesubt și care a rămasa aici, în stepa fără flori, numai de dragul lui, ca să nu-l întristeze; decirămîne și el, culcat lîngă mica viziună, în timp ce frații săi, urlînd cu tragăn lung, vîneză prin nemărginirea noptatică a stepei.

Mai întîi iepurașul e tare fericit și înduioșat de purtarea cîinelui. Dar în curînd observă că Lux slăbește mereu și că, atunci cînd dinții lui încearcă un zîmbet larg, o tristețe și osteneală grea îi tulbură ochii.

Într-o zi, Tumbișor se uită la el și spune:

— Lux, tu ar trebui să te miști mai mult! Și apoi, îmi lipsește urletul tău pătrunzător. Trage noaptea o fugă pînă-n stepă și strigă de-acolo, să vedem: oare îți mai recunosc eu glasul dintre atîtea glasuri străine?

— Zău? Vorbești adevărat? întreabă Lux, și își înalță urechile de bucurie, pe cînd ochii lui dau scînteii. Zău? Asta ți-ar face plăcere?

— Bineînțeles! răspunde Tumbișor.

Și în noaptea aceea, Lux fuge în stepă și urlă de-acolo pînă i se dreg inima și plămînii.

— M-ai auzit? întreabă el dimineața, proaspăt și plin de vigoare.

— A fost minunat, îl laudă Tumbișor.

Prin urmare, Lux mai fuge și a două și a treia noapte. Puterile i-au revenit.

Dar după a treia noapte, dimineața, Lux îl caută zadarnic pe tovarășul său. Latră și urlă în prejma bolovanului. Disperat, își vîră labele în vizuină, o întoarce pe dos.

Tumbișor lipsește.

Lux dă ocol vizuinei, mai pe aproape, mai pe departe. Tumbișor nicăieri!

Îl chemă, lungindu-și vocea ispititor. Iepurașul nu răspunde.

★

★

★

Și din nou șade Lux, cîinele-lup, lîngă bolovanul sub care Tumbișor își avusese micul său adăpost. Și din nou răsare Luna, uriașă, galbenă ca mierea, din adîncul înnoptat al stepei. Și în nesfîrșitele depărtări luminate de Lună bîntuie urletul vînătoresc al fraților săi.

Lux șade lîngă bolovan și trimite la rîndul lui glas mare, trăgănat. Însă urletul acesta nu e nici pentru frați, nici pentru Luna galbenă ca mierea; ci pentru micul său tovarăș Tumbișor, care l-a părăsit și nu se întoarce, care s-a dus dimpreună cu dansul mlădios și cu înțelepciunea iepurească.

FOCUL DIN STEPĂ

Tumbișor îl cunoaște pe Paolo Treilabe

DOUĂ SĂPTĂMÎNI A TÎNJIT LUX, ciinele-lup, scoțînd urlete mari, după prietenul său Tumbișor, dispărut fără urmă. Dar cînd Luna, din plină ce fusese, scăzu treptat, ajungînd să arate noaptea ca o seceră de subțirimea unui fir de păr, încît abia o zăreai pe boltă, atunci Lux își lepădă jalea singuratică și se duse printre soții lui de vînătoare, abrașii lupi ai stepei.

Cu Tumbișor însă ce s-o fi întîmplat?

Doar nu pierе nimeni fără urmă pe acest pămînt și cu atît mai puțin o făptură ca Tumbișor al nostru, care a trecut prin atîtea în viața lui!

Da, în noaptea cu pricina Tumbișor s-a dus în stepă.

Era tare mîhnit că trebuia să se despartă de tovarăşul său. Fugea, hopa-hop, împotriva Lunii, lăsînd în spate propria-i umbră, de parcă ar fi putut astfel să se rupă de sine însuşi. Asta merse aşa cîteva ore. Apoi Luna coborî pe marginea stepei şi Tumbişor începu să dîrdîie de frig; îşi săpă o groapă într-un loc nisipos şi se culcă; ar fi vrut să nu se mai trezească niciodată. Dar, la un moment dat, simţi parcă o mulţime de furnici umblîndu-i prin nări; trase aer în piept şi atunci trebui să strănute atît de tare încît nisipul din groapă urcă spulberat către cer, iar el, Tumbişor, se trezi. Ce-o fi cu asta? Vine o pălărie asupra lui? Arde stepa? Nu, era soarele care, suit la orizont ca o minge uriaşă de foc, îl trezise din somn gîdilîndu-l cu primele raze fierbinţi.

— Eh, că plăcută-i viaţa şi frumoasă! gîndi Tumbişor. Dar pe loc îl năpădi vechea tristeţe. Căci se obişnuise cu Lux, prietenul său, ca şi arătătorul cel mic cu arătătorul mare pe cadranul ceasului.

Acu, cine îl cunoaşte, acela ştie că Tumbişor nu era deloc fricos ca un iepure, cum spun oamenii cu dispreţ despre fricoşii lor; dimpotrivă, era chiar mai viteaz decît mulţi bărbaţi cu spete late şi cu pieptul păros. Aşadar, adunîndu-şi toate puterile, Tumbişor ţîşni în sus, făcu o tumbă de mare curaj, după care ateriză drept în ciotul lui de coadă. Ei, şi după aceea lumea parcă se mai schimbă la faţă. Soarele urca pe cer; roua nopţii mai scînteia pe iarba înaltă a preriei. Tumbişor îşi luă micul dejun: băutură uşoară şi căpeţele de iarbă nouă. Apoi se porni la drum întru aflarea unei alte vieţi.

De astă dată, Tumbișor voia să rămână singur, fără nici un prieten sau fîrtat care să-i mîhnească inima. Voia să se bizuie numai pe puterea și pe min-tea lui. Merse astfel prima zi, bucurîndu-se de marea liniște a stepei și de mireasma diferitelor buruieni mărunte. Pe cînd soarele cobora, își făcu iarăși o groapă în nisip și se adăposti. Tumbișor umblase multă vreme alături de Lux; știa deci bine graiul lupilor; urletul lor nu-l mai înspăimînta ca pe alți iepuri care, auzindu-l, săreau cît colo din somn și se dădeau de gol. La început, Tumbișor ascultă cu atenție dacă nu cumva răsună vocea lui Lux. Dar nu erau decît lupii de stepă. Și astfel Tumbișor, care se cuibărise adînc în nicip, adormi tun.

A doua zi Tumbișor întilni un cîrd de păsări mari, cu picioarele lungi, cu pieptul negru și capul întunecat, cu gîtul galben și aripi cenușii. Acestea se opriră din fugă și-l întrebă de ce umblă singur prin stepă, hopa-hop.

— Eu sînt Nandu, struțul de pampa. Ți-ai pierdut cumva tovarășii? Noi am putea să te ajutăm să-i găsești, se oferă șeful struților, proptit în picioroange.

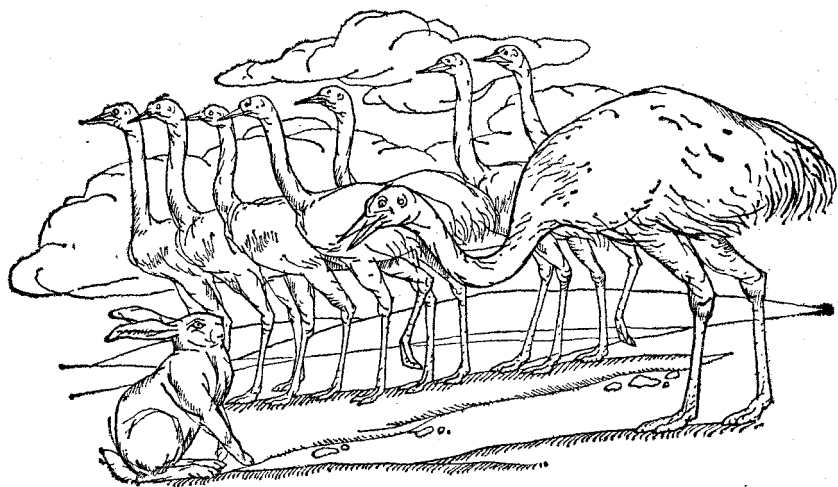
— Mulțumesc frumos, răspunse Tumbișor. Eu prefer drumeția de unul singur.

— Iartă-ne întrebarea, dar ni se pare totuși ciudat, zise Nandu cu politețe. Oare ai fost alungat de ai tăi?

— Nu, doar că-mi place singurătatea.

— Micul meu prieten, asta-i primejdios. Ești mai tare cînd te afli în tovărășia camarazilor. Desigur că n-ai văzut niciodată un lup sau un cîine de stepă!

Ce putea să-i răspundă Tumbișor? Nu făcu decît să zîmbească.

— O fi avînd mintea cam slabă! îşi dădu cu părerea 'o struţoaică bătrînă, mamă de struţi. Nandu însă grăi către Tumbişor:

— Mult noroc, prostuţule! Şi cînd auzi urlet noaptea, nu căuta să scapi alergînd înaintea lui, ci cîrmeşte în lături! Lupii se reped totdeauna drept înainte!

Zilele următoare Tumbişor mai întîlni un şarpe uriaş, cu o mulţime de zugrăveli pe spate, şi un vultur setos de sînge.

În amîndouă cazurile stătu lipit de pămînt, nemişcat, ca o grămăjoară de nisip. Căci Tumbişor ştia că aceşti vrăjmaşi se aruncă numai asupra fiinţelor în mişcare. Vulturul trecu în zbor peste grămăjoara „moartă”. Şarpele însă, ca un colac vărgat, galben-auriu, îşi înălţă capul şi ţinti acel ceva „mort” cu ochii săi reci, plumburii. Gîtul i se legăna încolo şi încoace iar din vîrfurile limbii scăpăra foc. Totodată şuiera: „Las' că am timp, hihi! Pot să aştept, hihi! Eu sînt Boa bollera constrictor!”.

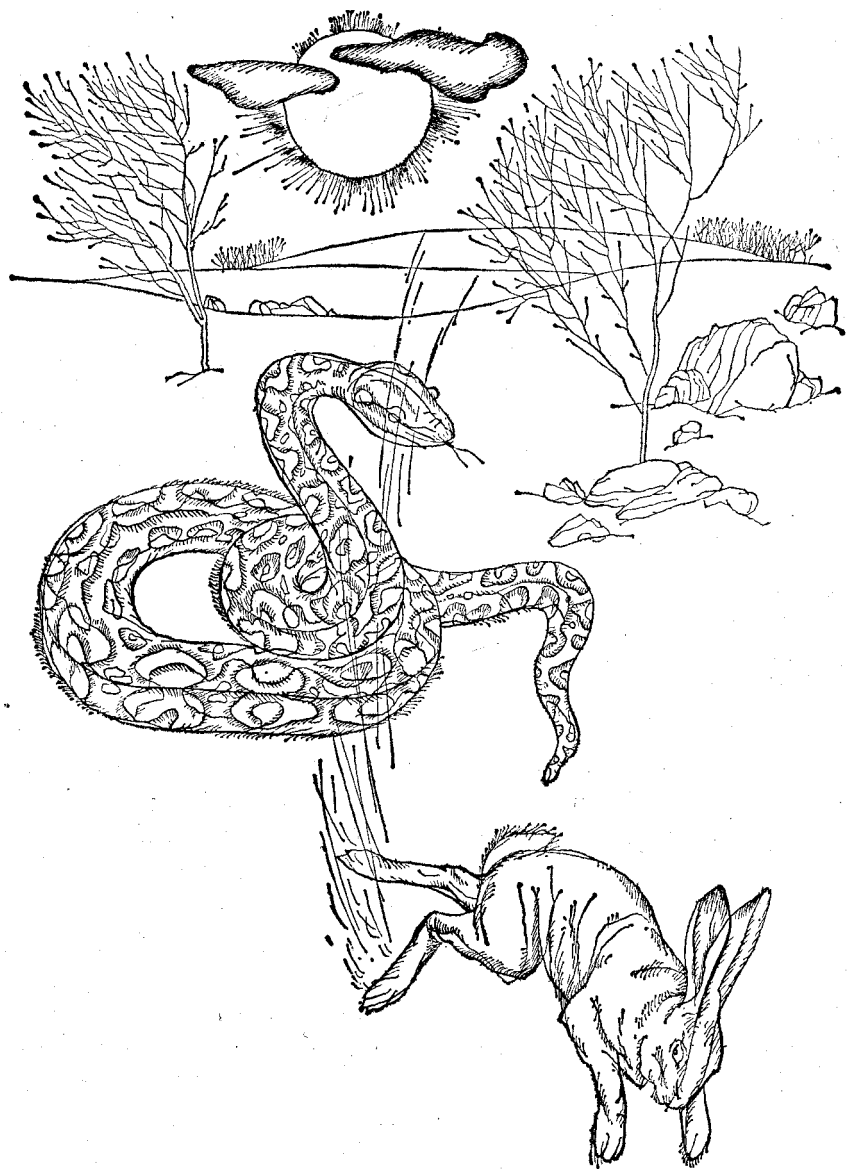
Ce să facă bietul iepuraș? Când se uita de jos în ochii plumburii ai șarpelui, simțea că ametește. Să mai zacă așa, lungă vreme, ca mortul, nu putea. Dar Tumbișor nu-și pierdu cumpătul. Chibzui adînc și găsi ce avea de făcut. Stătu încremenit pînă ce soarele se răsuci în așa fel încît îi veni lui Boa bollera drept în ochi. Șarpele se feri mai în lături ca să nu-l orbească soarele. Această clipă o pîdea Tumbișor. Dintr-un salt nemaipomenit sări peste vrăjmașul ce se legăna în fața lui și, ajuns iarăși pe pămînt, îi zvîrli cu labelle dindărăt o trîmbă de nisip în ochi, încît nici prin ochelari de protecție n-ar mai fi văzut nimic. Pînă să-și scuture Boa nisipul din ochi, Tumbișor dispăru.

Și mai trecu o săptămînă. Și Tumbișor mai trecu prin multe aventuri. Mai întîi termitelile, furnici mari și roșii care își durează, din iarbă uscată, din pietricele și țândări mici de lemn, clădiri înalte ca niște turnuri, și care îl atacă pe drumet, năvălind asupra lui cu milioanele; apoi scorpionii și păianjenii de pămînt, cu acele lor otrăvite, care pot ucide și un om. Pe urmă însă, la un ceas de seară, pe cînd își căuta adăpost, Tumbișor auzi un fel de larmă cu haz și chicoteli, care nu putea să vină decît de la un sălaș iepuresc. Se furișă tiptil și văzu pe un crug cu iarba culcată o mulțime de iepuri de stepă.

La mijloc, pe un lemn susținut de furci înalte, doi iepuri încercau o tumbă — ori un „salto mortale“, cum se zice în pampa. Unul reuși minunat; al doilea însă cădea mereu în bot. Iar iepurii din jur, veselindu-se foarte, strigau:

— *Hai, Paolo,*

Sări un salto!

*Sări pe nas și prinzi degrabă
La trei labe încă-o labă!*

Acum abia Tumbișor își dădu seama că iepurele de care rîdeau și care cădea mereu în bot nu avea decît trei labe. Tumbișor nu găsi nimic vesel într-asta; vru să se strecoare, hopa-hop, printre ceilalți și să le spună părerea sa. Dar jocul cu „Treilabe” luă sfîrșit și alți iepuri veniră la rînd să-și arate dibăcia.

Treilabe în schimb se piti mai la o parte, în iarba stepei. Deodată, auzi lîngă el un glas încet:

— Ești amărît, Treilabe?

Treilabe se sperie și dădu să fugă. Dar un iepuraș ciudat îi închise calea. Purta blăniță albă ca zăpada și își flutura urechile prietenos.

— Mă chiamă Tumbișor, Tumbișor Blană-albă, vorbi el. Și am văzut tot.

— Da, m-am făcut iarăși de rușine, răspunse Treilabe. Măcar știu că le-a plăcut alor mei.

„Frumoasă plăcere!” gîndi Tumbișor.

În blana lui brună-brumărie, Treilabe ședea și tăcea. Tumbișor îl mîngîie pe cap și pe spinare cu lăbuțele sale moi. Treilabe nu scotea nici un cuvînt. Astfel] șezură o vreme.

— E prea mult zgomot aici! rosti în cele din urmă Tumbișor.

Porniră hopa-hop, prin stepa întunecoasă.

Cu picioarele dinapoi Tumbișor săpă repede o groapă în nisipul cald. Se ghemuiră amîndoi în groapă. Văzduhul mai sfîrîia de arșița zilei. Stele cît pumnul spînzurau ici-colo pe cer.

Atunci Treilabe începu să povestească de la sine:

— De fapt, mă numesc Paolo. Însă de cînd, copil fiind, un lup mi-a retezat piciorul drept dinapoi, toată lumea îmi zice „Treilabe“.

— Eu o să te strig Paolo! hotărî Tumbișor și îl mîngîie din nou pe cap. Dar cum ai reușit să scapi totuși de lup?

— Noroc la ghinion! răspunse Paolo. Asta s-a întîmplat la intrarea în vizuina mătușii mele Pepita; ea se afla înlăuntrul și m-a tras de picioarele din față, de-am trecut și eu ca firul prin ac. Lupul n-a putut să intre.

— Și tu nu-ți găsești astîmpăr cînd îi vezi pe ceilalți cum sar?

— Nu, Tumbișor. Atunci simt că mă minîncă piciorul lipsă.

Tumbișor și Paolo s-au înțeles să rămînă împreună și, slobozi față de ceilalți, să-și ducă traiul în doi. Pierduseră amîndoi multe în viață. Cînd se apucau de povestit, fie culcați în iarba înaltă, sub soarele ce arunca săgeți spre pămînt, fie noaptea, în groapa de nisip ce mai păstra căldura zilei, atunci jalea lui Tumbișor alina inima tristă a lui Paolo, iar soarta vitregă a acestuia îl mai ușura pe Tumbișor de amintirea lui Lux, prieten și vînător nesățios. Astfel, trăiră ei în marea, tăcuta libertate a stepei, unde vîntul și soarele sînt adevărații stăpîni.

Dar soarele și vîntul, în furtunoasa lor dragoste, dau naștere unui copil; are părul roșu învăpăiat, trupul ca de aur și brațe lungi, albe-cenușii, fumegînd. Acest copil e focul. După ce, săptămîni în șir, soarele a uscat ierburilestepei și firele zbîrcite încep să ardă mocnit, iată că vine și vîntul, își umflă obrazii, își țuguie gura și suflă; o flăcăruie mică țîșnește din iarbă, iar vîntul, cu nările ca niște foale, bate mereu; focul

aleargă cu plete roșii în vînt, brațele lui cuprind pînă departe zarea, un nour alb-murdar se dă rostogol și fumul negru suie în urma lui ca un zid întunecat. Un pîrîit subțire urcă peste întregul tărîm.

Arde stepa!

Geme furtuna!

Focul se întinde. Animalele fug, mîinate de groaza morții. Fug înainte, dar și în curmeziș. Iar în calea lor, atinsă de scînteii, iarba scoate pale de foc.

— Încotro? face Tumbișor către prietenul său, privind norul negru de fum.

— Trebuie să ne vîrîm sub pămînt, e de părere Paolo Treilabe. Hai, la lucru!

De sub picioarele dindărăt ale lui Tumbișor zboară bulgări de pămînt. Paolo încearcă să dea la o parte nisipul cu labele din față, căci singurul picior dindărăt nu-l ajută la nimic. Dar iată că văzduhul sfîrșie de scînteii. Căldura e peste măsură de mare. La orizont crește norul cel negru, cu zvîcniri roșii-peretele de foc! Cei doi iepurași nu mai au timp să-și sape un adăpost. Să fugă aiurea, înspăimîntați, ca și celelalte animale? Acum, cînd stepa toată s-a aprins? Cînd Paolo, cu numai trei labe ale lui, nici nu poate să țină la drum repede și lung?...

— Cu bine, Tumbișor! spune Paolo. Fugi măcar tu! Salvează-te!

— Prostii! Ori amîndoi, ori nici unul! declară Tumbișor. Hai s-o ștergem!

*
* *
*

Aleargă ei o bucată de drum pînă ce Tumbișor vede că Paolo a cam rămas în urmă. Tumbișor se așază lîngă el.

— Odihnește-te puțin! zice. Și își freacă năsucul de nasul lui Paolo, care își dă seama cum că Tumbișor e de fapt... o Tumbișoară.

Apoi fuga și iar fuga! Viața e un lucru de preț!

Deodată Tumbișor sare în sus. Foșnește iarba lângă ei. Și... urechi de iepure, peste tot urechi de iepure, o mare de urechi ascuțite, filfiind, legănându-se! Și se aude strigînd:

— Halo, ia priviți: Paolo Treilabe! Și-a luat și o prietenă, pustnicul viclean!

Și către Tumbișor Blană-albă:

— Saltă-l în spinare pe Șchiopilă, măi Albă-ca-Zăpada!

Dar mai-marele peste iepuri, puternicul Cesare Salt-de-leu îi pocnește pe tinerii zurbagii peste nas:

— Liniște, verdeață! Acum nu e timp de năzbitii! Treilabe, vino și tu împreună cu doamna! Așadar, gata! La galop!

— Permiteți un moment, venerate stăpîn! intervine Tumbișor. Se înclină repede în fața mai-marelui peste iepuri, încît acesta frînează pe loc, deoarece un iepure cu rangul lui ține la bună purtare și e totdeauna politicos cu doamnele. Tumbișor însă urmărește să nu-l piardă pe Treilabe, vlăguitul său prieten, care nu rezistă la galop.

Drept care iepurașul cel isteț adaugă:

— Binevoiți, largvăzătorule stăpîn, să aruncați o privire asupra stepei! Și înainte, și pe lături, jur împrejur, iarba începe să ardă. De fapt, fugind înainte, ne virăm tot în foc.

Șeful Cesare se înalță pe picioarele dindărăt și mustățile i se umflă de necaz. Trebuie să-i dea dreptate lui Tumbișor. Spune posomorît:

— Pe barba mea, puștoaica are dreptate! Ce-ide făcut?

— Dacă mi-e îngăduit un cuvînt, mai adaugă Tumbișor. Noi ne aflăm aici pe un fel de insulă, adică pentru scurt timp. Ar trebui ca timpul acesta să-l folosim și să ne întărim cu șanțuri.

— Șanțuri?

— Da, șanțuri! repetă Tumbișor care în lunga lui călătorie a prins multă știință cu mișcătoarele-i urechi. O parte dintre noi ar trebui să sape roată un șanț și să-și verse udul în el; o altă parte să reteze în mare grabă iarba din fața șanțului și s-o acopere cu pămînt. Atunci focul, venind spre noi, n-ar avea ce să mî-nince și ar pieri.

— Dar voi amîndoi cum de-ați luat-o la sănătoasa și nu v-ați împrejmuit cu asemenea șanț? întrebă neîncrezător Cecilia Salt-de-leu, grăsuța soață a șefului.

— Întrebarea-i cu temei, preaînțeleaptă stăpînă, răspunde Tumbișor modest. Puterile noastre erau prea slabe. În schimb aici, două sute de iepuri, frați și surori de-ale noastre...

— Surori? face cu dispreț iepuroaica. Tu, cu blana ta ieșită la soare...

— Nu te mai certa întruna, Cecilie! intervine Cesare Salt-de-leu, găsind prilej să o supună pe nevastă-sa poruncii sale. Haideți la lucru! Toți! Alcătuiți două grămezi: una la șanț, cealaltă pe cîmp, la retezat iarba! Vă țineți întocmai de planul meu! Dați-i drumul, lucrați în plin!

Hei, cum mai saltă iepurii ca să-și apere pielea! Două sute de perechi de labe scurmă și adîncesc șanțul pe un cerc însemnat la repezeală de Cesare Salt-de-leu și de Tumbișor. Pulberea stepei urcă stîrnită ca un vîrtej. Doar aici se luptă pentru viață! Căci balaurul de foc vine de-a rostogolul și aerul se înfier-

bîntă din ce în ce mai mult. Cu aceeași grabă seceră o sută de boturi iepurești iarba din fața șanțului și o acoperă cu pămîntul nisipos, răscolit de săpători, înălțînd un adevărat dig. Cesare, șeful iepurilor, și Tumbișor, adjutantul său, umblă peste tot, îndeamnă, poruncesc, iar Tumbișor mai și strecoară cîte o șoaptă la urechea șefului, drept care acesta dă glas înțelepciunii primite ca și cînd ar fi a sa.

— Focul! strigă deodată Cesare. Toată iepurimea de față, apă la șanț!

Cei două sute de iepuri pogoară udul lor în șanț. Dig, șanț, apă... se cheamă că-i apărare, nu glumă!

Pălălaie uriașă, balaurul de foc sîsîie în preajmă deasupra pămîntului și își scuipă răsuflarea fierbinte. Văzduhul clocotește. Mulți iepuri lasă lucrul și vor să o ia la picior. De peste tot fulgeră însă mici balauri

de foc, răspîndiți în iarba stepei. Atunci Tumbișor șoptește ceva la urechea lui Salt-de-leu.

— Toți în cerc! Nimeni nu fuge! strigă Cesare cu glas tunător. Toată lumea se cuibărește sub pămînt! Într-un minut să nu se mai vadă nimic la suprafață! Ieșirea numai la porunca mea!

Cît ai clipi, toți iepurii se adună pe locul împrejmuit. Cu botul, cu labelle scurmă adînc și se vîră înlăuntru; doar vîrfurile albe ale cozilor mai întîrzie afară; zici că e un strat de margarete albe într-o grădină. Încă zece secunde și „margaretele“ dispar la rîndul lor. Nu rămîne decît un dîmb fără viață, cenușiu, înconjurat de un șanț cu apă, iar înaintea șanțului un dig la fel de tăcut și fără iarbă.

— Hihi! Soi rău pe-aici! șuieră cu minie balaurul de foc.

— Nimic de înghițit! se plîng balaurii cei mititei, roșii, flămînzi.

— Nimic, nimic, nimic, se aude pretutindeni în jurul digului de nisip și focul se trage repede înapoi din fața șanțului cu apă, unde cîteva flăcări mai neastîmpărate au și pierit stinse. Căci nisipul și apa sînt dușmanii de moarte ai focului.

Astfel focul ocolește insula de nisip îndiguită. Ici-colo, cîte un șarpe arzător, pe care o pală de vînt îl mină asupra insulei, se zvîrcolește și moare după cîteva secunde în nisip. Curînd focul e măturat de pe această parte a stepei. Odată cu vîntul, se spulberă la orizont și norul negru de fum.

— Afară cu toții, dezgroparea! sună glasul puternic al lui Cesare Salt-de-leu.

Doză sute de iepuri răsar ca din propriile lor morminte. Se uită cu respect la șeful lor. Nu le-a ars

nici un firicel de păr. Cesare își șterge de praf mustățile.

— Iepurii mei, camarazi! Oare n-am avut dreptate? întreabă el triumfător, ochind-o mai ales pe nevas-tă-sa Cecilia.

Toți iepurii bat cu entuziasm din cele patru sute de urechi alungite, scoțind un șir de pocnete.

— Nu cer să mă lăudați, rostește mândru Cesare, ci doar să pricepeți că forța noastră strânsă laolaltă e mai tare chiar și decît cel mai crunt balaaur de foc.

— Dar s-a înnegrit pămîntul! intervine un iepure. Toată iarba e arsă! Cu ce mai trăim?

Cesare îl măsoară aspru pe acest curios plîngăreț.

— Cu ce mai trăim? repetă el rar pentru a ciștiga timp și, ca din întîmplare, își lasă urechea stîngă mai în jos, către Tumbișor, care șade alături. Acesta îi șoptește repede ceva, foarte încet, pe sub lobul cel mare ale urechii.

— Cu ce mai trăim, întrebi, măi cap de șoarece?! își dă drumul Cesare Salt-de-leu. N-am purtat eu de grijă să acoperiți iarba cu pămînt ca să avem ce mîn-ca în primele zile?

— Părintele nostru, șeful nostru preaînțelept! strigă bucuroși toți iepurii, două sute la număr. Vivat! Ura! Să trăiască!

Și toată iepurimea se năpusti asupra digului de nisip ca să scormonească după iarba.

— Stați! tună Cesare Salt-de-leu. Proștilor! Merindea trebuie împărțită! Fiecare cu partea lui! Și nu cumva să uitați de prietena noastră Blană-albă!

— Și de Paolo Treilabe! îi șopti Tumbișor.

— Și de Paolo Treilabe! porunci șeful, hotărît. Ospitalitatea e cea mai nobilă virtute a oricărui iepure de stepă cult.

Bineînțeleș că nici un iepure de stepă nu dorea să pară incult, fie că era un puști cu ciotul de coadă abia îmbobocit, fie că se număra printre iepurii de vază care-și purtau la dos margaretele albe-cenușii.

Astfel, Tumbișor Blană-albă și Paolo Treilabe, făcînd pereche iepurească, rămaseră amîndoi în marea obște a urecheaților, care își săpară locuințe noi mai către marginea stepei, într-un ținut unde nu bîntuise focul. Sus însă, pe vizuina lor, Tumbișor zgîrie cu lăbuțele următorul proverb:

*N-aștepta pîrjol și foc,
Cînd ești singur, mori pe loc!
Ca noi doi mai tare-i însă
Iepurimea toată strînsă!*

ZBÎRLIȘOR NU-ȘI-NU

TUMBIȘOR ȘI PAOLO TREILABE AU UN COPIL.

E un iepuraș ciudat, cu blana albă și cîteva dungi cafenii. Albul vine de la Tumbișor, adică de la Tumbișoara-mamă; cafeniul se trage de la Paolo, tatăl. Adeseori, uitîndu-se la iepuraș, mama se gîndește la patria ei depărtată, la ziua aceea de primăvară cînd, storcînd sucule florilor de cîmp, vopsise ouă pentru puii de om, iar blănița ei albă ca zăpada se pătase în fel și chip cu roșu, cu albastru, cu verde.

Multă vreme a trecut de atunci. Și multe s-au petrecut între timp.

Odrasla Tumbișoarei și a lui Paolo purta în colonia iepurilor numele de Zbîrlișor. Și asta cu anume tîlc. Iepurașul era, ca și mama lui, foarte stăpîn pe sine, ca să nu spunem încăpățînat. Cînd tovarășii de joacă voiau să-l silească la ceva, sau cînd iepurii bătrîni îl amenințau cu vreo pedeapsă, numai ce se zbîrlea: „Tranca-fleanca, zbîrla-zbîr!“. De aceea îi spuseră simplu, Zbîrlișor.

Va să zică Zbîrlișor era un mare îndărătnic. Dacă-l chemai: „Zbîrlișor, trebuie să faci cutare și cutare lucru“ el îți arunca de fiecare dată, fără să stea mult pe gînduri, un singur cuvînt: NU. De aceea primi și porecla „Nu-și-Nu“. Știe cerul de ce îi tot venea pe buze acest NU....!

Iepurii mai în vîrstă spuneau că Zbîrlișor e „un copil cu năbădăi“, care trebuie închis în vizuină și ținut din scurt. Iepurii mai tineri, pe care Zbîrlișor îi lua în rîs, strigau mînioși: „Sau te dai peste cap de douăzeci de ori pînă la movila de nisip, sau îți mușcăm urechile!“. Tatăl Treilabe, față cu zbîrleala lui Zbîrlișor, îi înjumatăți nu o dată porția la cină, iar peste zi îl ținu închis în vizuina întunecoasă. Dar toate astea nu ajutau la nimic. Întrebat, după ce ieșea din bezna închisorii, dacă de aci înainte va fi ascultător, iepurașul rostea zbîrlit: „Nu!“.

Din această pricină mama era foarte mîhnită. Căuta să-l ia cu binișorul. Îl ruga de pildă frumos: „Du-te, dragă, și culege căpețele de iarbă din cîmp să avem diseară pentru salată“. Zbîrlișor, ce-i drept, nu-i spunea „Nu!“ În schimb ședea pe loc, țeapăn ca un băț. Parcă era de lemn. A doua seară mergea din voia lui

la cules; asta de dragul mamei. Dar mama, între timp a şi făcut rost singură de salată.

Atunci Nu-şi-Nu se întrista. Căci avea inima bună şi adeseori zburda vesel cu tovarăşii săi. Doar că nu putea, cum s-ar zice, să sară peste propria lui umbră.

Cînd Zbîrlişor Nu-şi-Nu se făcu mai mare, tatăl său Treilabe chibzui că ar fi timpul să o scoată la liman cu el. Văzuse că Zbîrlişor scuipa mereu firele amare de aloe care, primăvara, se adăogau în salată pentru că fac bine la stomac. Treilabe strecură anume mai multe fire de aloe în mîncarea de seară. Urmărindu-l pe Zbîrlişor cum se tot strîmbă şi cum pescuieşte aloe fir cu fir, tatăl porunci:

— Să-mi mînînci salata cum e făcută! Număr pînă la trei!

· Mama se vîrî iute între ei şi spuse încet:

— Paolo, te rog!...

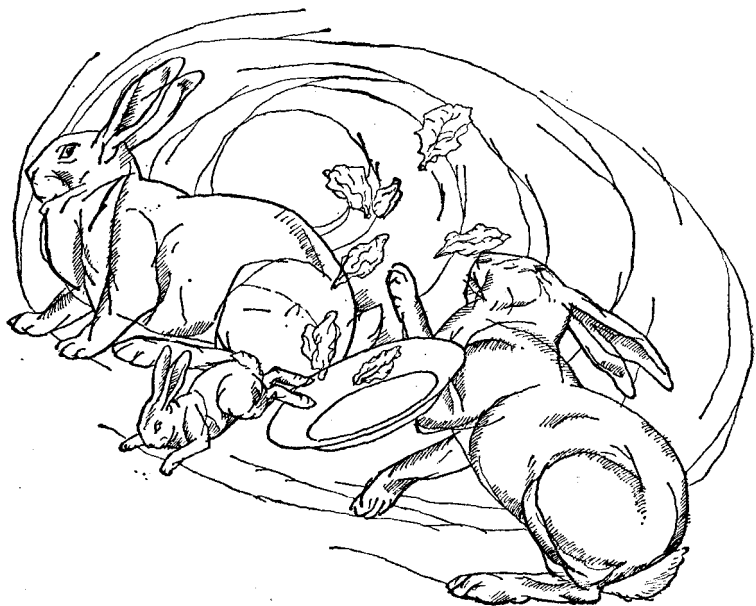
Însă Treilabe o împinse la o parte, se propti în faţa băiatului şi dădu comandă:

— Unu, doi...

Zbîrlişor nici nu clinti.

— Trei! încheie tatăl numărătoarea şi, apăsînd din răsputeri, îl băgă pe Zbîrlişor cu capul în salată. Las' că te înveţi tu minte!

În aceeaşi clipă Zbîrlişor îşi porni ca într-o vîjîială picioarele dindărăt şi salata, cu fire de aloe cu tot, zbură drept în obrazul lui Treilabe, oprindu-i-se în barbă. Numai faptul că Tumbişoara sări iarăşi între ei făcu să nu se întîmple ceva şi mai rău.

Altă dată, Paolo își uită undeva pe afară cîrja cu care se ajuta la bătrînețe din pricina labei lipsă. Era seară tîrziu. Treilabe îi porunci lui Zbîrlișor:

— Du-te și adu-mi cîrja!

Zbîrlișor se zbîrli scurt:

— Nu!

Tatăl, care de astă dată nu voia să ajungă la ceartă cu fiul său, îl luă peste picior:

— Iartă-mă, am uitat că afară e Lună plină!

Foiesc lupii jur împrejur!

— Tranca-fleanca, zbîrla-zbîr! i-o întoarse Zbîrlișor deși îi părea rău să-l supere pe tata.

— Bine, dragul meu, se amestecă mama. Rămîi aici! Mă duc eu!

— Nu, lasă-mă pe mine! se împotrivi Zbîrlișor. Țîșni afară ca un fulger și aduse cîrja cît ai clipi.

Astfel, Tumbișoara-mamă găsi cheia înțelegerii cu Zbîrlișor, vorbindu-i totdeauna pe dos față de ceea ce dorea de la el. Și cum Zbîrlișor, dacă-i spuneai un lucru, făcea totdeauna dimpotrivă, se brodea tocmai bine, adică făcea exact ceea ce dorea mama în sinea ei. Cu alte cuvinte, din doi „Nu“ ieșea un „DA“. De pildă, când voia ca Zbîrlișor, după ploaie, să se strecoare pînă în preajma unui sat și să secere frunză tînă de porumb, atunci mama zicea:

— Astăzi mai avem pănușe din cele vechi. Nu e nevoie să alergi pe cîmp după frunze noi. De altminteri, mai și plouă afară...

— Tranca-fleanca, zbîrla-zbîr! Nu-mi pasă! răspundea Zbîrlișor, zbura ca din praștie, aduna frunzulițe moi de porumb și le căra iute acasă.

Mama nu-i trăda lui Treilabe taina ei; se temea ca dumnealui să nu strice totul. Dorințele i le șoptea lui Zbîrlișor încet la ureche. Tatăl Paolo și ceilalți iepuri spuneau cum că dînsa „umblă cu vrăji“ și o lăsau în pace.

Asta ținu un oarecare timp. Dar și gîndul cel mai înțelept are uneori cîte o hibă.

Într-o zi, mama-Tumbișoară dori să-i facă o vizită mătușii Pepita, care își ducea traiul în colonia vecină, peste marele dîmb de nisip. Aceasta îi făgăduise niște ierburi de leac pentru junghiurile la picioare de care suferea Treilabe. Pe Zbîrlișor, fiul ei, Tumbișoara voia să-l lase acasă cu tata pentru că noaptea, sub Lună plină, hălăduia pe-aproape o haită de lupi. Drept care mama șopti la urechea fiului:

— Zbîrlișor, vino să mă iei către seară. Noaptea e plină de lupi.

— N-o să te mînînce nimeni! se zbîrli Zbîrlișor, deși chiar în aceeași clipă simți că-i pare rău; căci, după cum se știe, își iubea mama mai presus de orice. Doar că nu putea să se poarte altfel.

Mama însă fu mulțumită cu acest răspuns zbîrlit. Acum era sigură că Zbîrlișor va rămîne acasă. În ce o privește, se va odihni la mătușa Pepita pînă-n zori și se va întoarce a doua zi.

Și astfel porni la drum.

Cu cît se însera, cu atîta mai mare neliniște cobora în sufletul lui Zbîrlișor. Sta față-n față cu tatăl său și abia de pigulea din mîncare. Treilabe ședea și el tăcut. În sfîrșit, Zbîrlișor strînse bucatele și ieși, hophop, afară. Luna urca mare și roșie la capătul stepei. Departe, începu să urle un lup. Curînd îi răspunse altul. Apoi un al treilea. Chemările veneau din diferite părți. Haita se aduna pentru atac.

Și care a fost de fapt rugămintea mamei? Să vină pe înserate după ea. Asta e cu neputință! Doar el, Zbîrlișor, dacă i se cere un anume lucru, trebuie să facă pe dos!... Așadar, va rămîne aici!

„Nu, n-o să mă duc!” își vorbea el. „Adică de ce i-a venit să umble tocmai noaptea, pe Lună plină, cînd bîntuie lupii? Asta-i un fel de treanca-fleanca, zbîrla-zbîr!”

Deci Zbîrlișor se strecură iarăși în vizuină unde tatăl său Treilabe, întins pe iarba uscată, plăcut mirositoare, se și pornise pe sforăit,

Totuși Zbîrlișor nu-și găsea liniștea. De câte ori auzea urletul lupilor, de atâtea ori sărea ca ars. Cam pe unde o fi mama? Poate merge chiar acum spre casă? Poate o urmărește vreun lup și o mînă tot mai departe de sălașul iepuresc? Poate nici n-are cum să se mai întoarcă! Poate... Zbîrlișor nici nu îndrăznea să-și ducă gîndul pînă la capăt... O grijă cumplită pentru soarta mamei îl năpădi. Se ridică tiptil din așternut și se tîrî afară.

Luna, ca un disc mare, galben, sta sus pe boltă, răs-pîndind o lumină de argint, înfricoșătoare. Aproape că se vedea ca ziua. Și iar, și iarăși urllet de lup. Lui Zbîrlișor i se pare că urletul vine dinspre movilele de nisip peste care mama va fi trecînd acum spre casă.

Ce i-a spus mama? „Zbîrlișor, vino să mă iei!“ Nu, asta nu putea s-o facă. Imposibil!

Dar să fi spus mama într-adevăr așa? Să-l fi primejduit astfel pe dragul ei Zbîrlișor, trimițîndu-l în gura lupilor, pe noaptea asta cu Lună? Iarăși imposibil!

Zbîrlișor îndrăzni primele salturii către movilele de nisip. Pesemne că a înțeles greșit... Pesemne că mama i-a cerut să rămînă acasă... Și atunci, potrivit firii sale, va face pe dos! Deci, la drum! Trebuie s-o aducă pe mama! Și Zbîrlișor porni cu avînt sporit. Minunat urcușul într-o noapte ca asta, limpede și luminoasă! Ce-o să se mai sperie mama cînd va răsări înaintea ei ca din pămînt! Dar o să se bucure totuși! Astfel gîndea Zbîrlișor cînd, deodată, răsună prin preajmă un urllet hain, turbat. Lupul! Zbîrlișor își adună toate puterile și se repezi pe o movilă de nisip,

în sus. Dar lupul îi și sufla în coastă. Zbîrlișor se opri din plină fugă, piron. Degeaba! Lupul sări peste el și acum sta drept în fața lui.

Îngrozit, fără să respire, Zbîrlișor se uita în gîtlejul gros și aburind; la lumina Lunii dinții albi străluceau ca niște coase de oțel.

Zbîrlișor țipă: „Nu! Nu!“ Ochii făpturii întunecate din fața lui parcă erau stele roșii, scînteietoare. Ce să mai folosească aici un „Nu!“? Acesta era sfîrșitul!

Deodată Zbîrlișor auzi un fel de gîlgîit ciudat în gîtlejul lupului. Namila veni asupra lui, ridică o labă uriașă și îl mîngîie pe spate. Și iar se auzi gîlgîitul, nu prea mînios, mai degrabă vesel. Și lupul vorbi:

— Ce blăniță albă! Ce mai pui de Tumbișor! Ce strop de Lună!

Și lupul se porni pe ris. Rîdea, cutremurîndu-se din toată ființa lui, ca un arbore bătut de vînt.

— De unde-mi răsăriși, măi strop de Lună? întrebă lupul. Nu cumva cunoști pe Tumbișor, iepurașul?

„Nu“, ar fi vrut să spună Zbîrlișor, însă șopti:

— Tumbișor, adică Tumbișoara... e mama mea... Dar asta-i treanca-fleanca, zbîrla-zbîr, mai adăogă.

Cu laba lui puternică, lupul îi mîngîie încă o dată blănița, ușurel. Apoi îl descusu:

— Și încotro te duci, strop de Lună?

— La mătușa Pepita, dincolo de movilele de nisip.

Și lupul, nici una, nici două, l-a și prins de ceafă pe iepuraș, dar în așa fel încît să nu-i simtă ascuțimea dinților; și ținîndu-l în bot, dădu fuga peste movilele de nisip pînă la vizuina mătușii. Acolo îl așeză la intrare, îl mai împunse încet cu nasul și o luă repede la picior.

Ce mai sperietură a tras Tumbișoara văzîndu-și băiețașul răsărit nitam-nisam în fața ei și a mătușii

Pepita! Mai întâi n-a înțeles nimic din bâlbâiala lui Zbîrlișor, a cărui blăniță mai purta încă mirosul îngrozitor al lupului. Dar cînd Zbîrlișor îi repetă aidoma întrebarea pusă de lup: „Și încotro te duci, strop de Lună?” atunci ochii mamei se făcură mari de tot.

— Strop de Lună, așa ți-a spus? întrebă ea și își strînse la piept odrasla. Strop de Lună, zici?

— Ei da, strop de Lună! se zbîrli Zbîrlișor. Îmi venea să-i dau una peste bot, să mă țină minte! Ce bătăran!

Însă mama își îmbrățișa mereu băiatul. Două lacrimi îi căzură din ochi drept pe năsucul lui trandafiriu. Și pîndea și asculta: oare nu se mai aude totuși prin noapte urletul lupului?

POC ȘI CIOVICA LEILA

ODATĂ SE PETRECU CEVA neobișnuit în pădurea Noaptea Verde unde lumina zilei se strecura cu greu, ca printr-o perdea groasă, din cauza mulțimii de pini și de brazi înalți. Chiar între ghionoaiele negre, care ciocăneau de zor în scoarța copacilor, se prăbuși, parcă zvîrlită din cer, o pasăre foarte albă, cu pieptul ca de nea, cu ciocul lung, roz-gălbior, cu aripile albe, mlădiate pentru zbor avîntat. Pasărea se izbi mai întîi de vîrfurile unui pin semeț, apoi mai jos, tot mai jos, din ram în ram, pînă căzu pe mușchiul de la marginea pădurii.

Era tînăra ciovică Leila. Cu surorile și cu frații ei, făcuse deasupra mării exerciții de picaj dovedindu-se mai sprintenă decît toți, cînd, deodată, un vîrtej o săltă drept în sus la norii cei negri, încărcăți de furtună. De acolo vîntul o împinse aiurea; cu ochii orbiți de fulgere crunte, mînată mereu spre uscat, Leila se lovi de vîrful bătrînului pin; căzu atît de rău încît se răni la una din aripi.

Și acum iat-o că zace, vlăguită și fără zbor, pe mușchiul din Noaptea Verde, smulsă de lîngă marea cea dragă! Leila se uită în jurul ei. Pretutindeni stau, ca vergile unei uriașe colivii, trunchiurile copacilor. Nicăieri un luminiș prin care să zărești măcar nesfîrșirea slobodă a mării sau o fărîmă de cer limpede și înalt; nicăieri un loc unde să poți întinde largi aripile, să țișnești în văzduh, să te arunci apoi în adîncuri, plutind peste ape în lung ocol. E strîmt aici și întuneric. Și aripa doare, atîrnă greu.

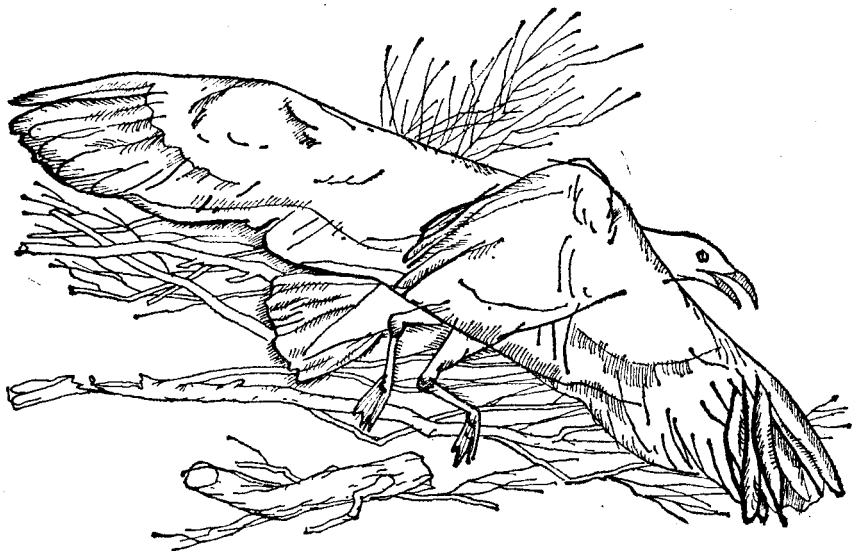
— Ce-i cu făptura asta ciudată? spune Boca-boc bătrînul, care, împreună cu nevastă-sa Paula și cu fiul său Poc, se scoboară de pe trunchiul unui molid vînjos. Pesemne, cum o arată albul penelor, e vreo pasăre în vîrstă care a căzut din slăbiciune.

— Prostii! îl încontrează Paula. E o femeiușcă tînără. Vrea să pară mai frumoasă ca noi, de aceea și-a dat ciocul cu roz și penele cu alb. S-o creadă lumea pasăre de neam ales! Dar a pedepsit-o zeul furtunii!

— Sîngerează sub aripa dreaptă, zice micul Poc și ia repede niște mușchi și îl strecoară Leilei sub aripă.

Ciofica întoarce capul și se uită la el. Deschide ciocul de parcă ar vrea să spună ceva.

— Atenție, Pocșor! strigă atunci mama Paula. Vezi numai ce ochi are: sălbatici, albaștri, cum e cerul

dincolo de pădure! Iar ciocul e întors și tăios ca la păsările de pradă! Hai, Pocșor, asta nu e de-ai noștri, las'să piară!

— Așa-i, nu e de-ai noștri! declară și tatăl Boca-boc în timp ce mama îl trage după sine pe băiat.

Cei trei din familia ghionoaielor se urcă din nou în molid și își reiau zgomotoasa trudă, ciocănind scoarța ca să dea de gândaci.

Leila zace singură pe pământul umbros al pădurii. Aripa o doare. Sus, deasupra ei, se aude ciocănitul ghionoaielor. Și în capul ei răsună cuvintele ca niște lovituri de ciocan: „Asta nu e de-ai noștri!”

Cum? Oare nu e și dînsa pasăre ca și astea trei, afară doar că e albă-n pene, nu neagră ca dumnealor, și că-și duce veacul pe mare, nu prin păduri? Ce-i drept, e o deosebire serioasă! Poate că au și dreptate cînd spun: „Nu e de-ai noștri!”. Dar să fie asta o pricină ca păsările

negre să nu-i vină în ajutor? Și dintr-o asemenea pricină va trebui să moară?

Tristă e Leila, zace cu capul aplecat. Dar voind să-și mute într-un fel aripa bolnavă, simte că aceasta se și reazemă pe o perniță moale de mușchi. Nu cumva o fi făcut-o păsărelul cel mic și tuciuriu?

De ce oare? Toate sînt aici de neînțeles.

Tocmai coboară seara cînd Leila se trezește cu o ușoară împunsătură în piept. Lîngă ea șade Pocșor, ghionoiul tînăr care îi strecurase pernița de mușchi sub aripă. El o privește atent cu ochii săi întunecați; capul negru îi stă mîndru și drept pe gîtul lung și se încheie în față cu un cioc puternic, ascuțit.

— Cum te simți? Ți-e foame? întreabă el. Și fiindcă Leila nu răspunde imediat, adaugă: Pe mine mă cheamă Poc sau Pocșor, din vița ghionoaielor. Tatăl meu e Boca-boc, iar mamei îi zice Paula. Dar să nu te temi, ți-am adus ceva de mîncare.

Și grăind astfel, scoate de sub aripa stîngă doi gîndaci.

— E pentru cină. Dacă-ți plac, îți aduc mai mulți. Bătrîniî nu trebuie să știe de treaba asta.

Leila urmărește din ochi gîndacii care dau să se ascundă.

— Mănîncă-i pînă nu fug! o îndeamnă Pocșor.

Ciovica Leila își înalță capul; de cînd se știe, încă n-a mîncat gîndaci; de aceea șovăie.

— Cum îți spune? întreabă tînărul ghionoi.

— Mie-mi spune Leila, ciovica.

— Ce-i asta... ciovica?

— Noi zburăm deasupra mării și ne hrănim cu pești.

— Ce-i asta... pești?

Leila zîmbește mirată. Cum poate o pasăre să nu știe ce-i marea, vîntul, valurile, peștii!

Poc prinde iute gîndacii fugari, îi sparge în cioc și îi aruncă morți lîngă Leila.

— Hai, mînîncă-i acum. I-am păstrat anume din porția mea de cină.

Leila încearcă să înghită gîndacii mititei și tari. Dar o apucă greața și îi leapădă jos.

— Nu-ți plac? Mai încearcă totuși! Trebuie să mîncăm cu toții, altfel nu putem trăi, o învață Poc.

De dragul prietenului, ciovica înghite gîndacii. Dar pe urmă simte că-i vine rău de-a binelea.

— Gustoși, nu-i așa? Prăjituri! se bucură Poc. Acuma îți mai aduc niște mușchi și ace de molid, uscate, să vezi ce bine o să dormi.

Pocșor sare ba ici, ba colo și clădește cu mare meșteșug, sub o rădăcină de molid ieșită din pămînt, un cuib pentru Leila.

— Bagă-te aici, dar să ții ciocul afară; dacă se apropie cumva jderul, dă-i una peste nas! Noapte bună!

— Mulțumesc, Poc, spune Leila, după ce s-a tîrît pînă la cuib. Somn ușor!

Poc se cațără repede în molid. Aducîndu-și aminte de ceva, coboară din nou și întreabă cu glas reținut:

— Poate că mai ești flămîndă, Leila?

— Nu, mulțumesc.

— Și mușchiul de sub aripă ajunge?

— O, desigur! Mii de mulțumiri!

— Atunci, noapte bună, Leila.

— Noapte bună, Poc.

Dis-de-diminează, Poc se strecură afară din cuibul de sus, împreună cu părinții, făcu să-i scape o țandurică de lemn și, din pricina ei pasămite, coborî grăbit. Dar tatăl său îi călcă pe urme.

— A plecat stafia ceea bătrână și albă! spune Boca-boc după ce și-a rotit ochii jur împrejur.

— Mai întâi, nu e o stafie bătrână ci tînăra ciovică Leila, lămurește Poc. Iar în al doilea rînd află că e aici!

— Nimic nu-i aici, măi plisc verde! se supără tatăl.

Dar Poc a și ajuns, țop-țop, la rădăcina știută și dă binețe Leilei, care și-a scos căpșorul din cuib:

— Cum ai dormit, Leila? Ți-a fost destul de cald? Ce-ți face aripioara?

— Mulțumesc, Poc, mă simt mai bine.

Bătrînul Boca-boc își trage băiatul de-o parte și zice sever:

— Cine i-a clădit aici cuib după metoda noastră?

— Doar nu puteam s-o invit sus, la noi, e prea strîmt, răspunde Poc.

— Asta mai lipsea! îl repede mînios bătrînul. Și de unde-i știi numele?

— Am întrebato-o. E o ciovică, mînîncă pești și se cheamă Leila.

— Pasărea, dacă e femeie și din alt neam, n-o întrebi de nume! îl muștră Boca-boc. Asta nu e în obiceiul spiței noastre, ba dimpotrivă. Și apoi să știi, băiatule, că te-a mințit. Ascultă ce-ți spune tata. Sînt trecut de patru ani și în toată viața mea încă n-am văzut pasăre să mînînce pești! Unde mai pui că are penele atît de albe încît nu-i afli pereche în tot păsă-

retul cel adevărat al pădurii! Mai degrabă seamănă cu părul bătrînului lemnar. Poate că nici nu sînt pene, ci păr de om! Pasăre albă care mînîncă pești!... Păzește-te, dragul meu, de ființa asta!...

Ajungînd la urechea ei cumplita știre cum că pasărea mînîncă pești, aflînd și de purtarea rușinoasă a băiatului care a îndrăznit să întrebe de nume pe o femeiușcă străină și să-i clădească un cuib, mama Paula își ieși din sărite:

— Această persoană să plece de aici numaidecît, pe minut! Iar de nu, atunci noi ghionoaiele trebuie s-o ucidem!

— Mamă! se oțărește Poc.

— Mă rog? îl întreabă tatăl, aspru.

— Am să veghez jos, în fața cuibului, am s-o apăr cu ciocul! răspunde Poc. Doar peste cadavrul meu...

— Doamne, ăsta e nebun de legat! se îngrozește mama. Făptura aceea cumplită i-a sucit capul. Pocșor, odorule, singurul meu băiat, oare nu vezi ce albe i-s penele, ce urite?!

— Eu le găsesc frumoase ca razele de Lună!

— Și ciocul ei hîd, roșietic?!

— E ca zorii trandafirii!

— Vai, Pocșor, puiul meu, ești pierdut! se tînguie mama.

Bătrînul Boca-boc însă își face ochii sfredel și, uitîndu-se crunt la fiul său, zice:

— N-are decît să plece! E destul de mare ca să răspundă singur de prostiile lui! Dar — aici glasul bătrînului se ridică amenințător — dar atunci nu cumva să ne mai calce cuibul și pădurea! Ducă-se cu pasărea Lunii, ducă-se pe apă să mînînce pești!

— Chiar așa va fi! se încapățînează Poc și coboară iute din molidul cel vînjos.

Dar încă pe drumul acesta scurt îl și tulbură un gând vrăjmaș. Adică să mînince pește? Și dacă pe apă nu se găsesc gîndaci? Dacă o să moară de foame? Doar pentru un ghionoi ca el nu poate fi nimic mai rău pe lume decît teama de a pieri flămînd...

Totuși, iată-l jos, la rădăcina molidului! Și cînd Poc o vede pe Leila, cu penele ei albe, cu ciocul trandafiriu, gata, s-a dus gîndul cel rău.

— Leila, tu trebuie să fugi de-aici! Ai mei vor să te ucidă, mărturisește Poc prietenei sale.

— Știam! spune Leila, care șade în fața cuibului. Mi-am și încercat aripile. O să zbor cu băgare de seamă. Rămii cu bine, Poc. Îți mulțumesc.

— Merg și eu, Leila!

— Asta nu se poate, Poc. Ce-o să faci tu pe mare?

— Te însoțesc numai o bucată de drum pînă ieși din întunericul pădurii.

Cu ochii ei albaștri, ciovica Leila se uită la Poc într-un fel curios. Pe urmă se ridică amîndoi puținel deasupra pămîntului învelit cu mușchi verde și zboară așa printre pinii întunecați. Adeseori Poc se lasă la pămînt și aleargă, țop-țop, în urma ei, pentru că nu e obișnuit cu zboruri lungi. Atunci coboară și ciovica lîngă el și suspină:

— Destul, puiule! Rămii în pădurea ta!

— Numai un pic, o bucățică! stăruie Poc. Ai putea să te rătăcești.

Seara, ajung la capătul pădurii. Printre trunchiurile copacilor, un tărîm nesfîrșit, albastru-cenușiu, se deschide vederii. Deasupra, gonesc nori cu tivuri aurii.

— Ce-i aici? întreabă Poc.

— Asta-i marea, explică Leila.

-- Minunată! strigă de bucurie Poc. Am să trăiesc pe apă lângă tine.

Zadarnic dă Leila să-i alunge acest gând. De fapt împotrivirea ei nici nu e prea mare, căci simte și ea că-i vine greu să se despartă de prietenul cel negru.

— Haide colea în stuf, zice Leila, să așteptăm pînă la ziuă! Pentru tine noaptea, pe mare, e lucru primejdios.

Și zboară amîndoi peste cîmpuri umede din care ceața urcă asemenea unor coloane subțiri de argint. De astă dată conduce Leila. În stufăriș ea taie trestiile una după alta cu ciocul ei puternic; le îndoaie, le așază, apoi umple cuibul cu ierburi moi.

— Rămînem aici peste noapte, spune ea. Aici e liniște, doar vîntul își cîntă viersul său.

Dar cînd se lasă noaptea, valurile încep a mugi înspăimîntător, vîntul urlă prin stuf și trestiile gem, se tînguiesc de moarte; iar mai încolo, pe mare, vîjîie furtuna de parcă o mie de bufnițe uriașe ar da noptaticul lor asalt.

Poc nu poate să doarmă. Stuful, cu frunzele-i tari, îi biciuiește fața, stropi reci de apă cad spulberați în cuib. Dar și mai neplăcut e faptul că n-a mîncat nimic toată ziua. Stomacul mîrîie ca un ciine rău. În sfîrșit, aștește totuși. Se deșteaptă însă repede, speriat. Ce frig, ce umezeală! A trecut un val pe deasupra lui.

— Bietul, dragul meu Poc, vorbește ciovica. O să te întorci iarăși pe uscat, în pădure. Acolo e mai multă liniște.

— Ba nu, aici e fermecător! susține Poc. Mie îmi plac valurile! mai adaugă el și simte că-i îngheață pînă și măduva din oase.

— Vino mai aproape, micuțul meu!

Și ciovica îl învelește cu aripile-i mari prin care nu trece apa. Și stau așa pînă-n zori.

Cînd se trezesc, iată că bolta e numai văpăi de aur! Marea luminează ca un foc curgător.

— O minune, o frumusețe! spune Poc fericit.

— Da, asta-i marea, întărește Leila. Nicicînd n-aș putea trăi în altă parte. Și acum, pînă-i caut pe ai mei, hai să înotăm un pic, să ne îmbăiem.

Cît ai clipi, Leila țîșnește drept în sus, apoi se împlîntă ca o săgeată în mare. Poc vrea să facă la fel; dar nu-i reușește decît o tumbă scurtă; și cînd valurile se izbesc deasupra lui, atunci înghite apă tot înghite, încît e convins că i-a sunat ceasul din urmă.

— Ce-ai pățit, Pocușor? întreabă ciovica după se l-a prins cu ciocul de o aripă și l-a dus pe țarm.

— Eh, mi-am permis și eu o glumă pentru plăcerea mea, zîmbește Poc, deși abia mai poate vorbi de atîta tuse și vărsătură.

Leila se uită la el și îl descoase:

— Tu nu faci baie în fiecare dimineată?

Dacă Poc n-ar fi atît de negru, atunci firește că s-ar înroși la o asemenea problemă de conștiință, pusă lui de către frumoasa, tînăra și alba prietenă; așa însă răspunde hotărît:

— Normal că fac baie în fiecare dimineată! Cum poate să trăiască o pasăre fără a se îmbăia! Curățenia e chiar mai importantă decît mîncarea, nu-i așa?

— Vorbești adevărat, Poc? stăruie Leila.

— Desigur, așa cum îți spun! La noi, ce-i drept, lipsește marea, dar e cîte un pîrîiaș; iar dacă pîrîiașul e prea departe, atunci ne spălăm cu rouă pe picioare; și dacă roua e prea săracă, atunci ne stupim unii pe alții în vîrfurile aripilor.

— Și asta se cheamă baie, tu șmechere? Fii atent, vreau să-ți arăt ceva!

Și Leila îl trage după ea și îl vîră iarăși în mare; cu aripile-i puternice îi zvîrle în cap val după val, să zici că se scufundă lumea, nu alta. Apoi îl tăvălește prin nisipul alb de pe țărm, îl bagă iar în apă și iarăși îi ridică pînă peste cap valuri înspumate.

— Vezi, ăsta-i doar începutul băiței rîde Leila. Nu e plăcut?

— De-a dreptul dulce! se prefacă Poc în timp ce sughite și scuipă și sare grăbit pe țarm.

Acestea n-au fost decît primele încercări prin care avea să treacă Poc în lumea ciovicelor. Căci de îndată ce Leila îl prezintă alor săi pe bunul ei prieten Poc, numai ce se înalță deasupra valurilor un strigăt asurzitor:

— Ce diavol tuciuriu și-a mai adus și asta? Cu aripi ca de cărbune dat prin nămol! Și ce urît mișcă din aripi, ca o pasăre bătrînă! Trebuie ucis!

Întreg neamul ciovicelor se repede de sus, ca un nor alb, strălucitor, asupra lui Poc și amenință să-l strivească de valuri. Dar Leila grăbește în zbor și aripile-i mari, puternice îl acoperă ca un scut pe bunul ei prieten care filfiie neputincios. Totodată, Leila își mustră neamul, strigînd:

— Rușine, să tăbăriți așa, cu sutele, asupra unci păsări mici, numai fiindcă are penele negre! Cînd zăceam rănită în bezna pădurii, el, micuțul acesta, mi-a strecurat mușchi verde sub aripă, mi-a dat să mîinîc și m-a salvat! Lăsați-l în pace, surorilor, că de nu, mor și eu împreună cu el!

— Dar ce caută, mă rog, aici pe mare, cînd nici nu știe zbură ca lumea și înota? strigă surorile la rîndul lor.

— O să-l învăț eu! răspunde Leila.

Numai că asta e ușor de spus, greu de făcut. În timp ce neamul ciovicelor plutește între mare și cer, legă-

nîndu-se pe vînt și în spulberul apei, Leila trudește în zadar să-l învețe pe micul ghionoi cum se înoată pe spuma mării, cum se urcă din apă, drept ca lumînarea, cu vîntul în față, și cum se coboară apoi, vîslind odată cu vîntul, pe crestele valurilor. Degeaba! Poc a înghițit atîta apă că abia mai mișcă din aripi. Leila trebuie să-l scoată la țarm ca pe un înecat.

Astfel zace Poc pe uscat și varsă din el pîraie de apă. E atît de slăbit că nici pînă la cuibul de stuf nu poate să meargă.

— Stai așa, îți aduc de mîncare! spune Leila.

Se înalță în văzduh și se pierde în stolul alb al ciovicelor. Curînd se întoarce cu un pește viu, care se zbate în ciocul ei. Îl leapădă pe nisip, dinaintea lui Poc, și rostește:

— Așa, micuțul meu, poftă bună! Văd că foamea te-a slăbit rău de tot.

Poc e flămînd ca un vultur după patru săptămîni de post. El încearcă să apuce peștele umed, zvicnind; acesta lunecă mereu; iar cînd Leila, izbind cu ciocul ei puternic, îl omoară și îi dă prietenului partea cea mai gustoasă, atunci Poc rupe lacom din ea. Dar la înghițit îi rămîne un os în gît. Poc tușește de parcă ar lătra un cîine bătrîn, capul i se umflă ca un balon. Se reazemă de pieptul Leilei și suspină trist:

— Leila, eu mor. În ciuda osului ăsta blestemat, totuși a fost tare plăcut aici, cu tine!

Leila e și ea speriată de moarte; zboară iute la vrăjitoarea Ciociovica, o ciovică străbună, care locuiește în stufăriș lîngă o salcie trăsniță. Degetul mic de la piciorul stîng al Ciociovicăi e cît o cange de lung; ea i-l vîră lui Poc în gitlej și, cît ai spune pește, îi scoate osul afară. Ca plată cere o pană neagră din aripa lui Poc.

Numai ce i-a scos osul din gît și Poc simte o foame cumplită. Dar cu peștele nu vrea să mai încerce a doua oară, iar gîndaci nu se găsesc pe țarm. El își trage capul între aripi de parcă ar dormi. Burta începe să ghiorăie urît: „Eu nu dorm, eu nu dorm! Dă-mi de mîncare, dă-mi de mîncare!”

Leila suferă de foamea lui ca și cum ar fi ea însăși flămîndă. Zboară iar, cutreieră țarmul și se întoarce repede cu cîțiva melci mititei și răcușori.

— Scumpul meu Poc, mai încearcă odată! se roagă ea.

Și Poc mănîncă de dragul ei fructul acesta neobișnuit, deși stomacul aproape că i se urcă în gît.

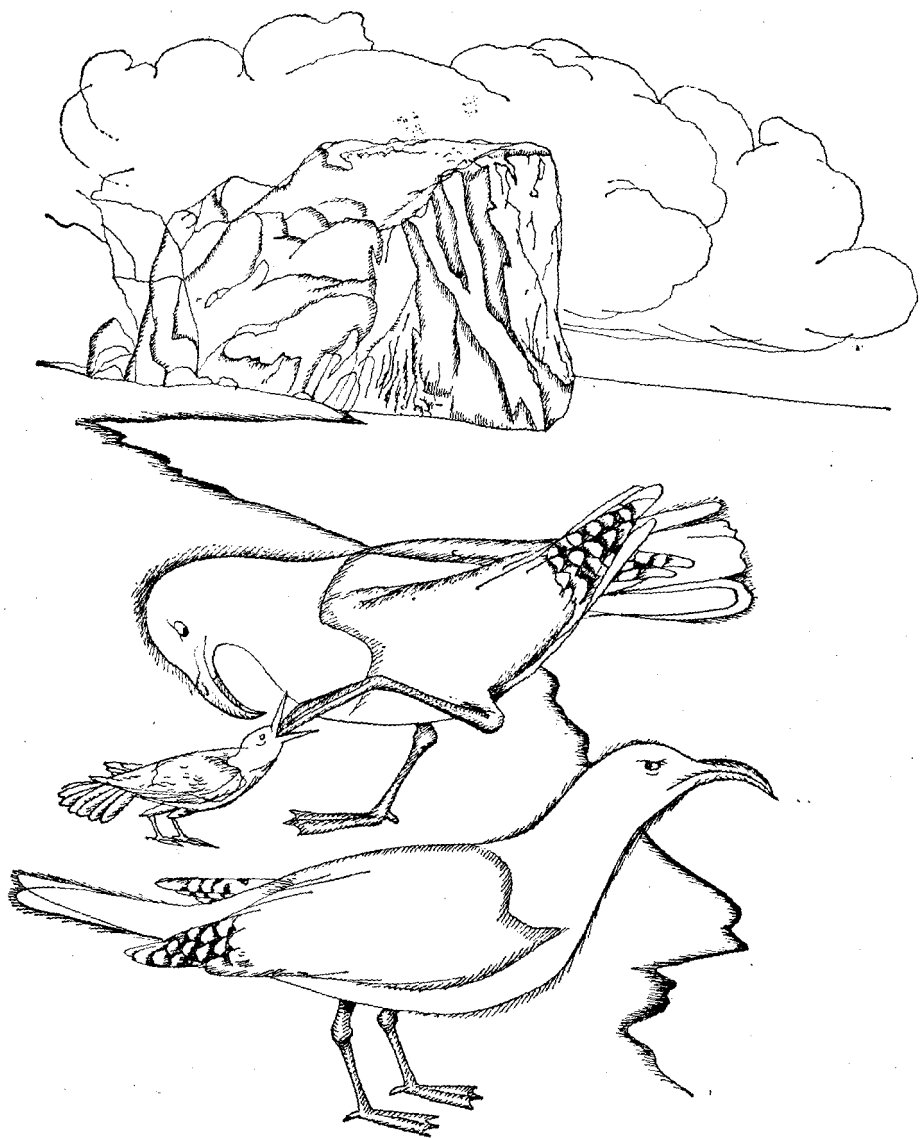
— Bun? vrea să știe Leila.

— Prăjitură, nu alta! răspunde Poc.

Totuși zborul pe furtună și înotul pe mare nu-i reușesc deloc. Ciovicele îi strigă din văzduh tot soiul de batjocuri și vorbe de rîs cum ar fi „dracul negru din pădure” sau „săgeata de plumb”. Poc rămîne acum în stufăriș, admirînd cu nesaț zborul cutezător al Leilei.

Seara, Leila se întoarce la cuib împreună cu vrăjitoarea Ciociovica. Bătrîna îi cere lui Poc șase pene negre din aripă și Leilei șase pene albe. Trei din fiecare sînt plata pentru planul și munca ei. Cu trei din aceste pene albe și negre Ciociovica se poate întineri căpătînd iarăși vechea sprinteneală a zborului. Celelalte pene bătrîna le moaie într-un amestec vrăjit: sînge de vultur marin, clei de sepie și suc de alge. Apoi înfinge penele albe, trei la număr, primite din partea Leilei, în aripa lui Poc, iar cele trei pene negre ale lui Poc în aripa ciocicăi.

— Așa, diavole negru, îi spune ea lui Poc, de-acuma încearcă din nou!

Poc își desface aripile și, cît ai clipi, se ridică drept în văzduh, împotriva vîntului. Atîta îl mai trage spre cer încît îi vine amețeală. Dar peste puțin, iată-l că se leagănă sus, ușor, fericit, de parcă ar fi plodul furtunii. Deasupra lui, tocmai pe marginea norilor, zboară Leila.

— Cum te mai simți, Pocșor, puiule? îi strigă ea.

— Minunat! Grozav! răspunde Poc și se lasă ca o săgeată asupra valurilor.

Leila fulgeră și ea în jos ca să-și ajute prietenul; dar Poc s-a și urcat iarăși la cer.

— De-acuma surorile și frații mei pot să te admire! zice Leila. De-acuma poți să rămii printre noi.

— Așa va fi! declară Poc.

Și se îndreaptă amîndoi spre neamul ciovicelor.

— Ce înseamnă asta? țipă ciovicele. Diavolul negru zboară ca și noi! Vrea să ne înșele, vrea să pară de-ai noștri, o ciovică! E un drac, un viclean!

Și ciovicele se năpustesc și mai avan ca întîia oară asupra lui Poc, amenințînd să-l ucidă.

— Nu vedeți ce bine zboară?! intervine Leila aruncîndu-se între ciovice și prietenul ei.

— Eh, și tu ești pe jumătate drac! scrișnesc surorile. Ți se întunecă și penele de rușine! Ne-ai făcut de rîs neamul ciovic! Nici tu nu ești de-ai noștri!

Cu mare greu izbutesc Leila și Poc să scape de mînia ciovicelor, părăsind marea și zburînd peste cîmp către pădure.

Acolo, la marginea pădurii, se opresc din zbor și stau cu răsufierea tăiată. Sînt răniți, cu penele pătate de sînge. Neamul ciovicelor i-a lovit crunt.

— Cu ce le-am greșit, la urma urmei, de ne-au bătut și au vrut să ne omoare? întreabă Poc.

— Într-adevăr, cu ce le-am greșit? suspină Leila.

Ceața vine dinspre mare, de-a rostogolul, ca un val uriaș, înspumat.

— Încotro zburăm mâine? spune Leila. Eu nu mai fac parte din neamul ciovicelor.

— Nici eu nu mai am ce căuta la ghionoaie, zice Poc amărît.

— Nu fi trist, dragul meu! ...

Și Leila îl înfășoară cu aripile-i mari, albe, prin care nu trece vîntul. Poc simte o moliciune și o căldură de parcă s-ar afla într-un cuib fermecat. Și astfel ațipește.

A doua zi, devreme, Poc se cațără într-un molid, la marginea pădurii, bate toba cît bate și adună gîndaci pentru zilele următoare; pe cînd Leila mai picotește la capătul cîmpiei, în stufăriș.

Seara însă, cînd pămîntul adoarme și marea își izbește valurile de țărm, atunci două păsări se înalță și plutesc pe nesfîrșirea de argint, în zboruri largi și fericite; cu țipăt limpede urcă drept la cer, de parcă ar vrea să culeagă stelele; apoi se aruncă asupra mării, cu luciul ei șters, și se odihnesc alături, pe spinarea lată a valurilor. E o pasăre albă cu trei pene negre și o pasăre neagră cu trei pene albe. Și valul, vîjîind, spune viersul lor nemuritor; și stuful de pe țărm îl poartă, șoptind, mai departe; și iarba, și florile îl aud în somn; iar stelele se uită cu ochi înfocați și zîmbesc de sus, ca și cum ar înțelege acest cîntec ce urcă dinspre valuri pe coama cărora cele două păsări se pierd în sclipătul de argint al ceții.

ȘI IARĂȘI SE FĂCU VARĂ. Pădurea se îmbracă în verde plin. Păsările cîntau peste tot. Rășina brazilor mirosea plăcut. Iar Poc, tînărul ghionoi, se întoarse la neamul său după aventura de pe mare, printre ciovice. Se afla din nou în vechea pădure, lîngă părinți, lîngă frați, lîngă prieteni.

Dar cu toate că bătrînul Boca-boc se cățara ca și altădată în molid ținîndu-se cu ghiarele și ciocănind fără istov de-a lungul trunchiului ca să dea de gîndaci; cu toate că mama, ca întodeauna, curăța cuibul în fiecare dimineață; cu toate că frații, în joaca lor neastîmpărată, săreau și acuma din ram în ram, dezlăn-

țuiți — totuși lui Poc întreagă această lume i se părea schimbată și străină. Alături de Leila, ciovica, el se legănase în văzduh, pe furtună, deasupra mării celei verzi, deasupra valurilor cu creste albe, pe sub norii fugari, albaștri-cenușii; ziua se îmbăiașe în nisipul fierbinte, argintat; seara lunecase în somn, descântat de șoaptele stufului. Leila și neamul ciovicelor erau prietenii săi. Și Ciociovica, vrăjitoarea, cu ajutorul unui amestec vrăjit — sînge de vultur marin, clei de sepie și suc de alge — îi înlocuise trei pene negre de la dunga aripilor cu trei pene albe, puternice, de ciovică. De aceea Poc putea să zboare drept în sus ca o ciovică și să coboare ca fulgerul pe pămînt.

Cînd tatăl Boca-boc îl văzu pe fiul său cu cele trei pene albe, rosti posomorît:

— În ce făptură te-ai schimbat, Poc? Semeni leit cu un diavol pestriț! Unde ți-ai lăsat penele negre și frumoase, așa cum te-a scos maică-ta, mai demult, în cinstită clocire?

Poc tăcea. Doar nu putea vorbi de lunga istorie a dragostei sale cu Leila și de Ciociovica, vrăjitoarea! Cine l-ar fi înțeles? Frații însă îl luară în rîs, cîcă i-ar fi zmulș cineva frumoasele pene de ghionoi, punîndu-i în loc pene de găină bătrînă.

Ei bine, asta era prea mult.

— De găină? strigă el țepos. O să vedeți voi cum se poate zbura cu pene de găină!

Poc sări pe creanga cea mai de sus a molidului, deschise aripile și țîșni drept către cer. Zbură la o asemenea înălțime încît pădurea dedesubt arăta ca o nucă verde. Apoi desenă văzduhul albastru cu cercuri largi și se repezi ca săgeata în jos, frînînd cu zbîrnîit scurt chiar lîngă vîrfurile molidului. Căci Poc simțea de datoria lui să apere astfel onoarea Leilei, ale cărei pene le purta.

— Pene de găină?! glumi el biruitor. O minune, o frumusețe, nu?

Bătrînul Boca-boc și neamul său de ghionoaie urmăriră cu admirație, cu jind și cu frică nemaipomenitul zbor al tînărului Poc. Dar acumă, cînd Poc se afla din nou printre ei, tatăl zise încruntat:

— Asta-i vrăjitorie! Asta-i îngîmfare! Vrei să te arăți mai grozav decît tatăl tău!

Mama Paula în schimb se jelui amar:

— E ca un vultur. Într-o zi o să ne părăsească iar sau o să-și ardă ciocul sus, în văpaia soarelui.

Ghionoaiele celelalte scoaseră țipăt sălbatic, învălmașit:

— Acolo, prin străinătate, unde a hoinărit, dumnealui s-a înhăităt cu o cotoroață! Acumă vrea să fie mai ceva decît noi! Vrea să-și bată joc, vrea să ne umilească!

Iar Effet, un văr de-a lui Poc, unul cu aripile înțepenite, fu de părere că nemernicul ar trebui prins și să i se taie cu ciocul vinele aripilor; atunci o să-și piardă și zborul înalt, și semeția.

Și astfel au și făcut.

Poc șade acum pe o cracă, neputincios, cu vinele sfișiate, cu aripile betegi. Cînd au dat să-i zmulgă și penele albe de ciovică, atunci Poc s-a luptat cu ciocul și cu ghiarele, ca un drac. De aceea îl lăsară în pace. Doar și așa era schilod. Nu mai putea să zboare, nu se mai mișca decît sărind scurt, țop-țop.

Trist e Poc, tare trist. Nu se atinge de mîncare. Șade pe cracă singur, singurel.

Odată, totuși, coboară din copac și merge, top-top, pînă hăt departe, unde se luminează pădurea. Gîndea să fugă spre mare. Dar ghionoaiele îi dibuiau curînd lipsa. Îl urmăriră din zbor, îl ajunseră — că doar mergea greu, topăind — și îl tîrîră cu ciocurile înapoi.

Și iarăși stă Poc, bătut de gînduri, pe craca lui. Cînd deodată se apropie bătrîna Pampusă, străbunica familiei; vine lîngă strănepotul ei și vorbește:

— Dragă Poc, eu îți cunosc gîndurile și vreau să te ajut ca să poți răzbate din nou la ciovice.

Poc se uită la ea trist. Iar bătrîna continuă:

— Mi-am lucrat o cămașă de noapte din pufuleț de bufniță, sur. Și cămașa asta, cine o îmbracă, nu mai poate fi zărit. Astfel, n-ai decît să fugi de aici și nimeni nu te vede.

— Unde-i cămașa? Unde? Repede! se roagă Poc.

— O clipă! Darul cere dar! zice străbunica. Picioarele mele sînt bătrîne, ghearele s-au tocit; și totuși tare aș vrea, barem o dată în viață, să mă mai cațăr pe molizi în sus, în jos, ca în tinerețile mele, și să mă spăl cu rouă de pe mușchiul cel fraged. Dacă-mi dai degetele tale cu gheare ascuțite, atunci îți dau și eu cămașa din pufuleț de bufniță, care te face nevăzut.

Poc trase o dată aer în piept, apoi hătări:

— Ne-am înțeles, bunicuță! Ești de-a dreptul dulce! Adă iute cămașa de puf!

În cămașa sură din puf de bufniță, Poc mergea, top-top, prin pădure. Nimeni nu l-a văzut plecînd. Trecea nestingherit pe sub nasul jderului și al vulpii; aceștia își înălțau capetele, miroseau, dar nu vedeau nimic. Era o plăcere! Desigur, mai puțin plăcută era

durerea ce-i mușca picioarele însîngerate, betegite, fără degete, fără gheare. Dar Poc își stăpînea chinul și sări mai departe, pînă hăt departe, pînă unde se luminează pădurea.

După-amiază pădurea se sfîrși, iar Poc nimeri pe un cîmp mlaștinos dinaintea unui lac întins. Se scufunda tot mai adînc în mlaștină; cu greu se mai mișca. „Să fi fost oare totul în zadar, gîndi el, toată strădania mea de a ajunge din nou la Leila și la neamul cioivilor? Vinele din aripi mi le-au tăiat, degete nu mai am, aproape că nu mai am nimic, sărman de mine!”

Cum gîndea el astfel, iată că se apropie, înaltă, semeață, albă, o pasăre cu picioarele roșii foc și cu pliscul de asemenea roșu și lung. Era cocorul Prinț-de-cîmp.

— Ce cauți aici, în țara mea, făptură neagră și bicisnică? rosti Prinț-de-cîmp.

Dacă ar mai fi avut gheare, Poc i-ar fi sărit în cap acestui fudul alb cu pliscul măreț și l-ar fi zgîriat pe obraz. Așa însă, dîndu-și seama la timp de starea lui schimbată, mărturisi cocorului întregul său nenoroc.

— Și tot mai vrei să ajungi așa, țopăind, la mare, la ciovice? întrebă Prinț-de-cîmp.

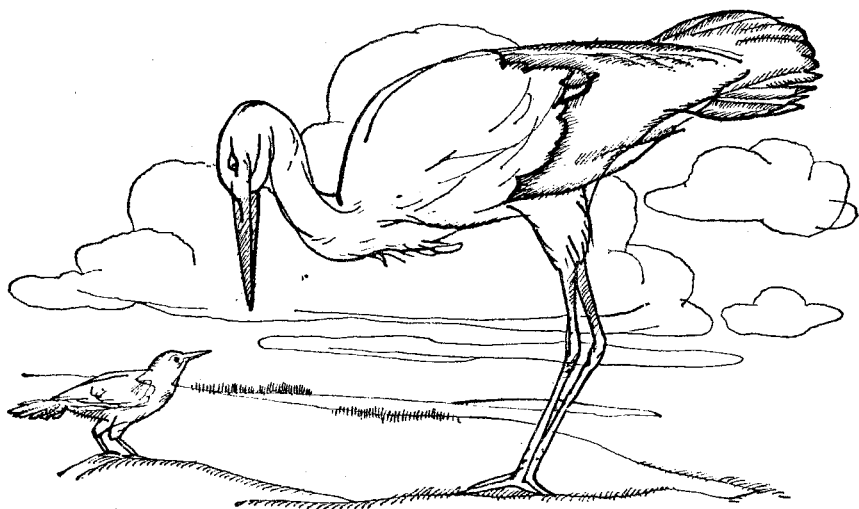
— Vreau! răspunse Poc.

— Și cum crezi că o să ieși din mlaștină, ca pe urmă să treci lacul și să bați atîta drum pînă la mare, cînd nici nu poți zbura?

— Asta nu știu. Dar vreau! se îndîrji ghionoiul.

— Atunci, mă rog, zise cocorul cel înalt ridicîndu-și un picior lung și roșu, încît rămase să stea, mîndru, doar pe celălalt picior, atunci vreau și eu să te ajut. O să te trag afară din mlaștină, o să treci lacul pe spinarea mea și o să te duc pînă la mare.

— Minunat! De-a dreptul dulce! Ești salvatorul meu! se înveseli Poc. Hai, repede!

— Nu te grăbi, făptură mică și neagră! i-o reteză cocorul Prinț-de cîmp. În lumea asta nu-ți pică nimic pe degeaba, în afară doar de moarte, care și ea se plătește cu viața. Dacă te duc la neamul ciovicelor trebuie, oricum, să mă plătești. Văd că ești foarte pătimaș; înseamnă că ai sînge deosebit de roșu. Or, mie mi-au cam pălit picioarele și pliscul, iar pentru împrospătare îmi trebuie un roșu puternic, adînc. Dă-mi inima ta roșie, cu singele din ea, și te duc la ciovice.

— Și pe urmă, cum să mai trăiesc? întrebă Poc speriat.

— Nici o grijă! răspunse Prinț-de-cîmp. Vei trăi! O să-ți leg vasele prin care curge sîngele spre inimă și o să trăiești chiar mai plăcut, mai liniștit decît acum cînd îți bate întruna, zi și noapte.

Poc trase mai întîi aer în piept. Apoi, fiindcă voia musai să ajungă la Leila și la neamul ciovicelor, hotărî:

— S-a făcut! Dar să te ții și tu de cuvînt!

Cocorul se puse pe treabă. Cu pliscul său tăios și ascuțit smulse din pieptul tînarului ghionoi inima lui roșie, care încă mai bătea. Legă apoi vasele de sînge și rosti mulțumit:

— O frumusețe, roșu adînc! Tocmai ce-mi trebuia pentru picioare și plisc!

Apoi îl luă pe Poc cel mic și negru în spinarea lui cea albă, deschise larg aripile și dă-i, și dă-i peste cîmp, peste lac, peste șesuri și păduri, pînă la mare. Acolo Prinț-de-cîmp coborî pe țarm și îi îngădui lui Poc să sară jos.

— Așa, făptură neagră și bicisnică, de-acuma vezi cum dai de ciovicele tale! Mult noroc!

Acestea zise, cocorul își văzu de drum.

Poc se uită jur împrejur. Da, aici e marea cu valurile ei groase, puternice; de-asupra creștelor spumoase urcă, țipînd, stoluri de ciovice albe; pe țarm picotește stuful înalt, verde-gălbui. Dar Poc vede cu groază că nu acesta e locul unde trăiesc Leila și neamul ei. Dă să cheme o ciovică, strigă după ea, dar vîntul și mugetul mării îi acoperă glasul.

Ostenit și amărît, Poc se duce, țop-țop, în stufăriș. Dar nici stuful nu știe nimic de Leila.

— Așteaptă nițel pînă coboară soarele și își aruncă puntea de aur peste mare, spre țarm, îi șoptește o trestie. Soarele se-nvîrte pe mari depărtări și vede tot. El poate să-ți spună unde-i Leila.

Seara, cînd globul scînteietor al soarelui poposește lîngă țarm trecîndu-și lumina pînă peste mare, Poc întreabă o rază de aur:

— N-o cunoști pe Leila, ciovica? N-ai văzut-o cumva?

— Am să-l întreb pe însuși soarele, răspunde raza. El știe tot.

Curînd soarele se lasă foarte jos, chiar lîngă Poc. Și soarele îi spune:

— Firește că o cunosc pe Leila și neamul ei. Dar dacă e s-o cauți la ora asta tîrzie, va trebui să-mi dai ceva care să-mi țină de cald noaptea!

— Ce să-ți dau, mărite soare? se tînguie Poc. Aripile mele nu mai sînt aripi. Degetele, cu gheare cu tot, le-am lăsat în altă parte. Nici inimă nu mai am. Și toate astea, ca să ajung aici! Ce aș mai avea să-ți dau?

— Ba uite că ai în cap două diamante negre, vorbi soarele. Sînt mai negre decît cărbunele cel mai întunecat și scapără atîta foc încît ar putea să-mi țină de cald noaptea și să-mi întoarcă dogoarea pe care am pierdut-o în timpul zilei, pe pămînt. Dă-mi ochii și ți-o caut pe Leila!

Poc răspunde:

— Am dat totul numai ca s-o revăd pe Leila, dar cum aș putea s-o văd fără ochi!?

— Lasă că o să-i simți preajma! stăruie soarele. Iar mie îmi trebuie ochii tăi!

Poc trase aer în piept și hotărî:

— Poftim, ia ochii!

Soarele veni mai aproape, se aplecă asupra lui Poc, micuțul, negrul ghionoi, și porunci:

— Mai întîi închide ochiul drept și privește țintă la mine cu stîngul pînă ce n-o să mai simți și n-o să mai vezi nimic.

Poc făcu întocmai.

— Văleu, cum frige! răcni el. Ochiul îmi arde ca focul!

— Așa trebuie, că doar ți-l scot cu jarul meu! căută soarele să-l domolească. Gata, s-a terminat! Tii, ce diamant negru, o minunăție! Și acuma, celălalt ochi!

Poc deschise ochiul celălalt. Dar soarele se dădu la o parte și-l întrebă:

— Ascultă, ai cumpănit destul lucrurile?

— Da! răspunse Poc.

Atunci, un strop de aur, ca o lacrimă, se ivi pe o margine a soarelui, atîrînd greu. Și soarele vorbi:

— Tu ești un prîslea mic și viteaz! De aceea vreau să-ți las măcar un ochi. Așteaptă o clipă!

Și soarele se ascunse după un nour ce plutea lîngă pămînt. Marea mugea încet. Valurile, de un verde închis, se rostogoleau greoaie la țarm. Ciovicele se lăsau din zbor, jos, tot mai jos, trăgîndu-se în stufăriș.

„Cade noaptea, gîndi Poc. Pînă miîne soarele își va fi uitat de mult făgăduiala“.

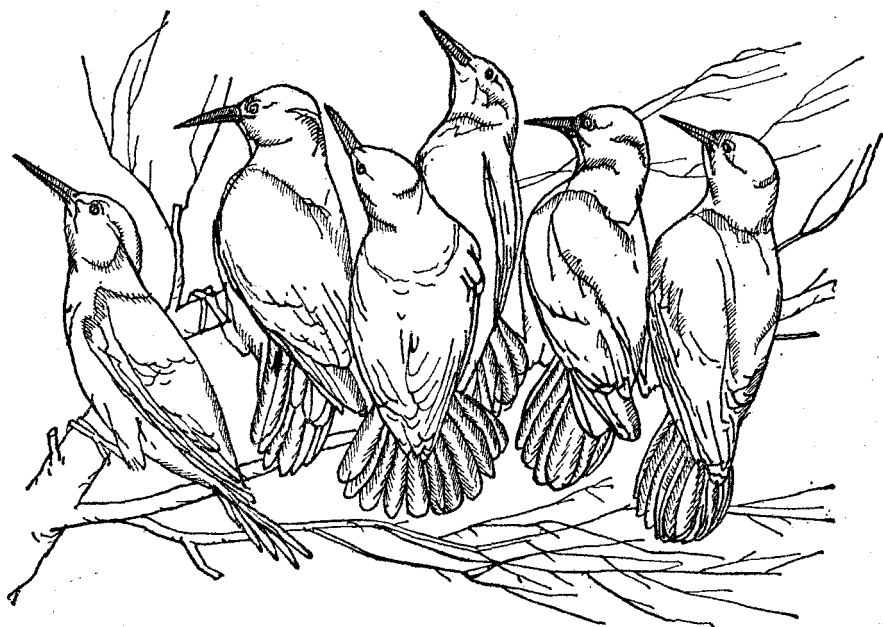
Dar deodată răsună un glas de ciovică, luminos, nebun de bucurie, Și glasul parcă striga: „Pocușor, Pocușor“!

Leila veni glonț din văzduh și coborî lîngă Poc, prietenul ei. Îl înveli cu aripile-i mari și albe, în timp ce soarele mai clipi o dată, zîmbind, de după norul lui. Apoi se scufundă în marea întunecată.

CUCUL BÎLBÎIT

ÎN PĂDURE, cucul e fără doar și poate un ins ciudat. Se ouă prin cuiburi străine și lasă ouăle în seama altor păsări să le clocească. Și puiul de cuc crește atît de dolofan încît umple numai el întregul cuib, iar pe frații săi vitregi îi aruncă afară. Oricît de nesățioși ar fi de pildă puii de corb sau de stăncuță, lăcomia cucului le întrece pe toate.

Dar ce-i mai curios la fîrtatul ăsta suriu, cu ochii galbeni-deschiși, e strigătul lui vrăjelnic, primăvara. Căci dacă apuci întîia lui chemare și tot numeri pînă la capăt, atunci poți afla cîți ani ți-e sortit să mai trăiești. Așa se spune.

„Ei, și într-o primăvară, dimineața, trecu prin desişul păurii Noaptea Verde un strigăt neaşteptat. Nu era un „cu-cu“ obişnuit sau un „vug-gu“ cum îl aud alţii, ci un soi de „cu-cu-cu“ încălecat, puternic, repezit, ca un tăcănit de morişcă.

Ce putea să însemne acest „cu-cu-cu“?

Toată pădurea se tulbură grozav. Păsările îşi părăsiseră locul de pe crengi şi se adunară la sfat. Mai întâi ţinură şedinţă ghionoaiele. Bătrînul Boca-boc, judecînd după ciudata prietenie dintre fiul său Poc şi ciovica Leila, declară pe şleau cum că aici e vorba de un amestec nereuşit între un cuc adevărat şi o pasăre de cîmp triluitoare, adică de un soi de corcitură care strică frumoasa chemare a cucului şi îl face de rîs. Ghionoiul Cap-albastru, care se mutase aici dintr-un

alt ocol și se credea mult mai deștept, veni cu părerea lui:

— Prieteni, vorbi el, chestiunea e cu totul și cu totul alta. L-a văzut cineva dintre cei de față pe acest „cucu-cu“? Pînă acuma nimeni nu l-a zărit. Așadar, nici nu e vorba măcar de o pasăre, ci de o ființă nevăzută, de un strigoi, sau poate fi doar ecoul vîntului dintr-un copac găunos. Încît problema nu trebuie pusă atît de simplu!

Multe ghionoaie, pătrunse de înțelepciunea acestor cuvinte, aplaudară zgomotos lovind cu ciocul în crăcile pe care ședeau. Dar iată că pași, țo-țop, mînios, drept în mijlocul adunării, cel mai în vîrstă dintre ghionoi, poreclit „Un-ochi“ fiindcă-și pierduse ochiul stîng în luptă cu o cioară.

— Greșit! strigă bătrînul Un-ochi. Se încearcă aici a pune în locul unui cuc aievea ceva care nu poate fi dovedit, adică un strigoi! Prieteni, asta-i foarte rău! De ce am căuta gîndaci în Lună cînd ei se află sub scoarța copacului? Pasărea aceea e cuc, așa cum sînt și mă știți Un-ochi! Numai că are un defect de limbă. Se bîlbîie!

La început, toată lumea tăcu. Ghionoaiele fură uimite de un asemenea gînd îndrăzneț. Nimeni, nici o pasăre nu auzise pînă atunci un cuc bîlbîit. În cele din urmă, veșnic neîncrezătorul „Cap-strîmb“, căruia i se rupsesse un mușchi al gîtului pe cînd ciocănea prea tare într-o cracă de stejar, încît rămase cu capul într-o parte, se ridică și vorbi în răspăr:

— De unde știi dumneata, Un-ochi, că... se bîlbîie? Și ce înseamnă asta?

— Ce înseamnă? repetă Un-ochi, trecînd cu mărînimie peste primele cuvinte. Ce înseamnă asta? mai repetă el, ca să cîștige timp. Dumneavoastră știți că

strigătul cucului are pentru orice ființă o mare însemnătate. Primăvara, cînd începe cucul să strige, atunci orice îndrăzneț, care se apucă de numărare, poate să afle cîți ani va trăi. La noi măsurătoarea merge din primăvară pînă-n toamnă. La oameni, din primăvară pînă-n primăvară. E clar?

Un-ochi privi biruitor mulțimea.

— Și cînd se bîlbîie, ce-i? făcu iarăși Cap-strîmb.

— Cînd se bîlbîie? Păi, judecă și singur, dragul meu, chiar dacă ți-a lunecat capul într-o parte! îl cam repezi Un-ochi. În loc de „cu-cu“ avem prin urmare „cu-cu-cu„. Ei, și cine numără și se ia după acest cuc, îi crește viața cu o treime! Nu e grozav?

— Grozav! Minunat! îl aplaudară ghionoaiele pe bătrîn. Să fim cu băgare de seamă! Să numărăm! Și ne prelungim viața!

— Sau ne-o scurtăm! zice iar Cap-strîmb, neîncetător.

— Cum să ne-o scurtăm! Păi da, Cap-strîmb! Dumnezeu-l pe toate le vede strîmb! Ne jinduiește! Îl doare bucuria noastră!

Cap-strîmb își mută capul și mai pieziș pe aripa dreaptă. Acuma părea într-adevăr gînditor și învățat.

— Nu e vorba nici de bucurie, nici de jînd, rosti el, ci de minte și de adevăr. Uitați-vă aici, dacă luați spre pildă o crăcuță și o împărțiți în trei, nu e oare fiecare parte mai scurtă decît dacă ați fi împărțit crăcuța în două? Așa se întîmplă și cu strigătul cucului cînd e cu doi sau cu trei de „cu“. E limpede că un cuc bîlbîit, care strigă „cu-cu-cu“, nu vă lungește viața ci v-o scurtează.

Aici se iscă mare zarvă printe ghionoaie. O parte ținea cu bătrînul Un-ochi numindu-l „Prelungitorul“, altele îl numeau pe cuc „Scurtătorul“. În ciuda orelor

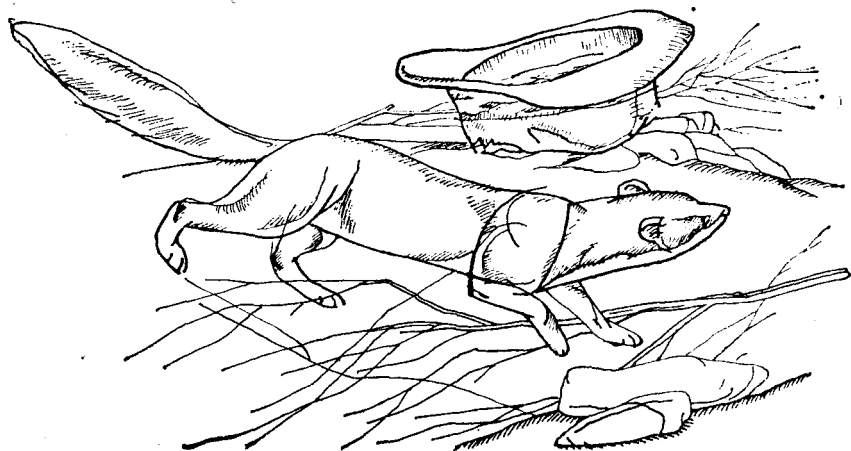
lungi petrecute în tărăboi și ciocănit, nu se ajunsese la nici o înțelegere. Lovită mereu de atâtea ciocuri ascuțite, craca molidului cel vînjos pe care ședeau ghionoaiele rămase fără scoarță, dezgolită ca un grindei sub mîna lemnarului. Și astfel, rupte în două stoluri, ghionoaiele se despărțiră.

De fapt, întreaga pădure se sparse în două tabere, celelalte păsări vîrîndu-se și ele în luptă. Acuma numărau toate chemarea cucului bîlbîit. Cele care doreau să trăiască mult și fericit — și acestea erau majoritatea — crezînd în profetia lui Un-ochi, numărau strigătele cucului întru prelungirea vieții. Celelalte, care împărtășeau neîncrederea și șovăiala lui Cap strîmb, vedeau în fiecare strigăt bîlbîit o nouă ciuntire a ei. Așa că, pînă la urmă, cele două tabere își potriviră viața într-un chip cu totul deosebit.

Alături de profetul Un-ochi și de mulțimea ghionoaielelor credincioase veniră și pițigoii cei sprinteni, cu viersul lor picurat „pin-che-pinc“. Scatii mărunței, cu dungi galbene-verzi pe mantale și pe umeri, zburdau mai voioși ca oricînd prin pădurea de coniferi, cu ispitorul lor „te-te-re-te“ sau „di-dli-di-dli-dai“, pe cînd alături, într-un făget, strigau sticleții cei pestriți — ca niște ouă vopsite — voind chiar să-l întrecă pe cucul bîlbîit și adăogînd la obișnuitul lor „sti-gli-ti“ un fel de „pichel-nichel-aia“, ca o salvă de rîs.

Toți trăiau într-o dulce veselie, cîntau, chiuiau, își frecau ciocurile. Nimeni nu mai avea grijă să-și facă un cuib. Nevasta lui Dodo cîneparul, cel vopsit pe cap cu roșu-carmin, găsi undeva în fundul pădurii o pălărie veche, trențuroasă, pierdută de vreun drumeț. Aici,

în pălărie, găsi dumneaiei cu cale să se ouă și să clocească. De cuib nici că-i păsa: era prea greu de clădit.

Așa se face că jderul Mintin, într-o dimineață, auzi un fel de ciripit flămînd care venea chiar de jos, din iarbă, ceea ce îl miră nespus. Se repezi și, dintr-un singur salt, prinse în fiecare labă cîte un cînepăraș din cei „lung-trăitori“, care nici măcar nu avură vreme să-i explice că de fapt ei, după strigările cucului bîlbîit, ar fi trebuit să trăiască de două ori mai mult ca un cînepar dinaintea lor.

Chiar și animalele care își duceau veacul numai pe pămînt fură atrase în acest vîrtej amețitor. Bătrînul hîrciog Sac-plin care, îndată ce venea primăvara și îl trezea din somnul iernii, se și apuca să-și umple casa cu bucate, nu cumva să moară flămînd, pînă și el, acest știutor al vieții, își luă de grijă și lăsă totul la voia întîmplării. Stătea lungit la soare, prăjindu-și dimineața spatele ruginiu, iar după-prînz burta neagră. Ba mai și scotea din cămările lui, altminteri pázite cu strășnicie, boabe de mazăre veche, fasole și porumb,

le arunca în sus și, în loc să le prindă barem, cum s-ar fi convenit, în pungile de la fâlcă, le juca voios pe vârful nasului. Asta o făcea mai cu seamă pentru cele două tinere hîrcioage care se uitau la el. Femeiușile îl lăudau pe bătrînul zălud, mîncînd în același timp, la repezeală, semințele și mazărea ce se rostogoleau de pe nasul lui. Astfel, toată merindea strînsă în casa hîrciogului se ducea pe copcă. Iar bătrînul Sac-plin, cînd îl apucau îndoielile, trăgea cu urechea la pădure și asculta cum strigă cucul bîlbîit. Apoi, spre bucuria celor două femeiuși, arunca din nou semințele și le juca în vârful nasului. Și tot sărînd și țopăind pe propria lui casă, făcu să i se surpe din ce în ce mai rău intrările.

Drept lîngă pădurea Noaptea verde, acolo unde aceasta se mărginește cu stufărișul și cu marea, locuiau ghionoiul Poc și ciovica Leila, despre care am mai vorbit. Aveau doi pocșori sau, dacă vreți, doi pui de ciovică. Asta n-ar fi chiar atît de ciudat dacă ne amintim că Poc primise de la vrăjitoarea Ciociovica trei pene albe ale ciovicei, iar Leila trei pene negre ale ghionoiului.

Cei doi copii se chemau Poculeț și Lilișor. Ei moșteniseră de la părinți o seamă de însușiri, cum ar fi: cățărutul pe molizii cei înalți, zborul pe furtună și înotul pe mare. Se înțelege că însușirile trebuiau abia dezvoltate, așa cum orice pui de pasăre trebuie să învețe mai întîi zborul, iar puiul de cerb să deprindă mersul pe cele patru picioare mult prea lungi; altminteri, cade drept în nas, cum se întîmplă adesea la început. Totul în viață se cere încercat și deprins.

Poc și Leila își dădeau silință ca să-i învețe pe copiii lor cățărutul, vîslitul pe vînt și înotul. Auziseră și ei strigătul îmbietor și curios al cucului bîlbîit. Dar ce și-au spus: „Fie că acest „cu-cu-cu“ înseamnă timp întreit sau numai o treime din timp — școala e școală! Nu vrem ca Poculeț și Lilișor să-și piardă vremea. Dacă vor ști cît mai curînd să zboare, asta nu-i rău; dacă vor ști zborul și cățărutul, cu atît mai bine; iar dacă vor cunoaște și înotul, de stricat nu poate să le strice“.

Poculeț și Lilișor văzură însă cum alți pui de ghionoaie lunecă din copaci și se dau de-a berbeleaca fără ca părinții să se sinchisească prea mult. „Vreme-i destulă, ziceau ghionoi bătrîni. O să trăim de două ori cît alții înaintea noastră. Nu trebuie decît să numeri chemările cucului“.

Poculeț și Lilișor priviră și zburda veselă a tinerilor ghionoi precum și jocul de-a mazărea pe nas a hîrciogului Sac-plin. Asta le plăcu foarte.

În timp ce Lilișor nu avea nici un chef să se cațare în copac și să-și vatăme ghiarele încă mici, Poculeț susținea că apa e mult prea udă și că nu se poate învăța înotul într-o astfel de apă.

— Lăsați, că mai e vreme! Ceilalți ghionoi se țin de ghidușii, nu se chinuiesc cu lucruri atît de grele! vorbeau amîndoi către părinții lor.

Atunci mama Leila le spunea povestea ei, cum a salvat-o Poc și cum a zburat cu ea pînă la țarmul mării, cum la început lui i s-a tăiat răsufierea și era gata să se înece, pentru ca pe urmă, după trudă grea, să ajungă a-și croi drum prin furtuna cea mai cumplită și să înoate pe cel sălbatic val.

— Mai spune, mai spune! o rugau Poculeț și Lilișor. Voiau să afle și să știe cît mai multe. Desigur, o să încerce și ei! Și nu se vor lăsa mai prejos decît tata!

Nici nu mai aveau răbdare să aștepte pînă dimineața cînd mama Leila îi scotea pe mare.

Ce-i drept, mai căzură ei nu o dată bîldăbîc în valuri, ca niște săculeți, și mai înghițiră destulă apă. Dar curînd începu să le placă nespus de mult cînd prindeau vîntul sub aripi și vîsleau din plin pe bolta cerului. Și apoi mai învățară ei de la tata Poc să urce în molizii cei bătrîni și să se prindă cu ghearele de cele mai înalte crăci, fără să-i doară măcar un deget.

Și pe urmă veni vara. Cucul bîlbiit încetase demult să mai cînte. Totuși, celelalte păsări mai trăiau în dulce desfătare, ca și cum viața lor ar fi fost menită să dureze o mie de ani.

Era într-o zi fierbinte, cu zăduf. Nori pîntecoși se tîrau pe cer. Deodată, o liniște grea se așternu în pădure și pe mare. Păsările se ghemuiră sub crengi, ca sub apăsarea unei poveri. Pînă și hîrciogul Sac-plin căută să se adăpostească undeva împreună cu cele două feme-iuști. Dar casa lui se năruise de tot și nu-i mai găsea intrarea.

Mai întîi veni de aiurea un vîjiit ciudat și, ca la un semn, cerul se făcu negru ca noaptea. Apoi începu să urle vîntul. Copacii băteau jur împrejur cu ramurile, de parcă voiau să alunge vremea rea. Chiar și molizii cei mai puternici trosneau din coroanele lor. Peste tot vîntul spulbera în văzduhul clocotit țandări de lemn și crengăriș mărunt. Grindina își năpusti din înalt

boabele de gheață care se topeau, scînteind, în aburii calzi.

Păsările mai în vîrstă izbutiră să se salte prin aer și să se țină de-asupra vijeliei. Pe cele tinere însă, care nu puteau să zboare atît de sus, le loveau crăcile. Ziceai că a coborît iadul pe pămînt.

Simțind că vine furtuna, Poc și Leila, împreună cu Poculeț și Lilișor, se ridicară în zbor și porniră spre mare. Sufla și acolo crunt. Dar ei își desfăcură larg aripile. Și, strecurați printre fulgere și rafale de ploaie, prinseră vîntul sub aripile lor și vîsliră fără teamă spre marile înălțimi. Adevărat că Poculeț și Lilișor, împinși de grindină, se pomeniră de cîteva ori în apă; dar ei nu-și pierdură cumpătul ci o luară înot pe crestele albe, înspumate, așa cum învățaseră în ultimele săptămîni.

Odată, Lilișor, care era mai mică, fu trasă la țarm de o rafală de ploaie. Ea se smulse de jos și, zburînd din răsputeri, se agăță de coroana unui molid singuratic. Ce bine că-și întărise ghearele cu exercițiile de cățărare, care nu-i plăcuseră deloc altă dată! Acuma stătu agățată de coroana molidului, care se zbuciuma sălbatic, stătu așa pînă ce vîntul cîrmi și o duse din nou spre largul mării.

Tot prăpădul acesta nu dură mai mult de o jumătate de oră. Dar cîte nu se petrecuseră în răstimp! După ce norii cei negri se dădură la o parte și soarele se ivi pe cer, Poc, Leila și copiii lor se îndreptară spre pădure să vadă ce s-a întîmplat. Dar pădurea nu mai era pădure. Ca secara secerată, așa zăceau arborii culcați la pămînt. Și printre arbori vedeai păsările moarte, cu sutele, de parcă erau niște semințe împrăștiate. Chiar și păsări mai mari căzuseră pradă furtunii.

Bătrînul hîrciog Sac-plin, pe care apa îl furase și îl dusese cu ea într-o alunecătură de pămînt, tocmai se trudea să iasă din murdăria cea neagră. Semăna cu un țipar umflat. Blănița lui, de alminteri frumoasă, ruginie; curgea toată, numai noroi. Iar el pufnea de mînie și îl suduia pe cucul bîlbîit care îi înșelase încrederea și era marele vinovat. Altfel, nici în ruptul capului nu ar fi jonglat cu mazărea și cu celelalte boabe și nici n-ar fi lăsat să i se năruie adăpostul.

Și în vremea asta, pe trunchiul unui molid doborît și zdrobit, ședeau, murați de apă, doi ghionoi: bătrînul Un-ochi și înțeleptul Cap-strîmb. Ședeau și se certau: judecînd după strigătul cucului bîlbîit, să fie oare viața întreit mai lungă sau mai scurtă cu o treime?

ZI FIERBINTE în prag de vară. Și teii, bogat înfloriți. Zeci de mii de clopotei pitici, galben-verzui, atârneau din coperișul de frunze peste mult-tăcuta stradă a Parcului. Și toate acestea într-o după-amiază de sîmbătă. Încît strada era și mai liniștită ca de obicei. Căasca de somn.

Casa numărul 7, în care ședea domnul Koritke, negustor de cărbuni, își trăsese în jos jaluzelele. Căci domnul Koritke și familia plecaseră la căsuța lor de odihnă, lângă „Lacul cu lebede”. Casa numărul 7, cu odăile ei umbroase, închisese ochii și dormea. Nici administratorul nu se găsea la postul său în ghereta

de la intrare. Trăsese ușa cu „Yale“ după el și se dusesse la pescuit.

În somnoroasa liniște a străzii se ivi deodată un sunet. Ba nu, erau o mulțime de sunete mititele, nelămurite, un fel de zbîrniit pe multe voci care cobora de undeva de sus. Mai întâi îl auzi lăptăreasa Schmandt, care tocmai își scotea bidoanele de tablă la uscat. Privi la cer fără să vadă nimic. Dar apoi veniră și alți oameni. Și toți se zgîiau în sus. Pînă ce Franz, băiatul doamnei Nagel, văduvă de cizmar, strigă uimit, arătînd spre balconul casei numărul 7: „Iată-le!“.

Într-adevăr, mii de albine, un roi întreg, spînzurau ca un țurture gros, uriaș, agățate de marginea balconului. Oricît de strîns adunat și lipit era roiul, totuși părea că mișcă. Multe albine cădeau pe trotuar, unde oamenii le călcau numaidecît; altele se opreau din cădere și zburau pe fereastră în casele vecinilor.

— Aoleu, astea o să-mi pice în lapte! făcu mîni-oasă doamna Schmandt. Și cînd o afurisită de albină ajunge în gura vreunui copil și îl înțeapă, iar copilul moare sufocat, atunci cine-i de vină? Tot lăptăreasa! Porcăria asta trebuie scoasă imediat de la balcon! Unde-i administratorul?

Dar administratorul, după cum știm, se găsea la pescuit. Iar casa negustorului de cărbuni era încuiată.

— Trebuie să anunțăm poliția! strigă cineva.

— Prostii! spuse altul. Trebuie informată Societatea crescătorilor de albine.

— Așa-i! Dar cum să intre Societatea într-o casă încuiată? Ar însemna „violare de domiciliu“.

Aceste cuvinte făcură ca, pentru moment, nimeni să nu mai propună nimic. Pentru că era limpede că, fără să pătrunzi în casă, nu puteai ajunge tocmai la

balconul etajului al doilea, de care atârna roiul de albine.

În sfîrșit zise unul:

— Pompierii!

— Ei da, pompierii! îl susținură toți, ca și cînd i-ar fi scăpat de-o grijă. Să vină pompierii!

Se duseră, așadar, la postul de comandă al pompierilor. Ofițerul de serviciu ascultă cu răbdare toate amănuntele, apoi rosti:

— Ce-i drept, numai în ultima săptămînă am coborît douăzeci și două de roiuri de albine de pe firele de telegraf, de pe jgheaburi, din turlele bisericilor și din alte locuri greu de pătruns, dar cînd e vorba de un simplu balcon, atunci, potrivit dispozițiilor legale, nu putem interveni. Și asta, pentru că la locul cu pricina e lesne de pătruns.

Cetățeanul, care atrăsese atenția celorlalți cînd cu „violarea de domiciliu“, stăruia foarte mult asupra faptului că locuința de care ține balconul e încuiată, iar chiriașul plecat. Și atunci, cum să te urci, fără scară de incendiu, pînă la roiul de sus? Doar n-o să intri în casă prin spargere, adică printr-o faptă pedepsită de legi!

— Firește că nu! întări ofițerul de pompieri. Acesta e un caz care privește poliția!

Așadar, oamenii se duseră la sectorul de poliție. Șeful sectorului scoase mai întîi mulțimea din local, pentru că asta înseamnă „constituire în grup“. Nu rămaseră decît vecina casei numărul 7, lăptăreasa Schmandt și bărbatul cel bine instruit în cunoașterea legilor. După ce îi ascultă, șeful spuse:

— Potrivit instrucțiunilor, nu se poate intra cu forța într-o casă particulară decît dacă există bănuiala că acolo s-a săvîrșit sau amenință să se săvîrșască

o crimă. Ați auzit pe cineva strigînd după ajutor? Se simte dinspre balcon miros de cadavru?

— Din astea, nu! răspunse cetățeanul instruit.

— Dar primejdia vine din partea albinelor care ar cădea în lapte, interveni doamna Schmandt, tulburată. Sînt amenințați copiii, care pot muri înțepați în gură sau în gît!

— Se va nota! hotărî șeful sectorului de poliție și înscrise totul, împreună cu datele personale ale doamnei Schmandt, într-un caiet gros.

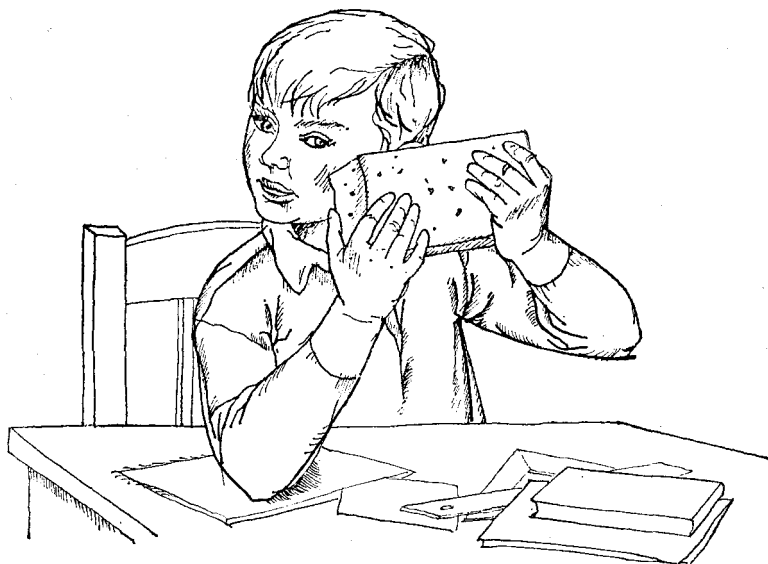
Roiul de albine spînzura mai departe din balconul familiei Koritke.

După ce se întoarse, lăptăreasa bombăni: „Dacă nimeni nu-mi ajută, scot mîine dimineată tulumba, îndrept șuvoiul rece asupra albinelor și le nimicesc“.

Între timp veni seara. Odată cu apusul soarelui văzduhul se răcori. Din ce în ce mai multe albine cădeau de sus, din țurturele acela uriaș, zumzăitor. Oamenii le călcau în picioare de parcă le-ar fi fost dușmani. Micul Franz, în schimb, găsi o cutie, îi tăie răsuflători și adună într-însa albine. Nu prea știa ce-o să facă cu ele; dar îl durea inima de micile vietăți. Las'că o să vadă mîine.

Astfel băiatul duse cutia în micul apartament de la subsol unde locuia împreună cu maică-sa. Aceasta, după moartea tatii, era mereu bolnavă. Tușea întruna. Abia de-și mai ținea cizmăria cu ajutorul unui cîrpaci bătrîn. Franz, care număra zece ani, se descurca și el în meserie: mînuia cuțitul cel tăios, făcea găuri, bătea cu ciocanul. Dar cel mai mult îi plăcea

să se joace sub frunzișul boltit, în fața casei de la marginea orașului.

Întorcîndu-se Franz așa de tîrziu și văzînd mamă-sa cutia cu răsufllători, îl întrebă supărată:

— Pe unde mi-ai umblat din nou? Ce ai în cutie?

— Albine! Albine adevărate! Ascultă-aici!

Și Franz înălță cutia cu zumzet lin pînă la urechea mamei. Aceasta oftă:

— Nimic decît prostii! Și ce ai de gînd cu albinele?

— Tu nu le auzi ce spun? răspunse îmbujorat Franz. Cică vor să-și aducă aici regina și pe celelalte surate. Doar aici, la noi, s-ar găsi în siguranță. Ce crezi, mamă? Nu-i așa?

Mama clătină din cap și tuși.

— Vino și te culcă, băiete! zise ea.

Franz se culcă în pat, lângă mama, unde cu ani în urmă fusese locul tatălui său. Dar în plină noapte se trezi. Parcă se auzea un ciocănit ușor. De unde? Din cutie! Micul Franz lunecă tiptil din pat și își lipi urechea de capacul cutiei. Acuma desluși un glăscior:

— De cînd tot bat, mi-am făcut capul cucuie. Eu sînt albina Cilia. Cît vrei să ne mai ții în temnița asta întunecoasă? Trebuie să ne întoarcem numaidecît la roiul nostru!

— Păi, ce treabă aveți? se miră Franz.

— Trebuie să anunțăm suratele ce le așteaptă. N-ai auzit-o pe lăptăreasă cum bombănea? Vrea să le omoare cu apă rece din tulumă.

— Și dacă vin pompierii sau polițiștii și vă duc înapoi la fostul stăpîn?

— Rău așa, rău altminteri, se plînsese albina Cilia. Apa rece înseamnă moartea noastră. Dar și fostul stăpîn, bogătanul Gît-de-capră, care ține în grădina lui cincizeci de stupi, tot moarte înseamnă. Astătoamnă ne-a luat toată miera și ne-a dat în schimb nițel zahăr prost, încît multe dintre noi au pierit de foame în timpul iernii. Tocmai de asta l-am și părăsit pe zgîrcitul de stăpîn și, împreună cu regina, ne-am luat zborul. Nici în ruptul capului nu ne mai întoarcem la el.

— Și ce-ar fi să le-aduci pe toate aici?

— Pentru așa ceva trebuie mai întîi să cercetez dacă e destul de încăpător la tine și dacă ne putem clădi un stup. Hai, lasă-mă să ies!

— Dar să nu zbori afară, o rugă micul Franz și deschise cu băgare de seamă cutia.

Atunci, în fruntea celorlalte douăzeci de prizoniere care zumzăiau încet, se ivi o albină gingașă, drăguță.

— Mă cheamă Cilia, spuse ea. Pot să mă uit nițel prin odaie?

— Desigur, poftim! o invită micul Franz.

Cilia zbură cu zumzet lin prin odaia umbrită; apoi, urmînd raza Lunii, se apropie de fereastră și mirosi aerul de afară.

— O, nu e rău! constată ea. Miroase a tei înflorit. Și mai e pe undeva trifoi și niprală. Aici s-ar putea trăi!

Alte patru albine zburară și ele pînă pe pervazul ferestrei, priviră în jurul lor, adulmecară și întăriră bîzîind:

— Aromă fină! Miere din flori! Nu lipsește decît un coș vechi și am putea să clădim stupul.

Cilia însă veni lîngă urechea micului Franz și îi șopti:

— Dacă ai avea curaj... acuma noaptea... să te cațări pînă la balcon...

— S-a făcut! răspunse Franz, bucuros. Hai să mergem!

Și așa se petrecură lucrurile...

Cele douăzeci și una de albine, care stătuseră în cutie, porniră zburînd înaintea lui Franz care ducea cu sine un coș vechi. Astfel ajunseră, în miez de noapte, la casa domnului Koritke, negustorul de cărbuni. Acolo, tot mai spînzura din balcon roiul de albine. Ce-i drept multe zăceau pe stradă, vlăguite, reci. Franz le adună și le puse în coș. În schimb, cele douăzeci și una se

urcară în zbor pînă sus. Deodată, roiul întreg stîrni un fel de murmur uriaș. Un fir de ață albă coborî din balcon, apoi căzu în stradă o sfoară lungă pe care stătea Cilia.

— Mai așteaptă două minute, îl rugă albina pe Franz, aici jos e o frînghie.

Un adevărat nor zbîrniitor se lăsă acum în jos; albinele îi ajutară lui Franz să lege sfoara de frînghie, să facă nod și să-l încheieze cu ceară. Pe urmă Franz legă celălalt capăt al sforii de ață. Iar albinele, bă-tînd vitejește din aripioarele lor tari, încît părea că suflă vîntul, ridicară ața pînă la balcon. Aici prinseră sfoara și, cu ajutorul ei, traseră capătul frînghiei și o fixară bine, cu nod, de un pilastru al balconului.

— Vezi, acum poți să te cațări pînă sus dimpreună cu coșul, vorbi Cilia către micul Franz.

Acesta se agăță de sfoară cu amîndouă mîinile și dădu să se salte. Dar simți o zdruncinătură. Sfoara cedă și micul Franz căzu în nas... drept în nas, din care începu să picure sînge. Albinele, conduse de Cilia, veniră iute în zbor și îi făcură vînt cu aripile. Iar Cilia rosti mîhnită:

— Vai, dragul meu, prea ne-am încrezut în price-perea noastră. S-a dezlegat nodul, sus. Și forțele noastre s-au dovedit prea slabe.

— Lasă că-mi ajunge forța mea! zise Franz, care se și ridicase în picioare. Hai, încă un rînd!

Albinele ținură sfat în balcon. Apoi îl înștiințară pe micul Franz că toate, pînă la una, sînt gata să co-boare la el, însă regina doarme și nu e îngăduit s-o tre-zești. Iar fără regină firește că roiul nu poate pleca.

— Și mîine apare lăptăreasa cu mai știe Dumnezeu cine, rosti Franz îngrijorat. Apoi porunci: mai faceți o dată nodul și trageți de frînghie din răputeri!

După cîteva minute Cilia veni la el în zbor:

— Franz, scumpule, nodul e strîns; albinele, douăzeci și cinci de mii la număr, trag de frînghie; iar eu o să te sprijin la cățărat cu capul.

— Tu să mă sprijini cu capul? rîse micul Franz. Asta-i nemaipomenit!

Și urcușul începu din nou.

Cînd băiatul se găsea pe la jumătatea drumului, la etajul întîi, atîrnat între cer și pămînt, simți iarăși o zdruncinătură și se lovi cu dosul de capul Ciliesi. Aceasta crezu că se năruie casa ori bolta cerului însă, deși capul îi vîjiia, îl propti și mai tare în micul Franz... cînd, deodată, un nou zdruncin! Nodul de sus, care totuși nu fusese prea bine strîns, slăbi iar. Atunci, toate cele douăzeci și cinci de mii de albine, ținînd capătul frînghiei, se trîntiră, ca la un semn, pe spate.

Și astfel ajunse viteazul Franz în balcon unde numai cîteva albine, alcătuiind garda personală a reginei, vegheau lîngă ea și o încălzeau în somn.

— Bine ai mai lucrat, Franz, scumpule! rosti Cilia, mîndră de prietenul ei. Apoi, către celelalte albine: Și acum, un-doi, legați coșul dedesubt! Însă iute, pînă nu se trezește regina!

Coșul fu legat cît se poate de repede. Micul Franz îl trase în sus. Luă din șifonierul doamnei Koritke un batic de mătaseși, foarte atent, înveli cu el pe regină și albinele de gardă, vîrîndu-le în coș. Apoi îi dădu drumul coșului în jos și coborî la rîndul lui pe frînghie.

La început îi trecuse prin gînd să bage în coș întreg roiul. Dar albinele se împotriviră:

— N-are rost. Noi te urmăm și așa. Grăbește, pînă nu se crapă de ziuă!

Așa se întoarse micul Franz acasă, la marginea orașului, purtînd în coș pe regină și garda ei. Se strecură tiptil în odaie. La sfatul Cillei, așază coșul, cu fundul în sus, pe o ladă; cu ajutorul cuțitului de cizmărie, tăie în împletitură o gaură îngustă și, în dreptul ei, potrivește o scîndurică prinsă cu sîrmă.

— Bun, dragul meu, frumos ai lucrat, îl laudă iarăși Cilia. Ca un adevărat părinte al albinelor! Acum avem și stup cu deschizătură pentru zbor. Afară ne așteaptă teii înfloriți, nîprala și trifoiul. Să vezi ce-o să iasă de aici!

Cînd soarele răsări și își întinse razele prin odaie ca pe niște fire de ață, văduva cizmarului deschise și ea ochii.

— Ce s-a întîmplat? se miră femeia, căci la fereastră era zumzet și zbîrniit. Franz, ți-au zburat albinele din cutie!

— Ba uită-te mai atent, mamă! răspunse Franz vesel.

Albinele se și aflau în plină treabă. Zburau cu zecile afară, alte zeci reveneau acasă cu pantalonași galbeni, purtînd pe lăbuțe polenul strîns.

— Stupul meu, mamă! rosti cu mîndrie Franz. Peste puțin o să avem prima miere!

Mama însă făcu îngrijorată:

— Și dacă vin de caută albinele...?

— Sînt ale mele! declară micul Franz. Pompierii nu aveau voie să urce sus. Lăptăreasa voia să le împrăște cu apă rece și să le omoare. Eu m-am cățărat pe balcon și le-am coborît. Să le duc iarăși înapoi?

— Vai Doamne, nu! Rămii pe loc! spuse mama.

A doua zi dimineața, șeful sectorului de poliție, dimpreună cu caietul său gros, se înfățișă doamnei Schmandt, lăptăreasa, în tăcuta stradă a Parcalui. Și cînd priviră amîndoi spre balconul negustorului de cărbuni, omul poliției întrebă amenințător:

— Păi unde sînt blestematele de albine? Nu cumva ne-ați mințit?

— Pot să jur, bîigui lăptăreasa.

— Deocamdată nu aveți ce jura! Dar într-un caz viitor veți fi pedepsită pentru alarmă falsă! V-o spun ca să știți!

Acestea zise, șeful sectorului de poliție se depărtă cu pași grei, mînioși. În schimb doamna Schmandt răsufală ușurată: mai întîi că scăpase de pedeapsă și apoi că roiul de albine dispăruse din balcon.

Toamna, micul Franz — care între timp luase seama la traiul albinelor și devenise prietenul lor — scoase din coș primii faguri de miere. Scurse mierea limpede, înmiresmată și umplu cu ea cinci pahare pînă-n vîrf. În fiecare zi, dimineața și seara, mamă-sa își punea o lingură de miere în cana cu ceai fierbinte de tei. Și pînă-n iarnă tusea o părăsi. Totodată, la sfatul Căliei, micul Franz, părintele albinelor, avu grijă să lase în coș, pentru hrana de iarnă al roiului, jumătate din mierea ce o agonisi.

Cînd se făcu toamnă tîrzie, cu vînturi reci și cu cele dintîi geruri, Franz, acoperi coșul cu paie pentru ca dragele lui albine să nu sufere de frig. Că doar nici animalele, ca și omul, nu vor să dîrdîie și să degere. Iar acestea pot fi prietenii omului atunci cînd omul se dovedește a fi prietenul lor.

CUPRINS

<i>Cuvînt înainte</i>	5
Familia Blană-albă	9
Tumbișor și Drax	21
Aventură în Mexic	35
Focul din stepă	71
Zbîrlișor Nu-și-nu	86
Poc și ciovica Leila	95
Poc trece prin grele încercări.....	112
Cucul bîlbîit	121
Albina Cilia și micul Franz.....	132

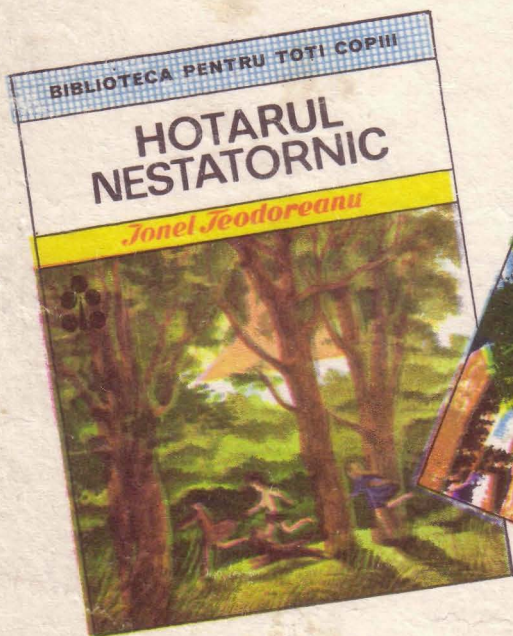
Lector : EKATERINA SISMANIAN
Tehnoredactor : VALERIA POSTELNICU

Apărut 1973. Comanda nr. 575. Tiraj 59 500 ex.
Coi de tipar : 9

Tiparul executat sub comanda
nr. 30 371 la Combinatul Poligrafic
„Casa Scintei”, Piața Scintei nr. 1,
București.
Republica Socialistă România

FRIEDRICH WOLF (1888—1953), cunoscut dramaturg și prozator german. Studiază filozofia și medicina la Berlin și Bonn. În anul 1928 devine membru al Partidului Comunist German. În 1933 emigrează din țară, iar în timpul războiului devine un participant activ în lupta împotriva hitlerismului. Printre scrierile sale se numără piesele «PROFESORUL MAMLOCK» «MARINARI DIN CATTARO», un volum de BASME, etc.

Lei 6,50

EDITURA ION CREANGĂ